

N. A. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΖΩΑ ΚΑΙ ΦΥΤΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗΝ ΤΑΞΙΝ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ



Β' ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΕΡΜΟΥ",
ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 49 • ΑΘΗΝΑΙ • ΤΗΛ. 53.670

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ: ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΘ. ΠΟΥΝΤΖΑ ΒΔΣΣ ΕΦΕΤΣΙΑ (ΣΤΑΔΙΟΥ) 31

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

N. A. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

42146
12-6-2007

ΖΩΑ ΚΑΙ ΦΥΤΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗΝ ΤΑΞΙΝ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ



Β' ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΕΡΜΟΥ,,
ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 49 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 53.570

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΠΩΛΗΣΙΣ : ΒΙΒΛΙΟΘΕΑΙΟΝ ΑΘ. ΠΤΟΥΝΤΖΑ ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΑ (ΣΤΑΔΙΟΥ) 31

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὰς ὑπογραφὰς τῶν
ἔξουσιοδοτημένων νὰ τὰ ὑπογράψουν.

Περὶ συστάσεως βιβλίου «Ζῆψα καὶ Φυτὰ» τοῦ Ν. Καραγιάννη



ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Γεν. Ἐπιθεωρητὰς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως, τοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ τοὺς Διευθυντὰς τῶν Παιδαγωγ. Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Δημοτ. Σχολείων.

“Ἐχοντες ὑπ’ ὅψει τὰς κειμένας διατάξεις «επεὶ διδακτικῶν βιβλίων κλπ.» καὶ τὴν πρότασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ’ ἀριθ. 157 ἐ. ἔ πρᾶξιν αὐτοῦ, ἵς ἀπόσπασμα παρατίθεται κατωτέρῳ συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ζῆψα καὶ Φυτὰ» βιβλίου τοῦ κ. Ν. Καραγιάννη ὑπὸ τῶν κ. κ. δημοδιδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν τῶν οἰκείων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου δημοτικῆς σχολείου ὡς καὶ τὴν προμήθειαν αὐτοῦ παρὰ τῶν Βιβλιοθηκῶν τῶν Σχολείων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως διὰ τὸν ἐν τῇ παρατιθεμένῃ ταύτῃ πρᾶξει τοῦ Α. Σ. Ε. ἀναφερομένους λόγους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1939

Ο ‘Υφυπουργός

Ν. ΣΠΕΝΤΖΑΣ

Κ. Καμπέρης

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

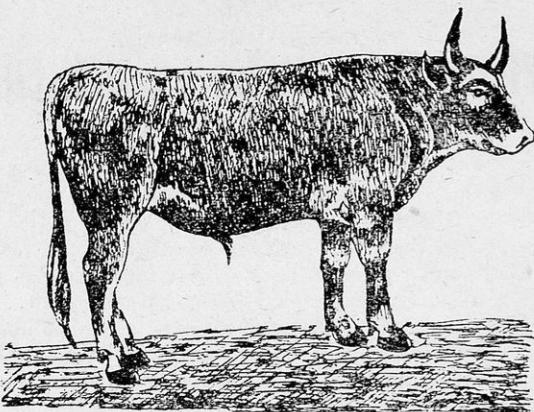
τῆς ὑπ’ ἀριθμ. 157 τῆς 25)10)1939 πρᾶξεως τοῦ Α. Σ. Ε.

18. Ἐχον ὑπ’ ὅψει σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Εὐναγ. Σέκκερη περὶ τοῦ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Α.Σ.Ε. ὑποβεβλημένου βιβλίου τοῦ κ. Ν. Α. Καραγιάννη «Ζῆψα καὶ Φυτά», γνωματεύει δπως τὸ Σὸν ‘Υπουργεῖον εὐαρεστούμενον συστῆση τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου ὑπὸ τῶν κ. κ. δημοδιδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν τῶν οἰκείων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ τὴν προμήθειαν αὐτοῦ παρὰ τῶν μαθητῶν βιβλιοθηκῶν τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, διότι τὸ πόνημα τοῦτο περιλαμβάνον ἀντιπροσώπους ἐν τοῦ βασιλείου τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν καὶ πραγματευόμενον περὶ αὐτῶν κατὰ τρόπον ἐπαγγελματικὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς ἀφομοιωτικὰς ἴκανότητας τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βοήθημα διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ σχετικοῦ μαθήματος εἰς τὰς οἰκείας τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Οκτωβρίου 1939

Ο Διευθυντὴς τῶν Γραφείων

Τὸ βῶδι



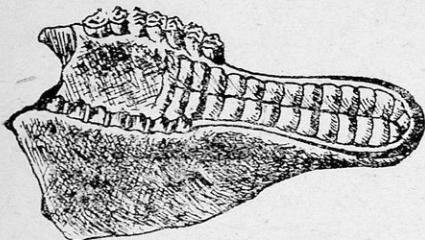
Τὸν καιρό, ποὺ ζοῦσα ἄγριο στὰ βουνά, ἐπάλαια μὲ τὸν λύκο, μὲ τὸ λιοντάρι καὶ μὲ ἄλλα ἄγρια θηρία, ποὺ πολλὲς φροφὲς τὰ ξεκοιλιάζα. Μὲ τί τὰ ξεκοιλιάζα;

Στὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ στὰ ἄγρια δάση ἔπειτε νὰ ἔχω τὰ οὐτιά μου τεντωμένα, τὰ μάτια μου ζωθρὰ καὶ τὰ ουρθούνια μου ἀνοιγμένα. Γιατί;

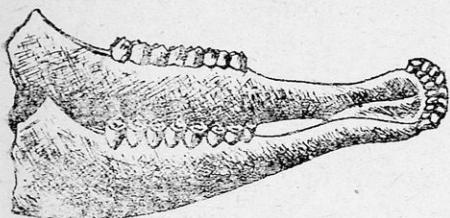
‘Ο λαιμός μου εἶνε κοντόχοντρος. Πῶς λοιπὸν τὸ στόμα μου φθάνει στὴν γῆ καὶ κόβει τὰ χόρτα; Γιὰ κύιτα τὰ πόδια μου, τὰ μπροστινὰ καὶ τὰ πισινά.

Τὰ πολλὰ χόρτα εἶνε στὰ λιβάδια. Στὰ παληὰ χορόνια ὅλα τὰ λιβάδια εἶχαν νερά. Γιὰ νὰ μὴ βυθίζωνται τὰ πόδια μου, ἀνοιγα καὶ τὰ 4 δάκτυλα καὶ ἔτσι ἡ πατοῦσα μου ἔγινέτο πλατειά. Τώρα τὰ λιβάδια καλλιεργοῦνται καὶ εἶνε στεγνά. Γιατὶ ἐμίκρουνται τόσο πολὺ τὰ πισινά μου δάκτυλα;

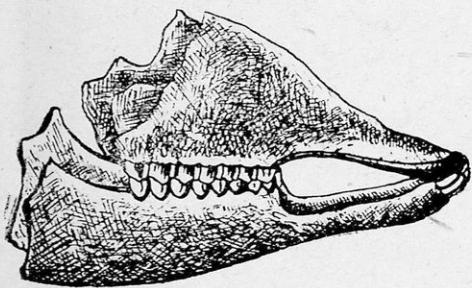
Στὴν πλάτη μου, στὴν κοιλιά μου, στὸ πρόσωπό μου κάθονται μυῖγες καὶ κουνούπια, ποὺ μὲ κεντοῦν δυνατὰ καὶ πονῶ. Γιατὶ ἡ οὐρά μου εἶνε τόσο μακριά; Καὶ γιατὶ στὴν ἄκρη ἔχει μιὰ φούντα ἀπὸ τρίχες;



Αὐτὸς εἶνε τὸ ἐπάνω σιαγόνι μου. Ὁπως βλέπεις, εἰς τὸ μπροστινό του μέρος δὲν ἔχει δόντια.



Αὐτὸς εἶνε τὸ κάτω σιαγόνι μου. Ὁπως βλέπεις, εἰς τὸ μπροστινό του μέρος ἔχει δόντια κοφτερά. Τί κόβω μὲ τὰ δόντια μου αὐτά;



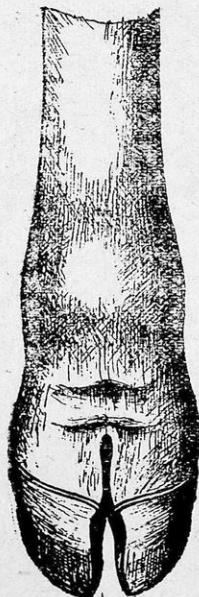
Ἐδῶ εἶνε καὶ τὰ δόντια μου. Τὰ δόντια τοῦ κάτω σιαγονιοῦ ἀκουμποῦν σφικτὰ στὸ κρέας τοῦ ἐπάνω σιαγονιοῦ. Πῶς πρέπει νὰ εἶνε τὸ κρέας αὐτό, γιὰ νὰ μὴ πληγώνεται;

Σεῖς, δταν θερίζετε, κόβετε τὰ στάχυα μὲ τὸ δρεπάνι καὶ ἀργότερα στέλλετε τὸ σιτάρι νὰ τὸ ἀλέσετε στὸν μύλο. Ἐγὼ χροτάρι θερίζω, χροτάρι ἀλέθω. Ποῦ εἶνε τὸ δρεπάνι μου; Καὶ ποῦ ὁ μύλος μου;

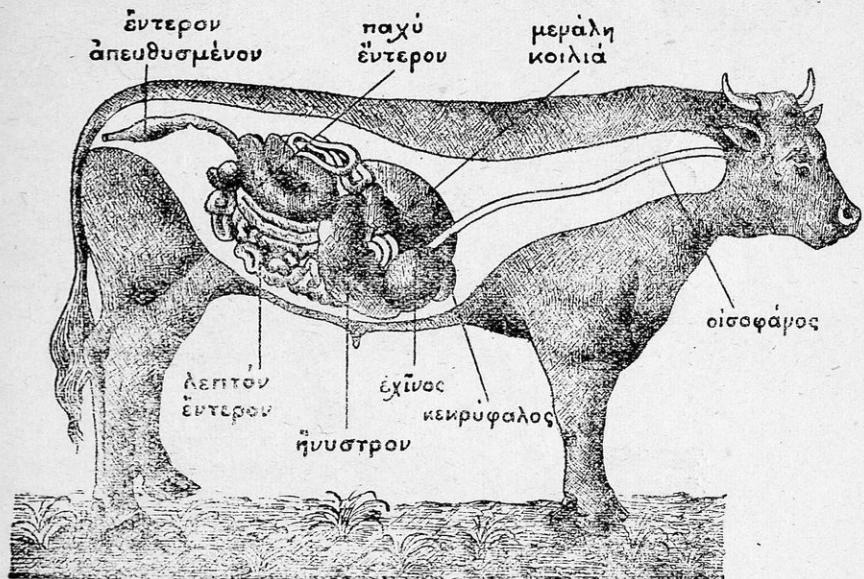
‘Ο μύλος ἔχει δυὸς πέτρες. Ἡ μιὰ στρέφεται πάνω στὴν ἄλλη. Ἔτσι ἀλέθει ὁ μύλος. Ἐγὼ ἔχω τὸ ἐπάνω σιαγόνι μου πλατὺ καὶ τὸ κάτω στενό. Πῶς κινῶ τὸ κάτω σιαγόνι μου, γιὰ νὰ ἀλέθω τὶς τροφές μου;



‘Η καθαυτὸ τροφή μου εἶνε τὰ
χόρτα. Τὰ χόρτα ὅμως δὲν εἶνε
θρεπτικὴ τροφή. Ἐγώ, ποὺ είμαι
μεγαλόσωμο ζῷον καὶ κάμνω πολλὴ
δουλειά, πρέπει νὰ τρώγω πάρα
ποιλὰ χόρτα. Καὶ τρώ ω πράγματι.
Πῶς τὰ μαζεύω καὶ τὰ φέρνω
στὸ στόμα μου ;



Σὲ κάθε πόδι μου ἔχω τέσσερα δάκτυλα.
Τὰ δυὸ ὅμως πισινὰ δάκτυλά μου, δὲν ἔχουν
μικρύνει πολὺ καὶ δὲν ἀκονιποῦν στὴ γῆ. Γι^α
αὐτὸ περπατῶ μὲ τὰ δυὸ μπροστινά. Κάθε ἔνα
ἄπὸ τὰ δυὸ μπροστινά μου δάκτυλα εἶνε κλει-
σμένο μέσα σ' ἔνα παπούτσικο ἄπὸ κέρατο.
Γιατὶ ἄπὸ κέρατο ;



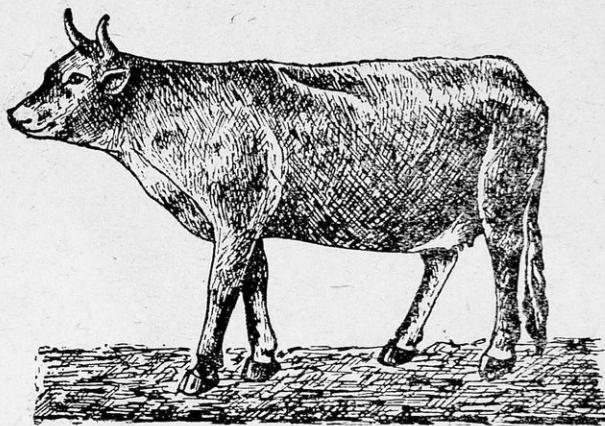
Πόσα χωνευτήρια ἔχει τὸ στομάχι μου ; Καὶ γιατὶ τὰ ἔχει ;

Ποιὸ ἄλλο ζῶν ἔχει στομάχι μὲ πολλὰ χωνευτήρια, ὅπως καὶ ἐγώ ;

"Οσο ζοῦσα στὰ βουνὰ εἶχα μάτια ζωηρὰ καὶ κέρατα μεγάλα καὶ σουβλερά. Τώρα τὰ μάτια μου γιατί είνε σὰν νυσταριμένα ; Καὶ τὰ κέρατά μου γιατί ἐμίκρυναν ;

Βοηθῶ τὸν γεωργόν. Σύρω τὸ ἀλέτοι. Καμιὰ φορὰ καὶ τὸ ἀμάξι του. Ἐκτὸς τῆς ἐργασίας μου αὐτῆς τί ἄλλο σᾶς δίδω ;

Η ἀγελάδα



Είμαι ή ελληνική ἀγελάδα. Ἐργάζομαι. Τί ἐργασία κάμνω;

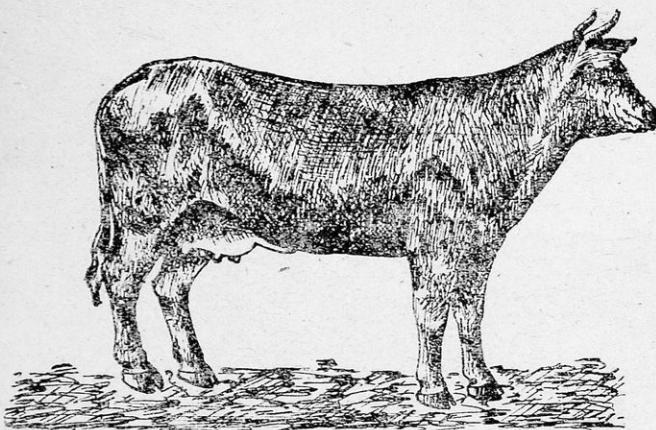
Βόσι··ω μὲ πολλὲς ἄλλες ἀγελάδες στὰ λιβάδια. Ἀντέχω στὸ κῷο
καὶ στὴν ζέστη. Δὲν ἀρρωσταίνω εύκολα.

“Οσο ζούσα στὰ βουνά, ήμουν ζωηρή καὶ εὐκολοκίνητη. Τώρα ποὺ
ζῶ στὰ χαμηλά μέρη, είμαι βαρειά καὶ δυσκολοκίνητη. Γιατί;

Σοῦ δίδω θ διάδες γάλα τὴν ήμέρα. Ἐάν μοῦ δίδῃς πίνυρα, καφ-
πονς καὶ βαθακόπιττες, ἔάν δὲν μὲ κουράζῃς πολὺ μὲ τὴν ἐργασία
καὶ ἔάν μοῦ ἔχῃς στάβλο καθαρό, ήμπορῶ νὰ σοῦ δίδω καὶ 8 ή καὶ
10 διάδες γάλα τὴν ήμέρα.

Τὸ γάλα μου ἔχει κρέμα καὶ βούτυρο. Εἶνε ἀραιό, εὐκολοχώνευτο
καὶ ήγιεινό. Ποιοὶ πρέπει νὰ πίνουν τὸ γάλα μου; Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ
γάλα μου τί ἄλλο σοῦ δίδω;

Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες μὲ ἐσφαζαν καὶ μὲ ἐψηναν, γιὰ νὰ κάμνουν
θυσία στοὺς θεούς των. Στοὺς γενναίους πολεμιστάς των καὶ τοὺς
ἥρωάς των μὲ ἔδιδαν γιὰ βραβεῖο. Θυμᾶσαι τὸ δνειρό τοῦ Φαραώ;



Είμαι ἄγελάδα ξενική. Δὲν κάμνω ἐργασία. Γιατί λοιπὸν μὲ τρέφετε;

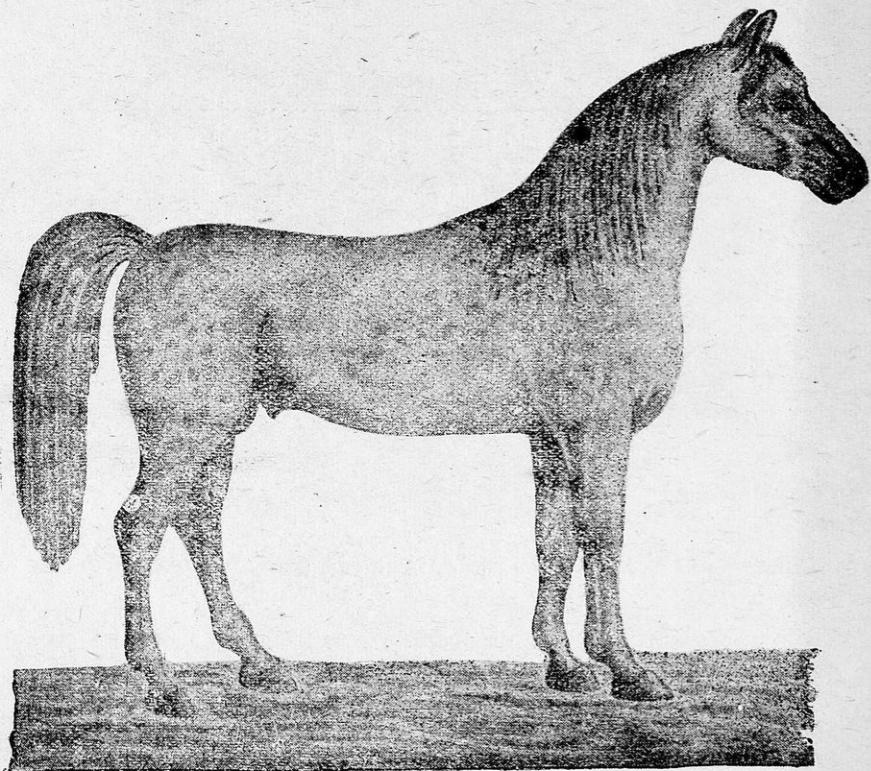
Φοβοῦμαι πολὺ τὸ κρύο καὶ τὴν ποιλὴν ζέστη. Ἡ ἀκαθαρσία μὲ βλάπτει πολύ. Πῶς πρέπει νὰ είνε ὁ σιβίλος νου;

“Οσο ζοῦσα στὰ λιβάδια, ἡμοιν σὰν νυστασμένη. Τώρα ποὺ κατοικῶ σὲ γαθαρὸ στάβλο καὶ τρέφομαι μὲ ἔκλεκτὴ τροφή, πίτυρα, ἀλεύρια καὶ ἄφθονα χόρτα, ἔγινα εὐκολοκίνητη καὶ ξωηρή. Γιὰ κύττα τὸ παράσιημά μου !

Τὸ μοσχαράκι μου δὲν τρώγει χόρτα, γιατί είνε δυσκολοχώνευτα. Πρέπει λοιπὸν νὰ βυζαίνῃ 45 ἡμέρες καὶ περισσότερο. Σὲ τόση ήλικία δύμως είνε μεγαλόσωμο καὶ θέλει πολλὲς ὀκάδες γάλα γιὰ νὰ χορταίνῃ. Πῶς κατορθώνω νά τὸ ιρέφω ;

Σοῦ δίδω διπλάσιο γάλα ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ σοῦ δίδει ἥ Ἑλληνικὴ ἄγελάδα. Ἀρρωσταίνω δύμως εῦκολα. Ἄμα χάσω τὴν ὅρεξί μου καὶ τὰ μάτια μου χάνουν τὴν αθαρότητά των· ἄμα τά ρουθούνια μου στεγνώσουν καὶ τὸ τρίχωμά μου δὲν είνε γυαλιστερό, είμαι ἀρρωστη. Ἀμέσως τότε θά ἐλαττώσης τὴν τροφή μου, νά μοῦ δώσης 150 δράμια οητσινόλαδο, νά μὲ προφύλαξῆς ἀπὸ πολλὴν ζέστη ναὶ ἀπὸ πολὺ κρύο καὶ νά μὲ χωρίσης ἀπὸ τὶς ἄλλες ἄγελάδες. Ἄν δὲν γίνω καλά νά καλέσῃς κτηνίατῷ.

Τὸ ἄλογο



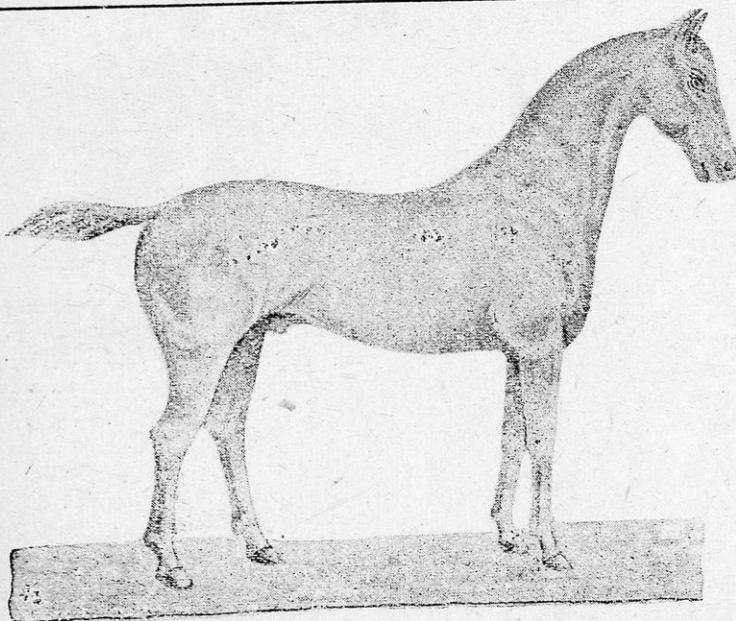
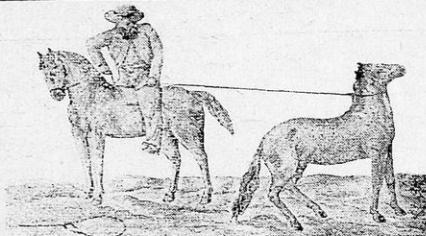
Εἶμαι τὸ ἀραβικὸ ἄλογο. Μὲ πῆρες ἀπὸ τὴν Ἀραβία καὶ μὲ σκόρπισες σ' ὅλον τὸν κόσμο. Μὲ ἔχεις κοντά σου καὶ μὲ περιποιεῖσαι. Γιατί;

Τρέχω γρήγορα καὶ πολλὲς ὁρες. "Οσο τρέχεις σὺ σὲ 10 ὁρες, τρέχω ἔγω σὲ μιά. Γιατί ἡ μέση μου είνε λεπτή; Καὶ τὸ σῶμα μου γιατί εἰναι μακρουλό; Τὰ πόδια μου γιατί είνε μακριά, λεπτά καὶ γυμνά;

"Οταν τρέχω, ὀναπνέω βαθειά καὶ μπαίνει στά πλευρώνιι μου πολὺς ἀέρας. Γιατί τὸ στῆθος μου είνε πλατὺ καὶ τά ρουθούνια μου πολὺ ἀνοικτά; Ἡ βαθειά ὀναπνοή μου καὶ τὸ τρέξιμο ζεσταίνουν τὸ σῶμα μου. Τά σπλάχνα μου τότε καίονται, σᾶν νά είνε στὴν φωτιά. Τί καλὸ μοῦ κάμνει δὲδρωτας, δταν τρέχω;

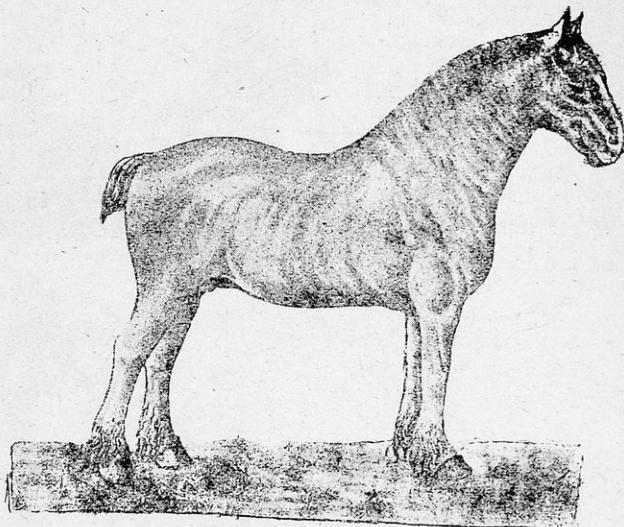
“Οταν ήμουν ἄγριο, μὲ κυνηγοῦσε τὸ λιοντάρι, ἢ τίγρις καὶ ἄλλα μεγάλα θηρία. Γι' αὐτὸ στά δάση καὶ στά βουνά ζοῦσα πολὺ προσεκτικά καὶ φοβισμένο. Γιατί τά αὐτιά μου εἶνε τεντωμένα; Συχνά μὲ καβαλλικεύεις. Γιατί ἡ πλάτη μου εἶνε στρωτὴ καὶ μαλακή;

Στά θέατρα κάμνω διάφορα γυμνάσιατα. Στά ἵπποδρόμια κάμνω ἀγωνίσματα. Στά δάση καὶ στά βουνά σὲ φέρνω ἀφοβά κοντά στά θηρία καὶ σ'. ἄλλα ζῶα, για νά τά τουφεκίζης εὔιολα η̄ νά τά πιάνῃς μὲ θηλεία.



Ἐγὼ ἔιμαι τὸ οὐγγρέζικο ἄλο ο. Σύρω τὴν ἄμαξα. Καὶ βαδίζω τότε καμαρωτά καὶ περῆφανα. Κτυπῶ τά πόδι· μου στὴν γῆ τόσο κανονικά, ποὺ νομίζεις πῶς δουλεύει μηχανή. Στὸν πόλεμο ὁριῶ μέσα στὴν φωτιά τῆς μάχης καὶ σέ πηγαίνω, δπου μὲ ὁδηγήστης. Σύρω τὰ κανόνια στὸν στρατὸ καὶ τὸ ἀλέτρι στὸ χωράφι σου. “Υστερεῖ ἀπὸ πολλὴ καὶ κοιραστικὴ ἐργαρία μὲ τρίβεις καλὰ γιὰ νὰ στεγνώσω ἀπὸ

τὸν ἴδρωτα καὶ ὑστερα μοῦ σκέπαζεις τὴν πλάτη μου μὲν ἔνα στέγνὸν καὶ χοντρὸν πανί. Γιατί; Ἀλλοτε πάλι μὲ φροτώνεις διάφορα πρόγματα.



Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἀγλικὸν ἄλογο. Σύρω πολὺ βαρειὰ πρόγματα. Μεγάλα κάρρα, βαρειὰ κανόνια, βαγόνια καὶ ἄλλα. Ποῦ φαίνεται ἡ μεγάλη μου δύναμις;

Εἶνε καὶ ἄλλα ἄλογα πολλά. Ἀλλα μικρὰ καὶ ἄλλα μεγάλα, ἄλλα δυνατὰ καὶ ἄλλα ἀδύνατα, ἄλλα ὕραια καὶ ἄλλα ἀσχημα.

Στὸ ἀδέ πόδι μου ἔχω ἔνα δάκτυλο λεισμένο μέσα σ' ἔνα παπούτσινι ἀπὸ κέρατο. Εἶνε ἡ δόλη μου, ποὺ προφυλάσσει τὸ δάκτυλό μου. Ὄταν σύρω βαθέα πρόγματα, πατῶ στὴ γῆ μὲ πολὺ μεγάλη δύναμι. Καὶ ἂν δὸδος ἔχῃ χαλίκια, τρίβονται τὰ νύχια μου καὶ καταστέφονται οἱ πατούσεις μου. Πῶς μὲ προφυλάσσεις ἀπὸ τὰ χαλίκια αὐτά;

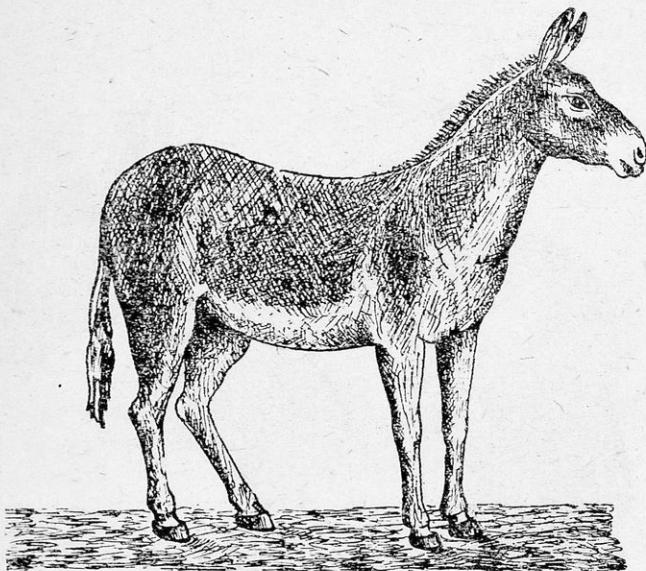
Γεννῶ ἔνα ἄλογάκι καὶ ἡσά 20 χρόνια. Τὸ ἀνάστημά μου εἶνε λίγο χαμηλότερο ἀπὸ τὸ δικό σου. Στὴν Ἑλλάδα εἴμαστε 360.000 ἄλογα.

Φοβοῦμαι πολὺ τὴν ἀκ ταρσία. Τὸ σῶμα μου ἴδρωνει πολὺ καὶ ἔτσι πιάνει πολλὴ σύνη καὶ ἀκαθαρσίες καὶ μυῖγες καὶ τσιμπούρια. Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ καθαρίζωμαι μόνος μου. Τί πρέπει; Οι πόδιν νὰ γίνεται;

Κάμνω πολλὴ δουλειά. Καὶ ὅταν τρέχω καὶ ὅταν σύρω βαρειὰ

ποάγυατα, ουράζομαι πολὺ καὶ ἀδυνατίζω. Τὰ χόρα α δὲν μὲ δυνα-
μώνουν. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τρώ ω καὶ ξηροὺς καρπούς. Ποιοι εἶνε
οἱ ξηροὶ αὐτοὶ καρποί;

Τὸ μουλάρι



Ο πατέρας μου εἶνε τὸ γαϊδοῦρι καὶ ἡ μητέρα μου εἶνε ἡ φο-
δάδη. Γι' αὐτὸ δ κορμός μου καὶ τὰ πόδια μου μοιάζουν μὲ τὸν
κορμὸ καὶ τὰ πόδια τοῦ ἀλόγου, ἐν ὃ τὸ κεφάλι μου καὶ ἡ οὐρά μου
μοιάζουν μὲ τὸ κεφάλι καὶ τὴν οὐρὰ τοῦ γαϊδάφου. Ἔγὼ δὲν γεννῶ.

Στὰ παληὰ χρόνια ἦμουν ἄγριο. Μὲ ἔπιπσες καὶ μὲ ἥψεψες.
Γιατί;

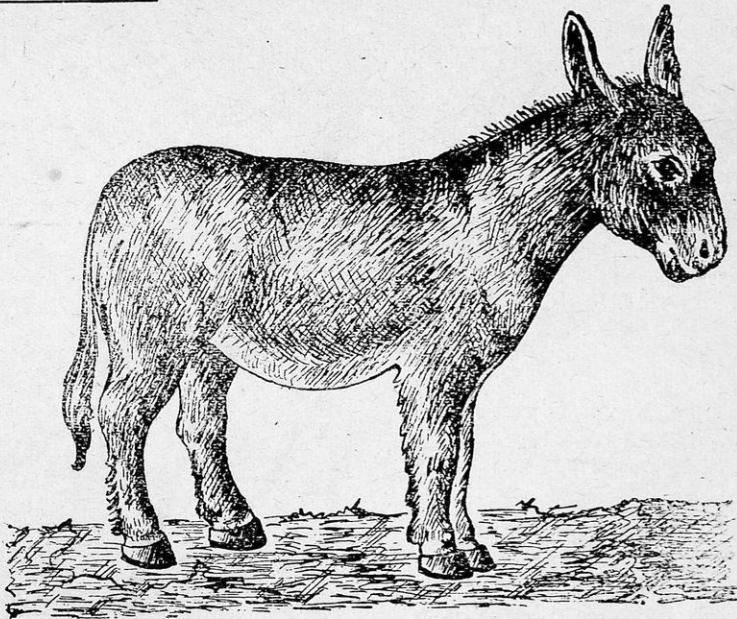
Πέροπατῷ μὲ μεγάλη ἑνὸιλία στὰ βουνά, στοὺς στενοὺς δρόμους
καὶ στὰ ἀπόκρημνα μέρη, δῆπον τὸ ἀλόγο καὶ τὸ γαϊδοῦρι πέροπατοῦν
πολὺ δύσκολα. Καὶ εἶμαι πολὺ δυνατώτερο καὶ ἀπὸ τὸ ἔνα καὶ ἀπὸ
τὸ ἄλλο. Ποῦ βλέπεις τὴν δύναμί μου;

Σύρω κάρρος βαριά, σύρω τὸ ἀλέτρι τοῦ γεωργοῦ. Μὲ φορτώνεις
διάφορα πράγματα καὶ τὰ μέταφέρω ἀπὸ τόπο σὲ τόπο. Οἱ βαρειές
δουν εἰές μὲ κουράζουν καὶ μέ ἀδυνατίζουν. Τὸ κριθάρι, τὸ βρούμαρι,
τὸ κάλαμπόκι, τὰ πίτυρα, τὰ κτηνάλευρα, μοῦ δίδουν τὴν δύναμι,
ποὺ χάνω.

Σέ ήλικια 2 ετῶν φαίνομαι τέλειο ζῷον. Δέν εἶμαι σμως. Τὸ σῶμα μου τότε εἶνε μεγάλο, ἀλλὰ τὰ κόκκαλά μου εἶνε ἀ-όμη μαλακὰ καὶ τὰ νεῦρα μὲν ἀδύνατα. Πολλοὶ ἀνθρώποι τὸ ξεύρουν αὐτὸ καὶ γι' αὐτὸ δέν μέ βάζουν στὴν δουλειά, ὅτι δέν κλείσω τὰ 4 χρόνια.

Ζῶ 25 χρόνια καὶ ἀκό··η περισσότερα. Πειράζομαι εὔκολα καὶ θυμώνω. Μπορῶ νὰ σὲ κλωτσήσω ἥ καὶ νὰ σὲ δαγκώσω, ὅτι μὲ κεντήσῃς ἥ ἂν θεγήσῃς νὰ μοῦ πυρεῖς τὸ φαγητό μου.

Τὸ γαϊδοῦρι



Ζῶ στὸ σπίτι σου. Στὰ παλὴὰ χρόνια ἡμουν ἄγριο καὶ ζοῦσα στὴν Αἴγυπτο. Μὲ ἔπιασες μέσα στὰ διση, μὲ ἔφερες στὸ σπίτι σου, μὲ περιώρισες καὶ μὲ ἔτρεφες. "Ετσι ἡμέρεψα καὶ μένω πάντοτε μαζί σου, Γιατὶ μὲ ἡμέρεψε;

"Οταν ἡμουν ἄγριο, μὲ κυνηγοῦσε τὸ λιοντάρι, ἥ τίγδις καὶ ἄλλα μεγάλα θηρία. "Ἐβοσκα τότε πολὺ προσεκτικά. Κινοῦσα πάντοτε τὰ αὐτιά μου καὶ τὰ μάτια μου δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ γιὰ ν' ἀκούω ἥ νὰ βλέπω τὰ θηρία, ποὺ μέ κυνηγοῦσαν. Γιατὶ ἔχω μεγάλα αὐτιὰ καὶ μεγάλα μάτια;

"Οταν μ' ἐπλησίαζε τὸ θηρίο, ἔτρεχα μακριὰ μὲ δλη μου τὴν δύ-

ναμι. Τρύπωνα στὰ δάση, πηδοῦσα χαντάκια, τέντωνα τὸ λαιμό μου πρὸς τὰ πάνω, ἔστρεφα τὸ κεφάλι μου δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ ἥμουν πολὺ ζωηρό. Τώρα γιατί τὰ μίτια μου εἶνε σὰν νυστασμένα; Καὶ πολλὲς φορές γιατί τὰ αὐτιά μου εἶνε κρέμασ ενα πρὸς τὰ κάτω;

“Οπως τὸ ἄλογο, ἔτσι καὶ ἐγὼ ἔχω ἔνα δάκτυλο σέ κόθε πόδι. Τὸ δάκτυλο αὐτὸς εἶνε κλεισμένο μέσα σ’ ἔνα παπούτσικι ἀπὸ κέρατο. Αὐτὸς εἶνε ἡ ὅπλή μου. Αὐτὸς τὸ παπούτσικι προφυλάσσει τὸ δικτυλό μου ἀπὸ νεά, ἀπὸ κρύο, ἀπὸ ἄγκιθια, ἀπὸ κτυπήματα στὶς πέτρες. Πεντατῶ σιγά καὶ πάλι προσεκτικά. Ἐτσι οἱ πατοῦσες μου δέν καταστρέφονται ἀπὸ τὰ χαλίκια. Γιατί δέν καρφώνετε πέταλα στὰ πόδια μου;

Τρώγω λίγα χόρτα. Καὶ μέ λίγα γαϊδουράγκαθα μπορῶ νὰ περάσω. Ἀμαὶ ὅμως ἡ ἀμνω βαρειά δουλειά, πρέπει νὰ τρώγω ξηροὺς καρποὺς καὶ πίτυρα. Γιατί;

Φοβοῦμαι τὸ πολὺ κρύο καὶ τὴν ὑγράσια. Θέλω μέρος θερμὸ καὶ ξηρό. Ἀντέχω ὅμως πολὺ στοὺς κόπους, στὴν πεῖνα, στὴν δίψα, στὶς κακούχιες. Δύσκολου ἀρρωσταίνω.

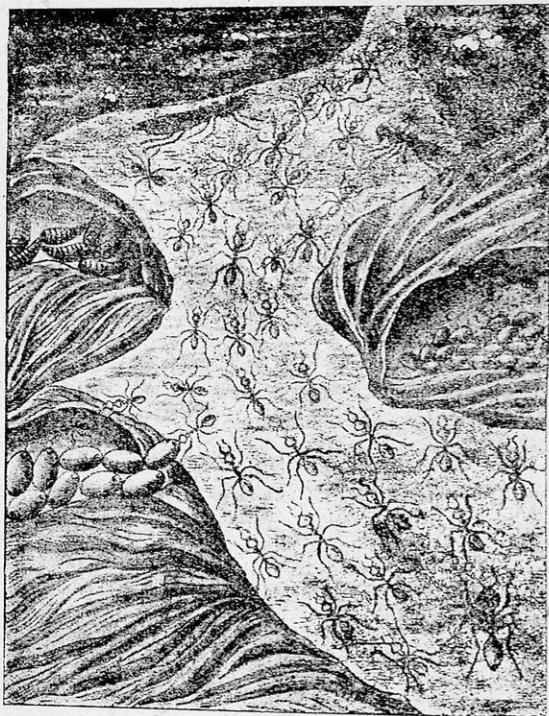
“Ἐχω μεγάλη ὑπομονή. Ποτέ δέν θυμώνω. Οἱ κακοὶ ἀνθρώποι μέ κτυποῦν καὶ ἐπειδὴ δέν θυμώνω, νομίζουν πῶς είμαι ἀφιλότιμο. Δέν εἶνε ἔτσι ὅμως. Διότι καὶ ἐγὼ πονῶ, δταν μέ κτυπᾶς, καὶ λυπῶμαι καὶ ὑποφέρω, δπως καὶ σύ, δταν σέ κτυπᾶς ἐνος ἄλλος ἀνθρώπος. Ἐγὼ ὅμως δίδω τόπο στὴν δργὴ καὶ προσπαθῶ μέ τὴν ὑπομονή μου καὶ μέ τὴ δουλειά μου νὰ σέ κάμω νὰ καταλάβης πόσο ἀσχημα κάμνεις, ποὺ μέ κτυπᾶς.

Γεννῶ ἔνα γαϊδουράκι καὶ τὸ βυζαίνω β μῆνες. Τοῦ δίδω μισὴ δκᾶ γάλα τὴν ήμέρα. Μπορῶ νὰ δίδω καὶ σέ σένα ἀλλη μιὰ δκᾶ.

Τὸ γάλα μου εἶνε ἀραιὸ σὰν τὸ γάλα τῆς γυναίκας. Χωνεύει εὔκολα καὶ εἶνε πολὺ ὑγιεινό. Γιὰ τὰ μικρὰ παιδάκια εἶνε καὶ δυναμωτικό. Δυναμωτικὸ εἶνε καὶ γιὰ τοὺς πολὺ ἀρρώστους.

Ζῶ καὶ ἐγὼ δσα χρόνια ζῆ καὶ τὸ ἄλογο. Στὴν Ἑλλάδο είμαστε 380.000 γαϊδουράια.

Τὸ μυρμῆγκι



Τὸ καλοκαῖδι τρέχω στοὺς δοόμους, στὰ ἀλώνια, στὰ δένδρα, στὸ σπίτι σου. Πόσες ἐντομὲς ἔχει τὸ σῶμα μου; Οὔτε δάκτυλα ἔχω γιὰ νὰ ψάχνω καὶ νὰ βρίσκω τὴν τροφή μου οὔτε μύτη, γιὰ νὰ τὴν βρίσω μὲ τὴν μυρωδιά. Κινῶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, πάνω καὶ κάτω τὰ δυὸ λεπτὰ κεφαλάκια, ποὺ ἔχω στὸ κεφάλι μου. Γιατί;

Στοὺς χλωροὺς βλαστοὺς πηγαίνει ἡ μελίγκρα. [“]Ενα μικροσκοπικὸ ζωῦφιο. Ροφᾶ τὸ ζούμὶ τοῦ βλαστοῦ καὶ βγάζει ἀπὸ τὴν κοιλιά της μέλι. Γιατὶ μὲ βλέπεις στοὺς τρυφεροὺς βλαστοὺς νὰ γλύφω τὴν κοιλιὰ τῆς μελίγκρας; [“]Αμα ἔηραθῇ ὁ βλαστός, παιρνω μὲ τὰ δόντια μου τὴν μελίγκρα καὶ τὴν πηγαίνω σὲ τρυφερό βλαστό. Γιατί;

Καὶ ἔγὼ δαγκώνω τὸν τρυφερὸν βλαστόν. Καὶ μόλις βγῆ ξουμί, τὸ οφθῶ. Τρελλαίνομαι γιὰ τὴν ζάχαρη καὶ γιὰ ὅλα τὰ γλυκά. Γιατὶ μὲ βρίσκεις στὴν κουζίνα σου καὶ στὸ τραπέζι σου; Καὶ τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι μέσου στὴν ψίχα του ἔχει λίγη ζάχαρη. Τὸ καλοκαῖρι μέσα στοὺς δρόμους, ποὺ περπατῶ, μὲ τί εἶμαι φορτωμένο;

Ζουμὶ ἔχει καὶ τὸ κρέας. "Αμα βρεθῇ κοντά στὴν φωλιά μας κανένα ψωφίμι, ποντίκι, κάμπια, μυῆγα, σκουληκή, τὸ ξεκοκκαλίζομε δύσπου ν' ἀνοιγοκλείσῃς τὰ μάτια σου.

Στὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, ποὺ ἔχει τρυφεροὺς βλαστούς, δένεις ἔνα σφοργγάρι βουτυργένο στὸ σιρόπι, Μαζευόμαστε ἄπειρα μυρμήγκια καὶ τὸ σκεπάζομε. Ρίχνεις τὸ σφοργγάρι μέσου σὲ ζεματιστὸ νερό καὶ μᾶς σκοτώνεις. Γιατί;

Φτιάνω τὴν φωλιά μου μὲ πολλὴ τέχνη. Ἀνοίγω τρύπα στὴν γῆ. Ἀπὸ τὴν τρύπα αὐτὴ ἀνοίγω καὶ ἄλλες τρύπες. "Ολες αὐτὲς οἱ τρύπες ἔνώνονται. Στὴν μιὰ γεννῶ τὰ αὐγά μου. Μόλις γεννηθοῦν ἀπὸ τὰ αὐγά μου σκουληκάκια, τὰ φέρνω σ' ἄλλη τρύπα. Καὶ ὅταν τὰ σκουληκάκια φουσκώσουν, τὰ φέρνω σ' ἄλλη τρύπα. Ἐκεῖ γίνονται τέλεια μυρμήγκια.

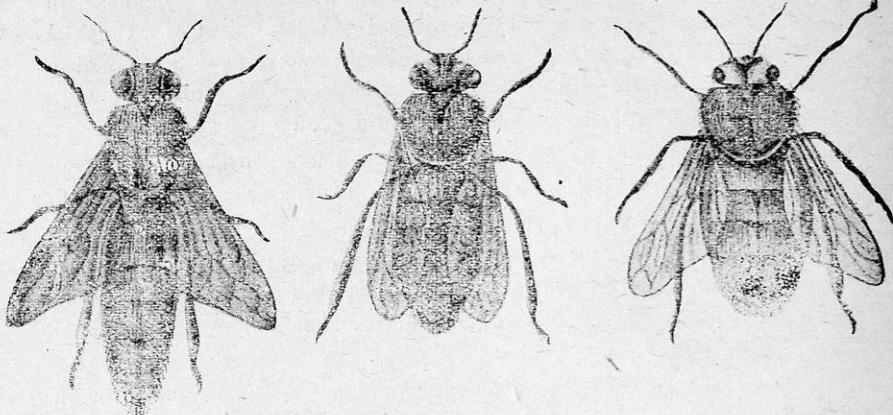
Εἶναι μυρμήγκια μὲ φτερὰ καὶ μυρμήγκια χωρὶς φτερά. Ἐμεῖς, ποὺ δὲν ἔχομε φτερά, εἴμαστε μικρότερα. Καὶ ἐμεῖς κάμνομε ὅλες τὶς δουλειές. Ἀνοίγομε τρύπες καὶ φτιάνομε τὴν φωλιά μας, φροντίζομε γιὰ τὸν χειμῶνα. Τὰ μυρμήγκια, ποὺ ἔχουν φτερά, δὲν κάμνουν καμιὰ δουλειά. Κάθονται καὶ τρῶνε, Εἶνε οἱ κηφῆνες.

Ποτὲ δὲν ζῶ μόνο μου. Πρέπει νὰ ἔχω συντροφιὰ καὶ ἄλλα μυρμήγκια. Πολλὰ μυρμήγκια. Κάμνομε ὅλα ἔνα δλόκληρο χωρὶς ἥ καὶ μιὰ μεγάλη πόλι. Μέσα στὸ χωρὶς αὐτὸν τὸ κάθε μυρμῆγκι ἔχει τὴν θέσι του, ἔχει καὶ τὴν ἐργασία του. Εἶμαι πολὺ προκομμένο. Ποτὲ δὲν μὲ κουράζει ἥ δουλειά.

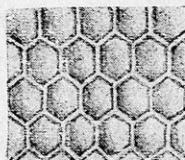
Καμιὰ φορὰ μέσα στὴν φωλιά μας ἔχομε καὶ ξένα μυρμήγκια. Αὐτὰ εἶνε οἱ ὑπηρέται μας. Ἀλλοτε πάλι ἔχομε μικρὰ ζωῦφια, ποὺ κολλοῦν στὰ χλωρὰ φύλλα καὶ βγάζουν ἀπὸ τὴν κοιλιά τους μέλι. Αὐτὰ εἶνε οἱ ἀγελάδες μας!

Πολλὲς φορὲς μαλλώνομε μὲ μυρμήγκια ἄλλης φωλιᾶς. Κάμνομε τότε δλόκληρο πόλεμο. Ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος, ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Στὴν γραμμὴ ἐκεῖνοι, στὴν γραμμὴ κι ἐμεῖς. Πέφτομε κατ' ἐπάνω τους καὶ ἐκεῖνοι κατ' ἐπάνω μας. Καὶ γίνεται σκοτωμός, ὥσπου νὰ νικηθῇ ὁ ἔνας στρατός.

Η μέλισσα



Πόσες ἐντομὲς ἔχει τὸ σῶμα μου; Στὸ κεφάλι μου τί βλέπεις;
Οταν ἔρχεσαι στὴν κυψέλη μου, νὰ πάρῃς τὸ μέλι, ποὺ περισσεύει,
φορεῖς προσωπίδα (μουτσούνα) καὶ στὰ κέρια σου, γάντια. Γιατί;

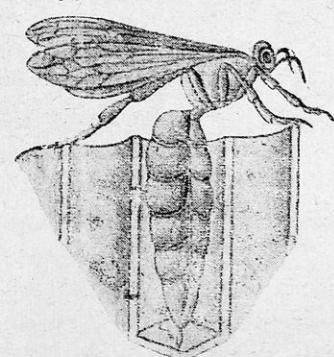


Εἰκοσι χιλιάδες μέλισσες κάμινομε ἔνα μελίσσι, Καὶ κατοικοῦμε ὅλες σὲ μιὰ κυψέλη. Ἀρχηγὸς ἔχομε τὴν βασίλισσα. Αὐτὴ γεννᾷ αὐγὰ ἔνα σὲ κάθε τρυπίτσα τῆς κυψέλης. Εμεῖς οἱ θηλυκὲς μέλισσες δουλεύομε ὅλη τὴν ἡμέρα. Μέσα στὴν κυψέλη εἶνε καὶ καμιὰ χιλιάδα ἀρσενικὲς μέλισσες. Αὐτὲς δὲν κάμινουν ἐργασία. Κάθονται καὶ τρῶνε μέλι ἔτοιμο. Εἶνε οἱ κηφῆνες. Τὸν χειμῶνα, ποὺ εἶνε λιγοστὸ τὸ μέλι, σκοτώνομε τοὺς κηφῆνας.

Φοβοῦμαι τὸν δυνατὸ ἀέρα, τὸ πολὺ κρύο καὶ τὴν μεγάλη ζέστη. Ποὺ τοποθετεῖτε τὴν κυψέλη μου;

Μὲ κυνηγοῦν τὰ ποντίκια, οἱ νυφίτσες, τὰ μυριήγκια, οἱ ἀράχνες, οἱ σφῆκες. Πῶς μὲ προφυλάσσεις ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς μου αὐτούς;

Πετῶ ἀπὸ ἄνθος σὲ ἄνθος, χώνομαι μέσα καὶ ροφῶ τὸ μέλι των. Τὸ ἀποθηκεύω στὴν γοῦσα μου Καθώς χώνομαι στὸ ἄνθος, τινάσσουνται οἱ



στήμονές του, πέφτει ἡ γῦρος (κάτι σὰν σκόνη) στὸ σῶμα μου καὶ φαίνομαι σὰν ἀλευρωμένη,

Τὰ πισινά μου πόδια ἔχουν βαθούλώματα. Κάτι σᾶν λάκκους. Στοὺς λάκκους αὐτὸν μαζεύω τὴν γῦρι ἀπὸ δλο μου τὸ σῶμα. "Ετοί φορτωμένη μὲ μέλι καὶ μὲ γῦρι γυρίζω στὴν κυψέλη μου. Γιὰ κύττα τὰ πισινά μου πόδια!

Τὸ μέλι τῆς γούσας μου ἀδειάζω σὲ μιὰ τρυπίτσα τῆς κηρήθρας καὶ τὴν κλείνω μὲ λίγο κερί, ποὺ εἶνε λεπτὸ σᾶν τὸ λέπι.

Σὲ πολλὲς τρυπίτσες τῆς κηρήθρας βγῆκαν ἀπὸ τὰ αὐγὰ τῆς βασιλίσσης μικρὰ σκουληκάκια, ποὺ θὰ γίνουν μέλισσες. Πῶς θὰ τραφοῦν αὐτὰ τὰ σκουληκάκια; "Ανακατεύω μέλι μὲ γῦρι καὶ τὰ ζυμώνω σολλήῳδα. "Ετοί κάμνω ψωμὶ γιὰ τὰ μικρὰ σκουληκάκια. Κόβω ἔνα μικρὸ κομματάκι ἀπὸ τὸ ψωμὶ αὐτὸ καὶ τὸ δίδω σὲ ἔνα σκουληκάκι. Τὸ ἔδιο κάμνω καὶ γι' ἄλλο σκουληκάκι καὶ γι' ἄλλο.

Πολλὲς φορές, ποὺ γυρίζω στὴν κυψέλη, δὲν ἀδειάζω τὴν γούσα μου. Τρώγω τότε πολλὴ γῦρι. Αὔτῃ ἀνακατεύεται μὲ τὸ μέλι τῆς γούσας μου καὶ γίνεται ἔνα. Φουσκώνω τότε καὶ στενοχωροῦμαι. Καὶ ἀλλες μέλισσες ἔκαμαν τὸ ἔδιο. Φουσκώνουν καὶ αὐτὲς καὶ στενοχωροῦν-

ται. Μαξευόμαστε τότε δλες πολὺ πυκνὰ σὲ ἔνα μέρος καὶ ἀπὸ τὰ ξωνάρια τῆς κοιλιᾶς μας ἀρχίζουν νὰ βγαίνουν λεπτὰ λεπτὰ λέπια. Εἶνε τὸ κερί. Μὲ αὐτὰ τὰ λέπια φτιάνομε κανονικὲς τρύπες, τὰ σπιτάκια μας. Πολλὰ ἀπὸ τὰ σπιτάπια αὐτάμαζι κάμνουν μιὰ κηρήθρα.

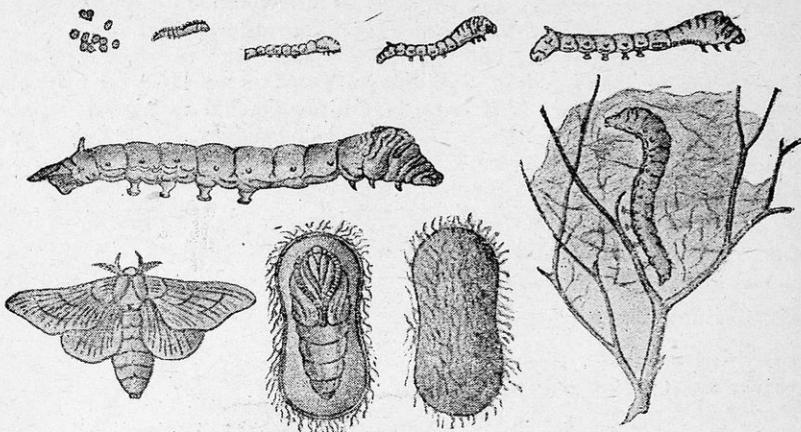
Τὴν ἀνοιξι μαζεύω πολὺ μέλι.



"Οσο περισσεύει ἔχεσαι καὶ μοῦ τὸ πάίρνεις. Τὸν χειμῶνα μπορεῖ νὰ μοῦ λείψῃ. Τότε τί κάμνεις σὺ γιὰ νὰ μὴ ψιφήσω;

"Αμα γίνωμε πολλὲς καὶ δὲν μᾶς χωρεῖ ἡ κυψέλη, πρέπει νὰ φύγωμε οἱ μισές. Τότε ἡ βασίλισσα γεννᾷ ἔνα μεγάλο αὐγὸ καὶ ἀπ' αὐτὸ βγαίνει νέα βασίλισσα. "Η παλαιὰ βασίλισσα τότε πάίρνει τὶς μισές μελισσες καὶ φεύγει. "Ολες αὐτὲς οἱ μέλισσες, κολλοῦν σ' ἔνα κλαδί. Τρέχεις τότε σύ, φέρνεις ἔνα καλάθι κάτω ἀπὸ τὸ κλαδί καὶ μᾶς βάζεις μέσα. "Υστερα μᾶς βάζεις στὴν κυψέλη. "Ετοί ἔχεις ἄλλη μιὰ κυψέλη.

• Ο μεταξόσκωληκας



Τὸν μῆνα Μάρτιο ἀγοράζεις κουκουλόσπορο. Μόλις δὲ μουριὰ βγάλῃ μικρὰ φύλλα, ἀπὸ τὸν κουκουλόσπορο βγαίνουν μικρὰ σκουληκάνια. Τοποθετεῖς τὰ σκουληκάνια αὐτὰ σὲ μιά καθαρὴ καλαμωτὴ καὶ τοὺς ωίχνεις ψιλοκομμένα τρυφερὰ φύλλα τῆς μουριᾶς. Ἄμα μεγαλώσουν τὰ σκουληκάνια, γίνονται κάμπιες καὶ δὲν χωροῦν στὴν καλαμωτή. Τὶς μοιράζεις τότε σὲ πολλὲς καλαμωτές. Καὶ ἀκόμη μεγαλώνουν καὶ πάλι τὶς μοιράζεις.

Ἄμα γίνω μεγάλη κάμπια, βγάζω ἀπὸ τὸ στόμα μου ἐνα ὑγρό. Τὸ ὑγρὸ αὐτὸ στὸν ἀέρα γίνεται στερεό. Κάτι σᾶν κλωστή. Εἶνε τὸ μετάξι. Μὲ τὸ μετάξι αὐτὸ φτιάνω ἐνα δίκτυ μέσα στὸ κλαρό. Κάτι σᾶν στρῶμα. Βγάζω ὄλοένα μετάξι ἀπὸ τὸ στόμα μου καὶ κάμνω μὲ αὐτὸ κουκοῦλι γύρω στὸ σῶμα μου. Ἔτσι κλείνομαι μέσα στὸ κουκοῦλι.

Τὴν συνήθεια νὰ φτιάνω κουκοῦλι καὶ νὰ κλείνωμαι μέσα, τὴν ἔχω ἀπὸ τὰ παληὰ χρόνια, ποὺ ζοῦσα στὴν ἔξοχή, μέσα στὰ δάση καὶ πάνω στὰ κλαδιά τῶν δένδρων. Τότε, μόλις γινόμουνα κάμπια, ἥρχοντο τὰ πουλιά καὶ μὲ ἔτρωγαν. Πῶς νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ τὰ πουλιὰ ὡσπου νὰ γίνω πεταλούδα;

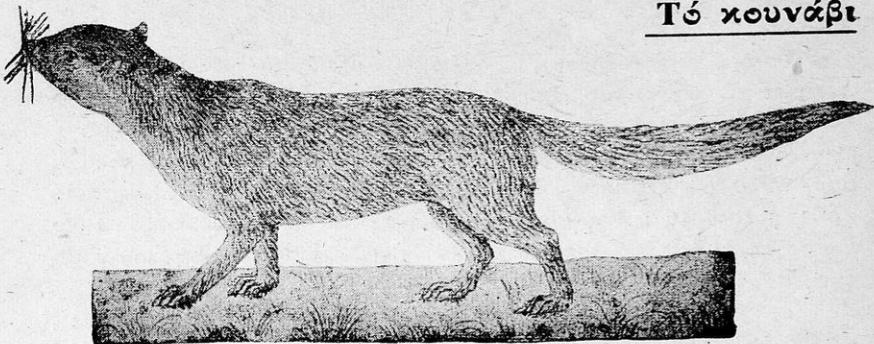
“Υστερα ἀπὸ τὸ ἑβδομάδες, κλεισμένη μέσα στὸ κουκοῦλι, γίνομαι πεταλούδα. Χύνω τότε ἀπὸ τὸ στόμα μου ἔνα ἄλλο ὑγρὸ στὸ κουκοῦλι καὶ ἀνοίγω μιὰ τρύπα. Ἀπὸ τὴν τρύπα αὐτὴν βγαίνω, κάθομαι σ’ ἔνα φύλλο, γεννῶ ἐκεῖ ὡς 500 αὐγὰ καὶ ψιφῶ. Σὺ μαζεύεις τὰ αὐγά μου, τὰ κλείνεις σ’ ἔνα καθαρὸ κουτί καὶ τὰ βάζεις σὲ μέρος πολὺ κρύο, γιὰ νὰ μὴ ζεσταθοῦν καὶ βγοῦν ἀπ’ τὰ σκουληκάκια. Τὸν Μάρτιο τὰ πηγαίνεις σὲ ζεστὸ μέρος καὶ βγαίνουν τὰ σκουληκάκια. Γιατὶ τὸν Μάρτιο;

Τὰ τρυπημένα κουκούλια σοῦ εἶνε ἄχρηστα. Γι’ αὐτὸ τὰ μαζεύεις στὶς καλαμωτὲς πρὸ τοῦ τὰ τρυπήσω καὶ τὰ βγάζεις στὸν ἥλιο τοῦ καλοκαιριοῦ, ποὺ καίει. Ἀπὸ τὴν πολλὴ ζέστη ψιφοῦν οἱ κάμπιες καὶ ἔτσι δὲν τρυποῦν τὰ κουκούλια.

Τὸ δωμάτιο, ποὺ θὰ βάλῃς τὰ αὐγά μου καὶ ποὺ θὰ μεγαλώσουν τὰ σκουληκάκια, τὸ ἀσβεστώνεις μὲ φρέσκο ἀσβέστι. Καθαρίζεις ὅλα τὰ πράγματα τοῦ δωματίου αὐτοῦ καὶ τὸ πάτωμα μὲ γαλαζόπετρα. Τελευταῖα κλείνεις ὅλες τὶς τρύπες του, τοποθετεῖς μέσαι δυὸ μαγκάλια μὲ ἀναμένα κάρβουνα, φίχνεις στὰ κάρβουνα αὐτὰ 2 δικάδες θειάφι ἀνακατεμένο μὲ 100 δράμια νίτρο, βγαίνεις ἀμέσως ἔξω καὶ κλείνεις καλὰ τὴν θύρα. Τὸ βράδυ ἀνοίγεις πόρτες καὶ παράθυρα καὶ ἀερίζεται. Γιατὶ τὰ κάμνεις ὅλα αὐτά!

Τὰ φύλλα τῆς μουριᾶς, ποὺ θὰ μοῦ δώσῃς, τὰ μαζεύεις μόλις βγῆ ὁ ἥλιος ἢ μόλις βασιλέψῃ. Φροντίζεις νὰ μὴ εἶνε σκονισμένα καὶ νὰ μὴ ἔχουν δροσιὰ ἢ νερά. Γιατί; Τὸ μαχαῖρι, ποὺ κόβεις τὰ φύλλα τῆς μουριᾶς σὲ μικρὰ κομματάκια, φροντίζεις νὰ εἶνε καθαρό. Πλυμένα νὰ εἶνε καὶ τὰ χέρια σου. Γιατί;

Γεννήθηκα στὴν Κίνα στὴν πολὺ παληὰ ἐποχή. Οἱ Κινέζοι δὲν ἀφηναν τὸν ἔνονυς νὰ πάρουν τὰ αὐγά μου καὶ νὰ τὰ φέρουν στὴν πατρίδα των. Δυὸς Ἐλληνες καλόγηροι γέμισαν τὰ κούφια μπαστούνια των μὲ σπόρους μους καὶ τοὺς μετέφεραν στὴν Κωνσταντινούπολι. Ἀπ’ ἐκεῖ ἐπῆραν καὶ ἄλλοι λαοὶ σπόρους καὶ ἔτσι ὁ σπόρος μου σκορπίσθηκε σ’ ὅλην τὴν γῆ.



Τοώγω μικρούς λαγούς, ποντίκια, βερβερίτσες (σκιούρους). Όλα αυτά τὰ ζῷα ζοῦνται στὰ ψηλά βουνά καὶ στὰ δάση καὶ βρίσκονται τὴν τροφή των τὴν νύκτα. Εἰς ποῖα μέρη μὲν βρίσκει ὁ κυνηγός; Καὶ πότε;

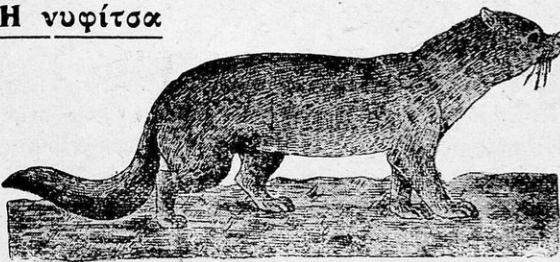
Πολὺ μοῦ ἀφέσουν τὰ πουλιά. Πότε πρέπει νὰ τὰ κυνηγῶ; Καὶ ποῦ; Τὰ πουλιά κοιμοῦνται σὲ λεπτὰ κλαδιά τῶν ψηλῶν δένδρων. Ἐχω σῶμα ἐλαφρότατο. Γιατί;

Στὰ πυκνὰ δάση, στὰ πεῦκα καὶ στὰ ἔλατα, ἡ νύκτα εἶναι κατασκότεινη. Καὶ ἐκεῖ, ποὺ περιπατῶ, μπορεῖ νὰ κτυπήσω σ' ἕνα δένδρο, σὲ μιὰ πέτρα, σ' ἔνα ξύλο, σ' ἔνα τοῖχο. Γιατί ἔχω μουστάκια;

Στὰ βουνά καὶ στὰ δάση πέρτει πολὺ χιόνι τὸν χειμῶνα καὶ κάμνει δυνατὸ κρύο. Πῶς προφυλάσσομαι ἀπὸ τὸ κρύο αὐτό;

Τὸ ζαρκάδι, ὁ λαγός, τὸ ποντίκι, ἡ βερβερίτσα, ἡ καλιακούδα, ἡ κουροῦνα, ἡ καρακάξα σὲ βλάπτουν. Ἔγὼ τὰ τρόφιγω τὰ ζῷα αυτά. Καὶ γι' αὐτὸ σὲ ὠφελῶ, Τότε γιατί μὲ κυνηγᾶς;

Η νυφίτσα



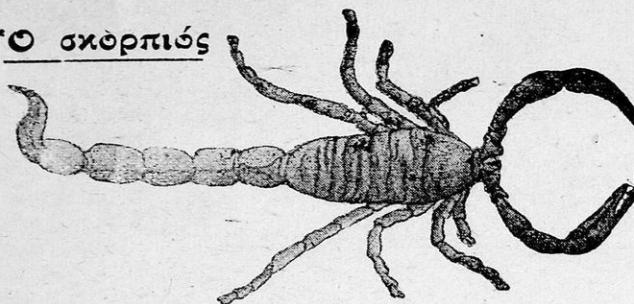
Ζῶ στὸ κατῶγι σου, στὶς ἀποθῆκες σου, μέσα στὰ χαλάσματα, στὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ σου, στὸν στάβλο. Παντοῦ, δπου βρίσκω μέρη νὰ τρυπώνω. Γιατὶ τὸ σῶμα μου εἶνε μακρουλό καὶ

λεπτό; Καὶ τὸ κεφάλι μου γιατί εἶνε τόσο μικρό;

Τρώγω ποντικούς, μικρά κοτόπουλα, περιστεράκια, σπουργίτες, σπίνους. Στὶς πατοῦντες μου ἔχω μαλακὲς τρίχες. Γιατί;

Τὶς περισσότερες φορὲς βγαίνω νὰ κυνηγήσω τὴν νύκτα. Πῶς μπορῶ νὰ βλέπω τὰ ποντίκια καὶ τὰ πουλάκια μέσα στὸ σκοτάδι; Καί, καθὼς περιπατῶ στὸ σκοτάδι, γιατὶ δὲν κτυπῶ στὶς πέτρες, στὰ ξύλα καὶ σ' ἄλλα πράγματα; Τρώγω ποντίκια καὶ σὲ ὠφελῶ. Τοώγω πουλάκια καὶ σὲ βλάπτω. Σὺ μὲ θεωρεῖς βλαβερὸ ζῷον.

• Ο σκόρπιος



Τὸ κεφάλι
μου ἔνωνται
μὲ τὸν
θώρακά μου
καὶ κάμνονταν
τὸν κεφαλο-
θώρακα. Ἀ
πὸ τὸν κε-
φαλοθώρα-
κα καὶ πίσω
εἶναι ἡ κοι-
λιά μου. Σὲ

πόσα μέρη χωρίζεται; Καὶ τί ἔχει στὸ τέλος!

Τρώγω ἀράχνες καὶ κατσαρίδες. Γιατί ὅλῃ τὴν ἡμέραν εἴμαι κρυμ-
μένος; Μὲ τὰ μεγάλα μου δόν-
τια, ποὺ εἶνε σᾶν τανάλια, πιά-
νω τὴν ἀράχνην ἢ τὴν κατσαρίδα.
Πῶ: τὴν σκοτώνω;

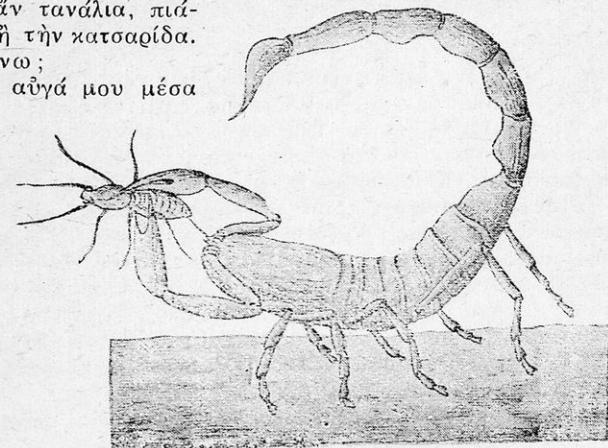
Κλωσσῶ τὰ αὐγά μου μέσα
στὴν κοιλιά
μου. Καὶ ἔτσι,
ἀντὶ νὰ γεννή-
σω αὐγά, γεν-
νῶ ζωντανὰ τὰ
παιδιά μου.
Καμιὰ τριαντα
ριά! Τὰ φρο-
τώνομαι στὴν
πλάτη μου καὶ
ῦστερα ἀπὸ λί-
γες ἡμέρες φεύ-
γουν καὶ βρί-
σκουν μόνα των
τὴν τροφή των.

Οἱ ἀράχνες ζοῦν στὶς γωνιές τοῦ σπιτιοῦ σου, μέσα σὲ χαλάσματα,
σὲ τρύπες, ξύλων, στὸ κατώγι, στὸν ἀχρῶντα, στὸ ἀμπέλι, στὸ χωρά-
φι. Καὶ οἱ κατσαρίδες ζοῦν στὸ σπίτι σου ἐμένα ποὺ μὲ βρίσκεις;

Τὴν νύκτα κυνηγῶ. Τὴν ἡμέραν ἥσυχάζω κάτω ἀπὸ τὰ ἔηρα φύλλα
στὸ ἀμπέλι, κάτω ἀπὸ ἔηρα στάχυα στὸ χωράφι, κάτω ἀπὸ μιὰ πέτρα
στὴν αὐλή σου ἢ κάτω ἀπὸ τὸ στρῶμα σου μέσα στὸ σπίτι σου. "Αν
χώστης τὸ κέρι σου στὸ μέρος, ποὺ βρίσκομαι, χώνω τὸ κεντρί μου στὸ
κρέας σου καὶ σοῦ χύνω δηλητήριο. Πονεῖς φοβερά.

Μόλις σὲ κεντήσω, τρέχεις, παίρνεις ἔνα πανί, τὸ βουτῆς στὴν ἀμ-
μωνία καὶ τὸ βάζεις στὸ μέρος ποὺ σὲ δάγκωσα. Γιατί; "Αν δὲν ἔχεις
ἀμμωνία, παίρνεις ἔνα κοκκινισμένο στὴ φωτιὰ σίδερο καὶ τὸ ἀκου-
μπᾶς στὸ μέρος, ποὺ σὲ δάγκωσα. Καὶ ἔτσι περνᾶ ὁ πόνος.

Τὸν χειμῶνα πάγωνω. Τρυπώνω κάτω ἀπὸ μιὰ πέτρα ἢ μέσα σὲ
μιὰ τρύπα τοῦ τοίχου καὶ ἔκει μένω ἀκίνητος χωρίς φαγητὸ καὶ χωρίς
νερὸ δέλτω τὸ γεῦ θνατούμαται. Τὴν ἔντει ἀρχίζω γὰρ κινοῦμαι.





Σύρομαι μὲ τὴν κοιλιὰ πολὺ γρήγορα. Τίποτε δὲν μὲ ἐμποδίζει. Χῶμα, πέτρες, ἀγκάθια, χαμόκλαδα, ὅλα τὰ περιῶν μὲ μεγάλη εὐκολία καὶ μὲ μεγάλη ταχύτητα. Γιατὶ τὸ σῶμα μου εἶνε σκεπασμένο μὲ

λέπια; Διαγκώνω ἔνα ποντίκι καὶ τὸ δηλητηριάζω. Ἐκεῖνο ψιφᾶξ. Ἀνοίγω τὸ στόμα μου καὶ τὸ καταπίνω. Γιατὶ τὸ κεφάλι μου εἶνε μεγάλο;

Τὸ ποντίκι τὸ χάρτινα εὔκολα καὶ τὸ καταπίνω πολὺ δύσκολα. Μόλις φθάσῃ τὸ ποντίκι στὰ στομάχι μου, τὸ σῶμα μου μουδιάζει καὶ μὲ παίρνει ὑπνος. Κοιμοῦμαι τότε μιὰ δλόκληρη ἔβδομάδα. Γιατί;

Στὸ ἐπάνω σιαγόνι μου ἔχω δυὸ κεντριά. Ἄν μὲ πειράξῃς, τὰ χόνων στὸ γυμνό σου κρέας. Ἀμέσως τότε ἀπὸ τὸ κεφάλι μου χύνεται δηλητήριο μέσα στὰ κεντριά μου καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὴν πληγή, ποὺ σοῦ ἀνοίξα. Ἄν εἴσαι μικρὸ παιδί, πεθαίνεις σὲ 2 ἢ 3 ὥρες. Καὶ μεγάλος ἀν εἴσαι, πεθαίνεις, ἀμα τὸ σῶμα σου εἶνε ἀδύνατο. Ἄμα εἴσαι μεγάλος καὶ τὸ σῶμα σου εἶνε δυναμωμένο, δὲν πεθαίνεις ἀπὸ τὸ δηλητήριό μου, χάνεις δῆμος τὴν ὑγεία σου. Καὶ κάθε ἡμέρα ἔχεις πονοκέφαλο, ἀδιαθεσία, ζάλη, Ἄν δὲν μὲ πειράξῃς, δὲν σὲ διαγώνω.

"Ἄν τύχῃ νὰ σὲ διαγκώσω στὸ χέρι ή στὸ πόδι, δένεις μὲ ἔνα σπάγγυ τὸ διαγκωμένο μέρος ψηλότερα ἀπὸ τὴν πληγή. Μὲ ἔνα καθαρὸ μαχαιράκι χαράσσεις τὸ μέρος, ποὺ σὲ δάγκωσα καὶ ἔτσι τρέχει πολὺ αἴμα. Μὲ τὸ αἴμα αὐτὸ χύνεται ἀπὸ τὸ σῶμα σου τὸ περισσότερο δηλητήριο, ποὺ ἔχυσα μέσα στὸ κρέας σου. Υστερα πηγάίνεις στὸν γιατρὸ νὰ σου κάμη ἔνεσι.

"Ἄν τὰ χείλη σου καὶ τὰ οὖλα σου δὲν εἶνε σκασμένα, μόλις ἀνοίξῃς τὴν πληγὴ μὲ τὸ μαχαιράκι, ροφᾶς τὸ αἴμα ἀπὸ τὴν πληγὴ καὶ τὸ φτύνεις. Καὶ πάλι ροφᾶς καὶ τὸ φτύνεις καὶ πάλι καὶ πάλι.

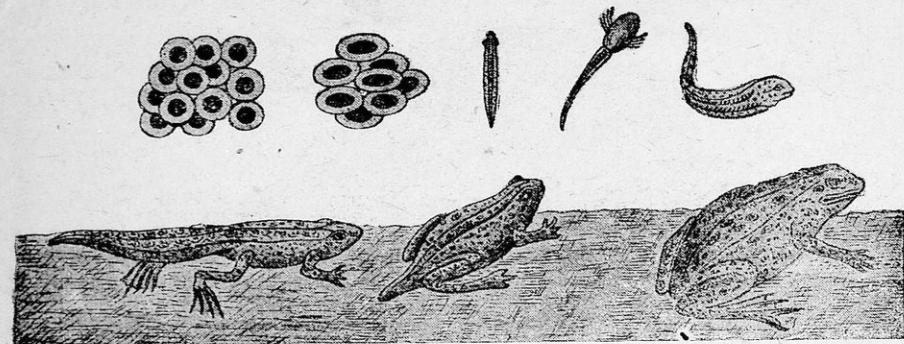
"Ἄν εἴσαι γενναῖος, μόλις σὲ διαγκώσω, βάζεις στὴν φωτιὰ ἔνα σίδερο ὕσπου νὰ κοκκινίσῃ. Τὸ ἀκουμπᾶς ὑστερα πάνω στὴν πληγὴ καὶ τὴν καυτηριάζεις. Ἔτσι καταστρέφεται τὸ δηλητήριό μου.

Πολὺ ἀδυνατίζει τὸ δηλητήριό μου μὲ τὸ οὖζο καὶ μὲ τὸ κονιάκ. Γι' αὐτό, ἀμά σὲ διαγκώσω, πίνεις πολύ, δσο μπορεῖς, οὖζο καὶ κονιάκ.

Γεννῶ αὐγά. Καὶ ἀμέσως ἀπὸ τὰ αὐγὰ βγαίνουν φειδάκια. Ἐχουν καὶ αὐτά δηλητήριο καὶ τρέφονται μὲ σκουληκάκια, μικρές σαῦρες καὶ ἄλλα μικρὰ ζωάφια,

Τὸν χειμῶνα δὲν μὲ βλέπεις νὰ κινοῦμαι. Καμιὰ φορὰ μὲ βρίσκεις κάτω ἀπὸ καμιὰ πέτρα ή μέσα σὲ καμιὰ τρύπα κουλουριασμένη καὶ ἀκίνητη. Οὔτε τρώγω τότε οὔτε πίνω. Γιατί;

•Ο βάτραχος



Δαιμὸ δὲν ἔχω. Κεφάλι καὶ σῶμα, ἔνα! Τὸ σῶμα μου πρὸς τὰ δόπισω πλαταίνει σᾶν· πλαστῆρι! Καὶ εἶμαι χωρὶς οὐδοῦ. Τὰ πόδια μου ἔεφευγούν τὸ ἔνα ἐδῶ καὶ τὸ ἄλλο ἔκει. Τὰ μάτια μου, ἔεπεταγμένα καὶ γουρλωμένα. Εἶμαι πράγματι τὸ ἀσχημότερο ζῷον. Τί νὰ κάμω δύμως. Ἔτσι μὲ ἔπλασε δὲ καλὸς θεός.

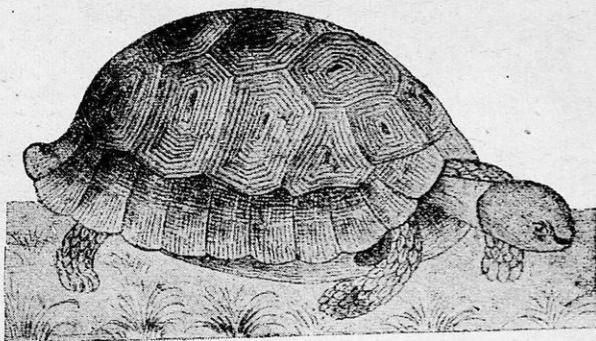
Τὸν μῆνα μάρτιο ἀκούεις τίς φωνές μους. Καάξ, κοάξ! Στὸ βάθος στὸ νερό πάνω σὲ μικρὰ φυτά γεννῶ τότε τὰ αὐγά μου. Ἄμα βγῆ ὁ ἥλιος καὶ πέσῃ πάνω στὰ νερά, μικρές φοῦσκες φεύγονται ἀπὸ τὰ φυτά αὐτὰ καὶ ἀνεβαίνουν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ. Ἔτσι σπρώχνουν τὰ αὐγά μου καὶ τὰ φέρονται καὶ αὐτὰ σιὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ. Ἐκεῖ τὰ αὐγά μου καὶ τὰ φέρονται. Τὴν νύκτα δὲν ἀνεβαίνουν φοῦσκες καὶ τὰ αὐγά μου πέφτουν πάλι πάνω στὰ μικρὰ φυτά. Τὴν ἄλλη μέρα πάλι μὲ τὸν ἥλιο ἀνεβαίνουν. Αὐτὸ γίνεται τοءῖς ἐβδομάδες, ἀσπουν ἀπὸ τὰ αὐγά μου βγαίνουν μικρὰ βατραχάκια μὲ οὐρὰ καὶ χωρὶς πόδια. Εἰνε οἱ γυρῶνοι. Σιγὰ σιγὰ ἡ οὐρὰ μικραίνει, στρογγυλεύει καὶ χάνεται. Βγαίνουν τότε τὰ πόδια καὶ γίνομαι τέλειος βάτραχος. Οἱ γυρῶνοι κάθονται μέσα στὰ μικρὰ φυτά τοῦ νεροῦ καὶ τρῶνε μικροσκοπικὰ ζωϋφια.

Μέσα στὸ νερό μὲ κυνηγοῦν τὰ ψάρια, τὰ χέλια καὶ ἄλλοι μεγάλοι βάτραχοι. Ἔξω στὴν ξηρὰ μὲ κυνηγοῦν ἡ νυφίτσα, ὁ σκατέζοχοιρος, ὁ πελαργός, τὸ φεῦδι, ἡ ἀλεποῦ. Μέσα στὸ νερὸ ἔχω χρῶμα πράσινο, ἔξω στὴν ξηρὰ ἔχω τὸ χρῶμα τοῦ χώματο. Γιατί;

Τρώγω γυνήγες, σκαθάρια, κουνούπια καὶ ἄλλα μικρὰ ζωϋφια. Ἡ γλῶσσα μου φυτρώνει κοντὰ στὰ χείλη μου καὶ μαζεύεται πρὸς τὰ μέσα. Ἄμα θέλω νὰ πιάσω τὴν τροφή μου, τὴν πετῶ πρὸς τὰ ἔξω! Ἡ γλῶσσα μου εἶνε σκεπασμένη μὲ κόλλα. Γιατί;

Στὰ μπροστινά μου πόδια ἔχω δάκτυλα ἐλεύθερα. Στὰ πισινά μου πόδια ἔχω 5 δάκτυλα ἡνωμένα μὲ μεμβράνη, δπως ἡ πάπια. Γιατί; Γιατί τό σῶμα μου εἶνε σᾶν σφήνα;

Η χελώνη



Μὲ κυνηγοῦν ἡ ἀλεποῦ, τὸ γεράκι ὁ ἀετός, ὁ μποῦφος καὶ ἄλλα ἀσπακτικὰ ζῷα. Σκλήρυνε τὸ δέρμα τῆς πκάτης μου καὶ ἔγινε σᾶν ἀπὸ κέρατο. Καὶ φούσκωσε καὶ ἔγινε σᾶν σκάφη. Τί μοῦ χρειάζεται τὸ σαμάρι αὐτό;

Ἐχω κοντὰ πόδια καὶ πλατειὰ κοιλιά. Ὅταν περιπατοῦσα ἡ κοιλιά μου ἀκούμποινε κάτω στὰ χαλίκια, στὰ ἀγκάθια. Σκλήρυνε καὶ τὸ δέρμα τῆς κοιλιᾶς μου καὶ ἔγινε καὶ αὐτὸ σᾶν πλάκα ἀπὸ κέρατο. Γιατί;

Τὰ ζῷα, ποὺ μὲ κυνηγοῦν, μὲ ἀρπάζουν ἀπὸ τὸ κεφάλι καὶ ἀπὸ τὰ πόδια. Γιατὶ εἶνε μικρὰ καὶ τὸ κεφάλι μου καὶ τὰ πόδια μου;

Οἱ πλάκες, ποὺ ἔχω στὴν πλάτη μου καὶ στὴν κοιλιά μου μὲ ἐμποδίζουν νὰ στρέψω τὸ σῶμα μου δεξιὰ καὶ ἀριστερά, γιὰ νὰ βλέπω τοὺς ἔχθρούς μου. Γιατὶ τὰ μάτια μου εἶνε στὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς μου;

Τρόγω σκουλήκια, σαλιγκάρια, σκαθάρια. Ἄμα πεινῶ ὅμως πολύ, τρώγω καὶ τρυφρεούς βλαστοὺς καὶ σταφύλια καὶ ἄχλαδια καὶ ἄλλα φροῦτα.

Σκλήρυνε τὸ στόμα μου καὶ σκεπάσθηκε μὲ πλάκες ἀπὸ κόκκαλο. Χωρὶς δόντια ὅμως μπορῶ νὰ κόβω τοὺς βλαστοὺς καὶ νὰ τοὺς μασῶ; Τὸ κάτω σιαγόνι μου εἶνε ἔνα βαθούλωμα, τὸ ἐπάνω εἶνε ἔνα ἔξογκωμα. Ἀνοιγοκλείοντα τὰ σιαγόνια μου, ὅπως τὸ ψαλίδι. Γιατὶ ὅπως τὸ ψαλίδι;

“Ολα τὰ ζῷα, γιὰ νὰ περιπατοῦν γρήγορα, κινοῦν τὴν μέσην των καὶ ὅλον τὸν κορμό των. Ἔγὼ μπορῶ νὰ τὸν κινήσω; Γιατὶ περιπατῶ πολὺ ἀργά;

“Οταν ἀναπνέης, φουσκώνει καὶ ξεφουσκώνει ὁ θώρακάς σου. Ἐτσι ὁ ἀέρας μπαίνει καὶ βγαίνει ἐλεύθερα καὶ εὔκολα. Ἔγὼ ροφῶ ἀέρα καὶ γεμίζω τὸ στόμα μου. Κλείνω τὰ χείλη καὶ τὴν μύτη μου, σφίγγομαι καὶ καταπίνω τὸν ἀέρα, ὅπως σὺ καταπίνης τὸ νερό. Γιατὶ ἀναπνέω ἔτσι;

•Θ σκατζόχοιρος

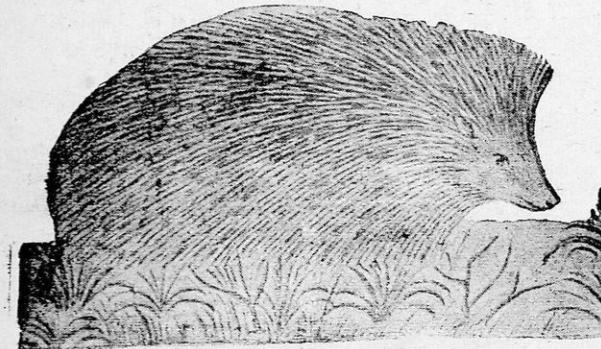
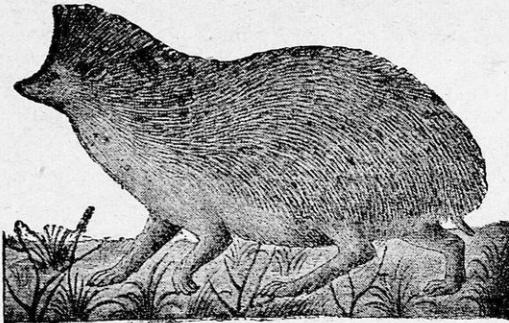
Τὸ σῶμα μου εἶνε γεμάτο ἀγκάθια μακριὰ 2 ἔως 3 πόντους. Τὸ κρέας μου εἶνε ἄσπρο, τρυφερὸ καὶ νόστιμο, σᾶν τοῦ χοίρου.

Τρώγω ποντικούς, φείδια, σαῦδες, σαλιγκάρια, σκουλήκια.[”]Αν δὲν εὗρω ἀπὸ τὰ ξῶφα αὐτά, τρώγω σταφύλια, σιτάρι, καλαμπόκι. Γιὰ νὰ εῖρω σκουλήκια καὶ σαλιγκάρια, σκάβω τὸ χῶμα. Μὲ τί σκάβω;

Τὴν νύκτα οὔτε τὰ ποντίκια οὔτε τὰ σκουλήκια οὔτε τὰ σαλιγκάρια ἀκούονται, ποὺ πέρπατοῦν. Τὴν νύκτα κυνηγῶ μὲ τὴν μύτη μου κοντὰ στὸ χῶμα; Γιατί;

Κάτω ἀπὸ ἔνα σωρὸ πέτρες ἥξυλα χοντρὰ ἀνοίγω μὲ τὴν μύτη καὶ τὰ πόδια μου μιὰ τρύπα. Κουβιάλω φύλλα Ἑηρὰ καὶ τὴν στρώνω. Γεννῶ ἐκεῖ 4 ἔως 5 μικρὰ τὸν Ἀπρίλιο ἥ τὸν Μάιο καὶ τὰ βυζαίνω δλο τὸ καλοκαΐρι. Καμιὰ φορὰ μὲ βλέπεις νὰ σηκώνω τὰ ἀγκάθια μου καὶ νὰ κυλίωμαι ἐπάνω σὲ Ἑηρὰ φύλλα. Γιατί τὸ κάμνω αὐτό;

Μὲ κυνηγοῦν ἥ ἀλεποῦ, ὁ λύκος, τὸ τσακάλι, ὁ σκύλλος, ὁ μπούφος,



ὅτι. Μόλις μὲ πλησιάσῃ κανένα ἀπὸ αὐτά, χώνω τὸ κεφάλι καὶ τὴν οὐφά μου κάτω ἀπὸ τὴν κοιλιά μου, μαζεύω τὰ πόδια μου, δίνω ἔνα τίναγμα καὶ γίνομαι σᾶν τόπι. Γιατὶ τὸ πρόσωπό μου

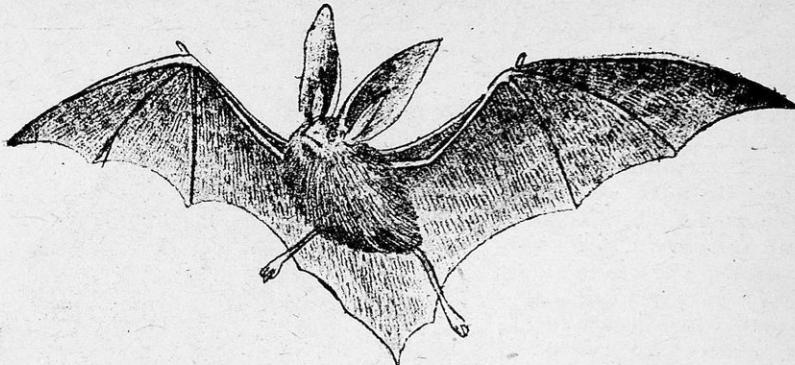
εἶνε μικρό; Καὶ τὰ πόδια μου καὶ ἡ οὐφά μου γιατὶ εἶνε κοντά;

Τὸ φθινόπωρο, ποὺ βρίσκει, βρίσκω ἄφθονη σκουλήκια καὶ σαλιγκάρια. Βρίσκω καὶ γλυκούς καρπούς, Τρώγω λοιπῶν καὶ παχαίνω. [”]Οσο εὔγκι περισσεύει μαξεύεται κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα μου.

Τὸν χειμῶνα ἡσυχάζω. Τρυπώνω κάτω ἀπὸ μιὰ πέτρα ἥ μέσα σὲ μιὰ τρύπα καὶ κοιμοῦμαι. Δὲν κινοῦμαι καθόλου. Στὸ τέλος τοῦ χειμῶνος εἶμαι πολὺ ἀδύνατος. Πῶς ἐτρέφετο τὸ σῶμα μου δλον τὸν χειμῶνα;

Περισσότερο ἀπὸ δλα τὰ ξῶφα φοβοῦμαι τὴν ἀλεποῦ. Μὲ κυλᾶ καὶ μὲ φύγνει στὸ νερό. Γιὰ νὰ μὴ πνιγῶ, βγάζω τὸ κεφάλι μου πάνω. Μὲ ζωπάζει ἐπὸ τὴν μύτη, ἢ γῆ βγάζει τὸ δέρμα καὶ μὲ τρώγει.

Η νυχτερίδα



Τρόγων κουνούπια, μυῖγες, σκαθάρια, πεταλοῦδες. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰς ζῷα αὐτὰ πετοῦν τὴν νύχτα. Γιατὶ μὲ λένε νυχτερίδα; Τὰ κουνούπια καὶ τὰ σκαθάρια τὴν νύκτα βουλίζουν. Γιατὶ τὰ αὗτιά μου εἶνε μεγάλα καὶ τεντωμένα καὶ τὰ μάτια μου μικρά;

Τὰ πόδια μου, μπροστινὰ καὶ πισινά, εἶναι κολλημένα σ' ἔνα σεντόνι, σὲ μιὰ μεμβράνη, ποὺ μὲ σκεπάζει. Πῶς νὰ πιάσω τὴν τροφή μου; Γιατὶ τὸ στόμα μου εἶνε πολὺ πλατύ;

"Ἐνα πουλί, γιὰ νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴν γῆ, θὰ κάμη πρῶτα ἔνα πήδημα; πρὸς τὰ πάνω καὶ ὕστερον θὰ χτυπήσῃ νὰ φτερά τουν. Ἐμένα τὰ πόδια μου εἶναι κολλημένα στὸ σεντόνι, ποὺ μὲ σκεπάζει. Μπροῦ νὰ κάμω πήδημα; "Αμα πέσω κάτω στὴν γῆ, δὲν μπορῶ πιὰ νὰ πετάξω. Γιατὶ; Καὶ γιατὶ βρίσκομαι πάντοτε σὲ ψηλὰ μέρη; Σ' ἔνα δένδρο, σ' ἔνα τοίχο ἢ στὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ σου;

Δὲν μπορῶ νὰ κατεβῶ στὴν γῆ, νὰ μαζέψω χόρτα, νὰ φτιάξω τὴν φωλιά μου. Τὰ δυὸ παιδάκια, ποὺ γεννῶ, πιάνονται ἀπὸ τὸ στῆθος μου καὶ μένουν ἐκεὶ σᾶν κολλημένα καὶ βυζαίνουν, ὥσπου νὰ μεγαλώσουν. Εἶναι κολλημένα πάντοτε. Καὶ δταν πετῶ.

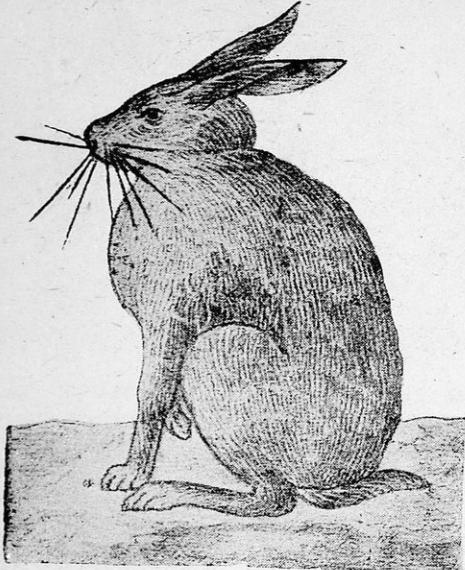
"Αφοῦ δὲν μπορῶ νὰ κάμω πήδημα, γιὰ νὰ πετῶ, πρέπει νὰ είμαι κρεμασμένη. Ἔτσι πέφτω εύκολα στὸν ἀέρα, ἀνοίγω τὸ σεντόνι μου καὶ πετῶ. Πῶς δῶμας μπορῶ νὰ είμαι κρεμασμένη; Γιατὶ τὰ πισινά μου πόδια δὲν σκεπάζονται ἐντελῶς ἀπὸ τὸ σεντόνι;

Τὸ φθινόπωρο ἔχουν ζαχαρώσει τὰ σταφύλια, τὰ σῦκα, οἱ ντομάτες, τὰ καδπούνια, τὰ πεπόνια καὶ ἄλλα. Καὶ γι' αὐτὸν ὑπάρχουν τότε ἀπειρα κουνούπια καὶ μυῖγες καὶ σκαθάρια. Τρόγων λοιπὸν ἄφθονος ἀπ' αὐτὰ καὶ παχαίνων. "Οσο ξύγκι περισσεύει, ἀποθηκεύεται στὸ σῶμα μου.

Τὸν χειμῶνα δὲν βρίσκω κουνούπια καὶ μυῖγες καὶ σκαθάρια. Γιατὶ τὸν χειμῶνα μὲ βρίσκεις κρεμασμένη ἀπὸ ἔνα ξύλο καὶ ἀκίνητη; Καὶ ἀφοῦ δὲν κινοῦμαι; πῶς τρέφομαι;

"Εχεις περιέργεια νὰ μὲ πιάσῃς καὶ νὰ παρατηρήσῃς μὲ προσοχὴ τὸ σεντότι, ποὺ μὲ σκεπάζει, τὸ στόμα μου, τὰ πόδια μου, τὰ αὗτιά μου. Γιατὶ ἔχεις τόση περιέργεια;

• Ο λαγός

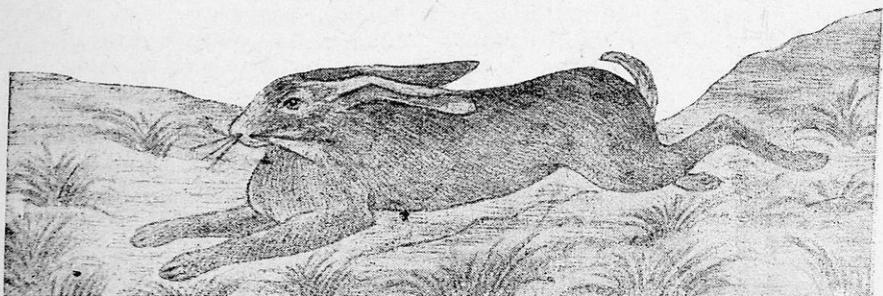


"Εχω κρέας νοστιμώτατο.
Καὶ γι' αὐτὸ μὲ κυνηγᾶς,
δπως μπορεῖς. Μὲ τουφέκι, μὲ
σκυλιά, μὲ παγίδες, μὲ δό-
κανα. Μὲ κυνηγᾶ καὶ ἡ ἀλε-
ποῦ καὶ δ λύκος καὶ τὸ τσα-
κάλι καὶ δ ἀετός. Γιατὶ τὰ
πισινά μου πόδια εἶνε μεγά-
λα; Καὶ τὰ μάτια μου γιατὶ
εἶνε μεγάλα καὶ ζωηρά; Βλέ-
πεις τὰ αὐτιά μου; Τὸ χρῶ-
μα μου μοιάζει μὲ τὸ χῶμα.
Γιατί;

Τὴν ἡμέρα κοιμοῦμαι μέσα
σε βαθύνιλώματα τῆς γῆς,
ποὺ ἀνοίγω μόνος μου, ἢ
μέσα σὲ φηλὰ καὶ πυκνὰ χόρ-
τα ἢ μέσα σὲ χαμηλὰ φυτά.
Γιὰ νὰ βοσκήσω βγαίνω πάν-
τοτε τὴν νύκτα. Γιατί;

Γεννῶ 6 φορὲς τὸ ἔτος.
Μπορεῖ νὰ γεννήσω καὶ 7
φορές, ἀκόμη καὶ 8. Κάθε

φορὰ γεννῶ 3 ἔως 5 λαγουδάκια;
Τὰ βυζαίνω 20 ἡμέρες καὶ τότε
φεύγουν ἀπὸ τὴν φωλιά, γιὰ νὰ βροῦν
μόνα των τὴν τροφή των.
"Υστερα ἀπὸ ἔνα ἔτος οἱ λαγίνες ἀρχίζουν νὰ γεννοῦν καὶ αὐτές.
Αφοῦ μὲ κυνηγᾶτε τόσο πολύ, γιατὶ σ' ὅλα τὰ χωράφια καὶ σ' ὅλα τὰ δάση
βρίσκονται λαγοί;



Παίρνεις τὸ αὐτοκίνητό σου καὶ βγαίνεις τὴν νύκτα στὴν ἐξοχή.
Μὲ τοὺς προβολεῖς τοῦ αὐτοκινήτου σου ωρίνεις φῶς δυνατὸ καὶ μα-
κριὰ καὶ μὲ περιμένεις. Τὰ σκυλιὰ μὲ κυνηγοῦν. "Αμα φθάσω στὸ
φῶς, σταματῶ. Τὸ φῶς θαμπώνει τὰ μάτια μου καὶ χάνω. "Ετσι μὲ
πιάνεις ζωντανό. Αὐτὸ τώρα δὲ νόμος τὸ ἀπαγορεύει.

"Αν μὲ ἀφῆσῃς σ' ἔνα μικρὸ νησὶ καὶ δὲ νόμος σοῦ ἀπαγορεύσῃ
νὰ μὲ κυνηγᾶς, σὲ λίγα χρόνια τὸ νησὶ θὰ γεμίσῃ ἀπὸ λαγούς.

Τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ καλοκαῖρι δὲν μπορεῖς νὰ μὲ κυνηγᾶς. Σοῦ τὸ
ἀπαγορεύει δὲ νόμος, γιατὶ τότε πρέπει νὰ μεγαλώσω τὰ παιδιά μου.



Τρώγω κότερες, χῆνες, πάπιες. Μοῦ ἀρέσουν οἱ λαγοί, οἱ σκατζό-
χοιδοι, τὰ κουνέλια, τὰ μικρὰ ζαρκάδια καὶ τὰ λαφάκια. Τοελλαινομαι
γιὰ τοὺς ποντικούς. Πῶς τὰ σχῖζω δλα αὐτὰ τὸ ζῶα; Ὄμως πενάσω
πολὺ καὶ δὲν ἔχω κρέας, τρώγω καὶ σταφύλια.

Μὲ κυνηγᾶς γιὰ τὸ δέρμα μου. Μὲ κυνηγᾶς καὶ ὁ λύκος καὶ ὁ σκύ-
λος. Γιατὶ τὰ αὐτιά μου ἐίνε τεντωμένα; Καὶ τὰ πόδια μου γιατὶ¹
ἐίνε λεπτά; Καὶ τὸ σῶμα γιατὶ εἴνε μα ρουλό;

Τὸ μάκρος μου μὲ τὴν οὐρὰ εἴνε ἔνα μέτρο καὶ 50 πόντοι. Τὸ
υψός μου, 40 πόντοι καὶ τὸ βάρος μου οὔτε 2 διάδες. Γιατὶ ἔχω τόσο
λίγο βάρος;

Τὸ καλοκαῖρι πέφτει τὸ τρίχωμά μου καὶ φυτῷνει νέο. Τὸν χειμῶ-
να τὸ δέρμα μου ἔχει μακριές τρίχες, ποὺ λάμπουν. Πότε μὲ κυνηγᾶς;

Τὸν μῆνα Μάιο γεννῶ 5 μικρὰ ἥ καὶ περισσότερα. Στὴν ἀρχὴ τὰ
βυζαίνω. "Υστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες τοὺς δίδω τρυφερὸ κρέας, ποντί-
κια βατράχους, πουλάκια. Σιγὰ-σιγὰ τὰ βγάζω τὴν νύκτα στὰ χωρά-
φια καὶ τὰ μαθάινω πῶς νὰ πιάνουν τὰ ποντίκια, τοὺς βατράχους, τὰ
σκανδάλια καὶ τὰ πουλίκια. Τὸν Σεπτέμβριο τὰ ἀλεπουδάλια φεύγουν
ἀπὸ κοντά μου καὶ κυνηγοῦν μόνα των.

Κυνηγημένη ἀνοίγω τρύπα στὴν γῆ σὲ βάθος 1 ἥ καὶ 2 μέτρα καὶ
σὲ μάκρος 10 ἥ 15 μέτρα καὶ ἐκεῖ φτιάνω τὴν φωλιά μου. Μέσα στὴν
τρύπα ὅμως αὐτὴ χώνεται ἔνα μικρὸ σκυλάκι πολὺ δυνατό. Ἀπὸ τὴν
φωλιά μου ἀνοίγω πολλές τρύπες πρὸς τὰ ἔξω. "Ετσι ἔχω πολλοὺς δρό-
μους γιὰ νὰ μπαίνω στὴν φωλιά μου καὶ νὰ βγαίνω. Γιατὶ τὸ κάμνω
αὐτό; Γιατὶ τὰ πόδια μου εἴνε κοντά; Καὶ γιατὶ τὸ κεφάλι μου εἴνε
σᾶν σφήνα;

Τὴν νύκτα, ποὺ βγαίνω νὰ κυνηγήσω, δὲν βλέπω καθαρὰ μέσα στὸ
σκοτάδι. Πῶς λοιπὸν καταλαβαίνω τὸν ποντικό, τὸν σκαντζόχοιρο;
Γιὰ κύττα τὰ αὐτιά μου! Γιατὶ τὰ ρουθούνια μου εἴνε ἀνοικτά;

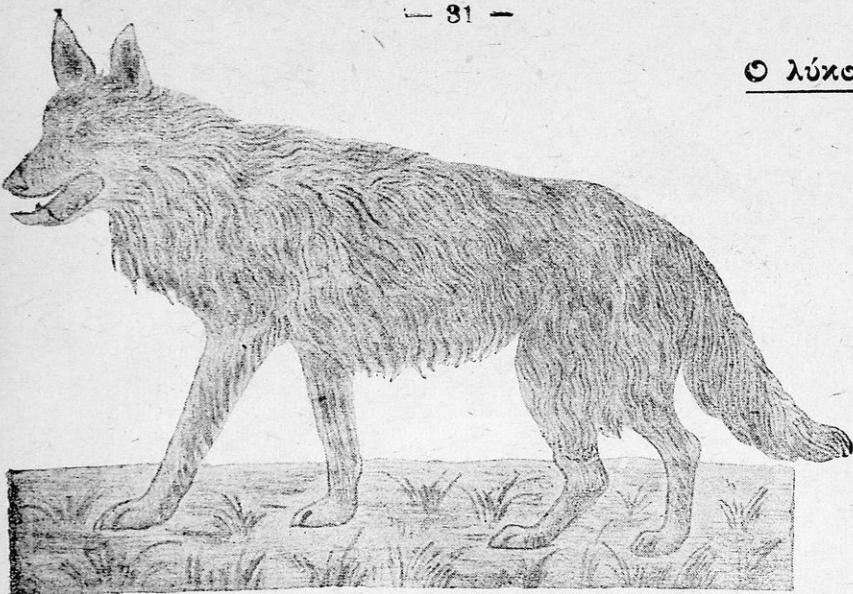
Καθισμένος δ κόρακος σ' ἔνα ψηλὸ κλαδὶ κρατοῦσε στὴν μύτη του
ἔνα κόδματι κρέας.

"Ἄχ, τί ὠδαῖος, ποὺ εἶσαι, καλέ μου κόρακα. "Αν εἶχες
καὶ φωνή, τὰ πουλιά θὰ σὲ ἔκαμναν βασιλιά των.

—Κοά, κοά, ἐφώναξε δ κόρακας. Πέφτει τὸ κρέας ἀπὸ τὸ στόμα
του, τὸ ἄρπαξω, τὸ χάρτω καὶ λέγω:

—Εἶσαι ὠδαῖος. "Εχεις καὶ φωνή. Μόνο μυαλὸ δὲν ἔχεις.

Ο λύκος



Τρώγω πρόβατα, κατσίκες, λαγούς, κόττες, χῆνες, πάπιες, παιδιά. Μου ἀρέσει πολὺ τὸ ἀνθρώπινο κρέας. Τρελλαίνομαι νὰ πίνω αἷμα. Ψοφίμια δὲν τρώγω. Στὴν μεγάλη μου πεῖνα τρώγω καὶ πιτάτες καὶ μικρὰ φυτὰ καὶ ὅ, τι εῦρω στὸν αἴπο.

*Αρπάζω τὴν προβατίνα κρυφὰ ἀπὸ τὸ κοπάδι σου. Πρέπει νὰ τὴν σηκωσώ με τὰ δόντια μου καὶ τρεχάτος νὰ τὴν φέρω μακριὰ νὰ τὴν φάγω μὲ τὴν ἡσυχία μου. Γιατὶ ὁ σβέροκος μου εἶνε χοντρός; Καὶ γιατὶ τὸ στῆθος μου εἶνε πλατύ; Γιατὶ ἔχω χοντρὰ πόδια;

Τὴν νύκτα, ποὺ βγάινω νὰ κυνηγήσω. πρέπει νὰ προσέχω τὸν κυνηγό, τὸν σκύλο, τὸν βοσκό. Τὴν νύκτα ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τοὺς βλέπω. Γιατὶ τὰ αὐτιά μου εἶνε τεντωμένα;

Τὸ μάκρος μου εἶνε ὅσο τὸ ἀναστημά σου, τὸ ὑψησ μου 80 πόντους καὶ τὸ βάρος μου 40 δκάδες. *Απὸ τὸ μαντρόσκυλο ἔχω μεγαλυτέρα δύναμι, δὲν τὸ νικῶ ὅμως. Παλαίω μαζί του καὶ τὸ δαγκώνω καὶ τοῦ ἀνοίγω πληγές. Στὸ τέλος ὅμως μὲ νικᾶ γιατὶ αὐτὸ κινεῖται ευκολώτερα ἀπὸ μένα. Γι' αὐτό, ὅπου βλέπω μαντρόσκυλο, φεύγω.

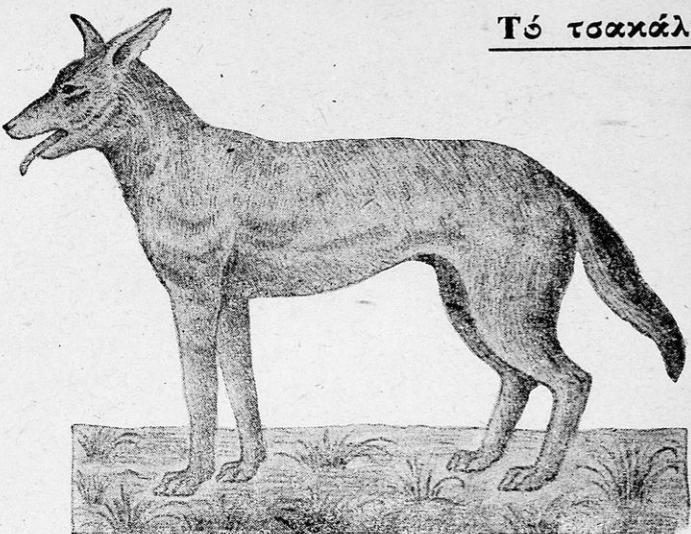
*Απὸ τὰ πολλὰ κρέατα, ποὺ τρώγω, καὶ τὰ πολλὰ αἷματα, ποὺ πίνω, βρωμᾶς τὸ στόμα μου, βρωμᾶς καὶ ὅλο μου τὸ σῶμα. *Ο σκύλος μὲ τὴν μυρωδιὰ αὐτὴ μὲ καταλαβαίνει ἀπὸ μακριὰ καὶ μὲ κυνηγῆς.

*Άμα φυσᾶς βορεινὸς ἄνεμος, πλησιάζω στὸ κοπάδι ἀπὸ τὸ νοτινὸ μέρος. *Άμα φυσᾶς νοτινὸς ἄνεμος, πλησιάζω ἀπὸ τὸ βορεινό. Πηγαίνω πάντοτε ἀντίθετα πρὸς τὸν ἄνεμο. Γιατί;

Εἶνε κριάρια ἡ τραγιά, ποὺ δὲν τὰ σηκώνω. Τὰ δαγκώνω τότε ἀπὸ τὰ αὐτιά, τυλίγω τὴν οὐρά μου στὸ πισινό τους πόδι καὶ τὰ ὅδηγῶ μέσα στὸ πυκνὸ δάσος, ὅπου τὰ τρώγω.

Μου ἀρέσει νὰ ξῆ μόνος. Τὸ χειμῶνα ὅμως, ποὺ πρέπει νὰ πλησιάσω στὰ χωριά γιὰ νὰ βρῶ τροφή, παίρων μαζί μου καὶ ἄλλους πολλοὺς λύκους ψαρά κάνωμε κοπάδι.

Τό τσακάλι



Είμαι συγγενής τοῦ λύκου καὶ τῆς ἀλεποῦ: Τρώγω πρόβατα, κατίκες, κότες, χῆνες, πάπιες, ποντικούς, μικρὰ πουλάκια, βατράχους καὶ ἄλλα ζῷα. Πῶς θὰ εἶνε τὰ δόντια μου; Πῶς καὶ τὰ νύχια μου; Κυνηγῶ πάντοιε τὴν νύκτα. Γιατί;

Ἐχω μάκρος μὲ τὴν οὐρά μου ἔνα μέιρο, ὕψος 50 πόντους καὶ βάρος ἔως 30 δικάδες. Καμιὰ φορὰ ἔχω πατέρα λύκο καὶ μητέρα τσακάλι. Είμαι τότε τὸ λυκοτσάκαλο καὶ ἔχω σῶμα μεγιστούτερο ἀπὸ τὰ ἄλλα τσακάλια. Είμαι καὶ δυνατὸ καὶ ἄγριο δσο δ πατέρας μου.

Μαζευόμαστε τὴν νύκτα πολλὰ τσακάλια. Καὶ χωριζόμαστε σὲ δυὸ διμάδες. Ἡ μιὰ διμάδα πλησιάζει τὸ κοπάδι καὶ ἀρχίζει πόλεμο μὲ τὰ σκυλιά καὶ τοὺς βοσκούς. Ἡ ἄλλη τότε διμάδα δρμᾷ ἀπὸ τὸ ἀντίθετα μέρος καὶ πνίγει μὲ τὴν ἡσυχία της δεκάδες πρόβατα ἢ γίδια. Κάμνει δληθινὴ καταστροφή. Χορταίνομε ἔτσι αἷμα καὶ κατόπιν παίρνομε τὸ κάθε τσακάλι ἀπὸ ἔνα πρόβατο καὶ φεύγομε.

Ζῶ στοὺς βάλτους καὶ στοὺς καλαμιῶνες. Μὲ τὸν παραμικρὸ θόρυβο φεύγω σᾶν ἀστοργπή καὶ χάνομαι ἀπὸ μπροστά σου. Γιατί τὰ αὐτιά μου εἶνε τεντωμένα; Καὶ γιατὶ τὰ πόδια μου εἶνε γυμνά;

*Αν τύχῃ νὰ μὲ πλησιάσης, ξαπλώνομαι στὸ χῶμα καὶ σύρομαι μὲ τὴν κοιλιὰ μακριά. Μὲ ἔνα δυνατὸ πήδημα τότε χάνομαι.

Καμιὰ φορὰ μέσα στὸν καλαμιῶνα δένεις μιὰ κατσίκα καὶ περιμένεις κρυμμένος. Ἡ κατσίκα βελάζει. Ἐγὼ ἀκούω τὸ βέλασμα καὶ πλησιάζω. Πυροβολεῖς τότε καὶ μὲ σκοτώνεις. Πολλὲς φυρὲς μὲ τὴν μυτή μου σὲ καταλαβαίνω ἀπὸ μακριά καὶ φεύγω.

‘Ο σπουργίτης



Μὲ βλέπεις στὴν αὐλή σου, στὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ σου, στοὺς τοίχους, στοὺς δρόμους, στὰ αὐλάκια, στοὺς στάβλους. Ποῦ φτιάνω τὴν φωλιά μου;

Τρώγω μικροὺς σπόρους. Τρώγω καὶ ψίχουλα καὶ ἀπορρίμματα τῶν φαγητῶν σας. Μοῦ ἀρέσουν καὶ τὰ σκουλήκια καὶ οἱ μυῆγες καὶ τὰ κουνούπια. Τρελλαίνομαι γιὰ τὰ κεράσια καὶ τὰ σταφύλια.

Πρέπει νὰ ξεφλουδίζω τοὺς σπόρους γιὰ νὰ τρώγω τὴν ψίχα των. Γιατὶ ἡ μύτη μου εἶναι κοντὴ καὶ χοντρή; Γιὰ νὰ ξεφλουδίσῃ ἔνας ξηρὸς σπόρος, θέλει δύναμι καὶ κόπο. Γιὰ κύττα τὸ κεφάλι μου καὶ τὸν λαιμό μου!

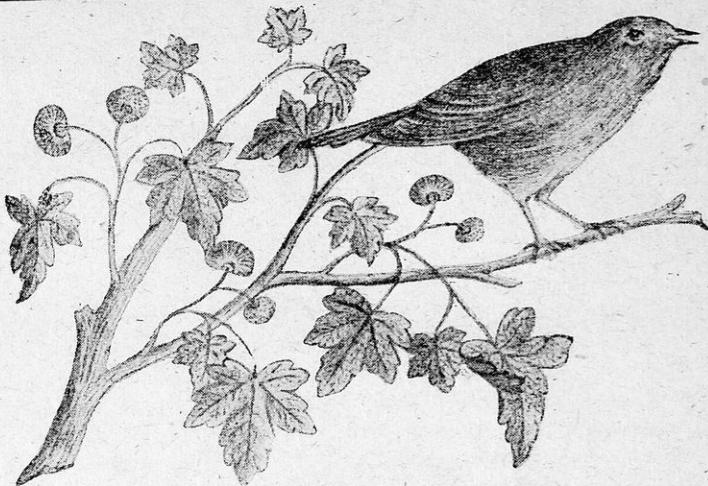
Στὴν αὐλή, στὸ στίβλο, στὸν δρόμο βρίσκω τὴν τροφή μου. “Ετσι δὲν πετῶ πολὺ μακριά. Οὔτε πολὺ ὕδωρ. Γι’ αὐτὸ τὸ σῶμα μου ἔγινε βαρύ. Γιατὶ περπατῶ μὲ πηδήματα;

Μὲ κυνηγᾶ ἡ γάτα, ὁ σκύλος, ἡ νυφίτσα, τὸ γεράκι. Γιατὶ τὸ χῶμα μου εἶναι σάν τὸ χῶμα; Γιὰ πρόσεξε καὶ τὸ μάτι μου!

Κάθε καλοκαῖρι γεννῶ 4 φορὲς ἀπὸ 4 αὐγά. “Ολα αὐτὰ τὰ αὐγὰ γίνονται πουλάκια. Τὶς πρῶτες ἥμέρες τὰ τρέφω μὲ σκουλήκια, μὲ κάμπιες, μὲ μυῆγες. Γελευταῖα τοὺς δίδω ξηροὺς σπόρους. Γιατὶ τελευταῖα;

Τρώγω τὶς μυῆγες, τὶς κάμπιες, τὰ κουνούπια. “Ετσι σοῦ εἴμαι ωφέλιμο. Τρώγω τὰ κεράσια, τὰ σταφύλια καὶ τὰ στάχυα. “Ετσι σοῦ εἴμαι βλαβεού. Σὺ μὲ ἀγαπᾶς δόμως. Καὶ γ’ αὐτὸ τὸν χειμῶνα μπαίνω πτὸν στάβλο τοῦ σπιτιοῦ σου, μπαίνω καὶ στὴν κουζίνα σου καμιὰ φορά.

Τὸ ἀηδόνι



Κάθε ἄνοιξι κατὰ τὶς νύκτες ἀκούεις τὸ ὠραῖο κελάδημά μου. Ὁπου βρίσκονται νερά, πυκνὰ φυτά, σκιές καὶ φύλλα, ἔκει είμαι καὶ ἔγω. Στοὺς κήπους, στὸ φέμα, στὸ ποτάμι.

Μοῦ ἀρέσουν πολὺ τὰ σκουλήκια, κυνηγῶ κουνούπια καὶ μυῆγες στὸν ἀέρα. Τὰ κουνούπια δῶμας καὶ οἱ μυῆγες κάμνουν ἀπειρες στροφές, γιὰ νὰ μοῦ ἔσφυγον. "Απειρες στροφές κάμνω καὶ ἔγω, γιὰ νὰ τὶς πιάσω. Γιατὶ τὸ σῶμα μου εἶναι μικρό; Καὶ τὰ πτερά μου γιατὶ εἴνε μεγάλα;

Μὲ κυνηγοῦν ἥ κουκουβάγια, ὁ μποῦφος, ὁ γάτος, ἥ νυφίτσα, ἥ ἀλεποῦ. Γιατὶ δὲν κοιμοῦμαι τὴν νύκτα; Τὴν ὡρα, ποὺ κελαδῶ, βγαίνω καὶ κάθομαι σ' ἕνα ξηρὸ κλαράκι τοῦ δένδρου ψηλά, γιὰ νὰ βλέπω γύρω καὶ μακριά. Γιατὶ;

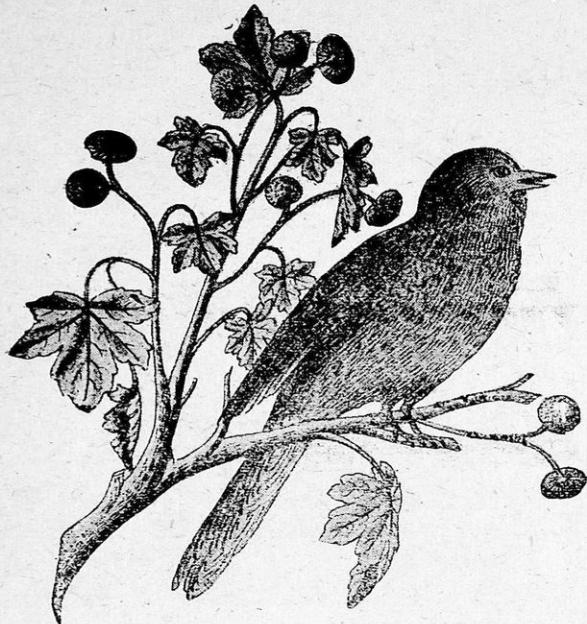
Γεννῶ δυὸ φορές τὸ καλοκαῖτο ἀπὸ 4 ἔως 7 αὐγὰ κάθε φορά. Μιὰ τὸν Ἀπρίλιο καὶ μιὰ τὸν Ιούνιο. Τὰ αὐγὰ τοῦ 'Ιουνίου δὲν προφθαίνω πάντοτε νὰ τὰ κλωσσῶ. Καὶ ἔτσι πολλὲς φορὲς χάνονται.

Τὸ κελάδημά μου σοῦ ἀρέσει πολύ. Γ' αὐτὸ στὴν αὐλή σου φυτεύεις μικρὰ φυτά καὶ ἀφήνεις μέσα σ' αὐτὰ νὰ τρέχῃ νερό. Φράσσεις τὸν κήπον αὐτὸν μὲ τὸ σύρμα, γιὰ τὰ μὴ μπαίνουν γάτες καὶ νυφίτσες. "Ερχομαι τότε ἔκει καὶ φτιάνω τὴν φωλιά μου καὶ σοῦ τραγουδῶ

Τὸν χειμῶνα οὔτε σκουλήκια βρίσκω οὔτε μυῆγες οὔτε κουνούπια. Φεύγω λοιπὸν γιὰ τὴν Αἴγυπτο, διπεν δὲν κάμνει χειμῶνα. Πηγαίνω δῶμας ἀπὸ τὴν ξηρά, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ περάσω θάλασσα. Καὶ πετῶ ἀπὸ κήπο σὲ κήπο, ἀπὸ ποτάμι σὲ ποτάμι, ἀπὸ βάλτο σὲ βάλτο. "Ετσι περνοῦν 3 ἐβδομάδες ὕσπου νὰ φθάσω ἔκει. Τὴν ἄνοιξι ἐπιστρέφω.

Μοῦ ἀρέσει ἥ ἐλευθερία. "Ο ἀέρας, τὸ κλαρί, τὸ ποτάμι, τὸ δάσος, ὁ κήπος, "Άν μὲ κλείσῃς στὸ κλουβί, στενοχωροῦμαι πολὺ καὶ πεθαίνω.

Τὸ κωτσύφι



Τρώγω σκουλήκια, κάμπιες, μυῖγες, κουνούπια καὶ σπόρους μικρούς. Ἀν μὲ πιάσης καὶ μὲ κλείσης στὸ κλουβί, τρώγω ψίχα ἀπὸ ψωμί, μικρὰ κομματάκια κρέας, καναβοῦρι, σιτάρι καὶ ὑπολειμμάτα ἀπὸ τὰ φαγητά σας.

Ζῶ στὰ ρέματα, στοὺς κήπους, στὰ πυκνὰ χαμόκλαδα. Περισσότερο μοῦ ἀρέσει τὸ μέρος, ποὺ τρέχουν νερά. Γιατί; Μὲ κυνηγοῦν τὴ γεφάκι, ἡ κουκουνθάγια, ἡ ἀλεποῦ, ὁ μποῦφος. Γιατὶ ἔχω χρῶμα μαῦρο; Ἀπὸ τὸν τόπο μου δὲν φεύγω χειμῶνα καλοκαῖρι. Μοῦ ἀρέσει ἡ ἐλευθερία. Ὁ ἀράς, ὁ ἥλιος, τὸ κλαρί. Μπορῶ διώς νὰ ζήσω καὶ σὲ κλουβί μεγάλο καὶ καθαρό.

Μοῦ ἀρέσει νὰ τραγούδω. Δὲν τραγούδω γλυκὰ ὅσο τὸ ἀηδόνι, τὸ τραγοῦδι μου ὅμως σ' εὐχαριστεῖ. Γιατὶ θέλεις νὰ μὲ πιάνης καὶ νὰ μὲ κλείνῃς στὸ κλουβί σου;

Γεννῶ τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ καλοκαῖρι τοις φορὲς καὶ κάθε φορὰ ἀπὸ 4 ἔως 6 ἀνγά. Τὸ καλοκαῖρι καὶ τὴν ἄνοιξι εἶμαι ἀδύνατο καὶ τὸ κρέας μου σκληρό. Γιατί; Μὲ κυνηγᾶς πάντοτε τὸν χειμῶνα. Γιατὶ;

Ζῶ καὶ στὶς μεγάλες πόλεις, μέσα σὲ μεγάλους κήπους. Ἐκεῖ δὲν μὲ κυνηγᾶς κανείς, οὔτε ὁ κυνηγὸς οὔτε ἡ ἀλεποῦ οὔτε τὸ γεφάκι. Ἐκεῖ περνῶ ὄρατα. "Ερχομαὶ κοντά σου, περπατῶ στοὺς διαδρόμους τοῦ κήπου, τρέχω μέσ'

στὶς πρασινάδες, στὰ αὐλάκια καὶ διποὺ ἀλλοῦ θέλω.

Πῶς μπορεῖς νὰ μὲ ἔχῃς στὴν αὐλή σου, νὰ εἶμαι ἐλεύθερος καὶ νὰ σοῦ τραγούδω;

•Θ αιρευδαλλός

Μὲ λέτε κατσουλιέρη. Μὲ λέτε καὶ σκορδαλιό. Καὶ ἡ γαλιάντρα: καὶ ἡ σιταρήθρα, κορυδαλλοὶ εἶνε. Εἴμαστε δῆλοι ἀπὸ μιὰ οἰκογένεια.

“Ολος ὁ κόσμος εἶνε δίκος μου. Βουνά, δάση, κάμποι, λιβάδια, κῆποι, δένδρα, χόρτα, πέτρες, ἀέρας, δλα κτήματά μου. Βράχοι μαι σ' αὐτά δλες τὶς ἥμερες καὶ ὄλες τὶς ὥρες.

“Ο, τι θέλω τὸ ἔχω. Ἀκρίδες, μυῖγες, σκαθάρια μαμούδια, κάμπιες. Καὶ τὸν χειμῶνα; Σπόρους ἀπὸ σιτάρι, ἀπὸ κριθάρι, ἀπὸ τριφύλλι, ἀπὸ λαθοῦρι, ἀπὸ ωρέη. ”Ας εἶνε καλὰ ἡ δυνατή μου μύτη! Κι' ἀν μείνω νησικός καὶ μιὰ καὶ δυὸς ἥμερες; Δὲν χάθηκε ὁ κόσμος! Θά εῦρω τὴν ἀλλη μέρα. ”Έχει ὁ Θεός!



Μου ἀρέσει τὸ τραγοῦδι. Τραγουδῶ τὸ πρωΐ, τὸ μεσημέρι, τὸ βράδυ. Τραγουδῶ χαμηλά, ποὺ κάθομαι ἡ περπατῶ. τραγουδῶ καὶ φηλά, ποὺ πετῶ. Τραγουδῶ μακριά ἀπὸ σένα, τραγουδῶ καὶ κοντά σου. Γιατὶ ὅχι;

Γεννῶ τὸν Μάρτιο, γεννῶ καὶ τὸν Ἱούνιο, γεννῶ καὶ τὸν Αὔγουστο. Γεννῶ ἀπὸ 4 ἔως 6 αὐγὰ κάθε φορά. Λογάριασε τώρα πόσα γίνονται μέσα σ' ἔνα καλοκαῖρι. ”Ο καλὸς θεός τρέφει τὰ μικρά μου.

Μὲ κυνῆγούν ἡ ἀλεποῦ, ἡ νυφίτσα, ὁ τυφλοπόντικος, ὁ πελαργός, ἡ κουρούνα, ἡ καλιακούνα. Εμένα πολὺ δύσκολα μὲ πιάνουν. Μποροῦν ὅμως πολὺ δύσκολα νὰ βροῦν τὴν φωληά μου καὶ ν^ο ἀρπάξουν τὰ μικρά μου. Καὶ γι' αὐτὸ τρέχουν πάντοτε ἐκεῖ, δπου μ^ο ἀκοῦνε νὰ τραγουδῶ. Τι ἀνότοι, ποὺ εἶνε!

Γιὰ νὰ τραγοδήσω, φεύγω ἀπὸ τὴν φωλιά μου περπατῶντας. Κρυμμένος μέσα στὰ χόρτα πηγαίνω μακριὰ κι' ἐκεῖ ἀρχίζω τὸ τραγοῦδι μου. Μὲ ἔνα δυνατὸ φτερούγισμα ύστερα πετῶ φηλὰ πάντοτε τραγουδῶντας.

Καὶ ίμα θέλω νὰ πλησιάσω στὴν φωλιά μου καιεβαίνω μακριὰ ἀπ' αὐτήν. Περπατῶντας πάλι καὶ κρυμμένος μέσα στὰ χόρτα πηγαίνω στὴν φωλιά μου.

Ἡ μπεκάτσα



Μερικοὶ ἄνθρωποι τὴν μύτη τὴν λένε μπέκ. Ἐμένα γιατὶ μὲ λέτε μπεκάτσα; Πετῶ πολὺ καὶ εῖμαι πάντοτε ἀδύνατη. Τὸ κρέας μου εἶναι σᾶν ξύλο. Μερικοὶ ἀπὸ σᾶς μὲ λένε καὶ ξυλόκοττα. Γιατί;

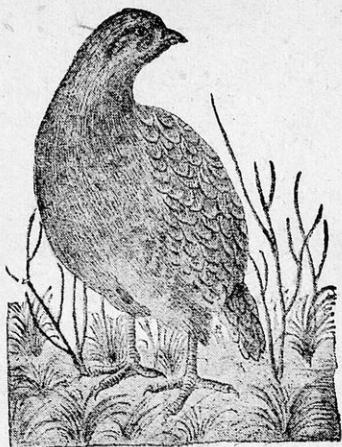
Τρώγω σκουλήκια, σαλιγγάρια, κάμπιες, γυμνοσαλιάγγοις. Γιὰ νὰ βρίσκω τὴν τροφή μου, πρέπει νὰ σκαλίζω τὰ ἔηρά φύλλα, ποὺ εἶναι στὰ ρέματα, στοὺς βάλτους, στὰ ποτάμια, στὶς πηγές. Ἄμα δὲν εῦρω τρόφη κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα, πρέπει νὰ τὴν εῦρω μέσα στὸ χῶμα, στὴν λάσπη, στὴν κοποιά τοῦ βωδιοῦ. Γιατὶ ἔχω μακριά μύτη;

Είμαι πάντοτε σκυμμένη. Ὁ κυνηγός, ἡ ἀλεποῦ, τὸ κουνάβι μὲ πλησιάζονταν. Πῶς νὰ τοὺς ἰδῶ σκυμμένη, καθὼς εἴμαι; Γιατὶ τὰ μάτιά μου εἶναι ψηλά στὸ κεφάλι μους καὶ πρὸς τὰ πίσω; Τὸ χρῶμα μου μοιάζει μὲ τὸ χῶμα. Καὶ τὰ αὐγά μου. Γιατί; Καὶ τὰ πόδια μου γιατὶ εἶναι γυμνά; Καὶ γιατὶ ἔχουν μακριά καὶ ἀνοιχτὰ δάχτυλα;

Τὸ ἐπάνω μέρος τῆς μύτης μου ἔχει ἔνα αὐλάκι. Τὸ κάτω μέρος τῆς μύτης μου χώνεται μέσα στὸ αὐλάκι καὶ ἔτοι ἡ μύτη μου σκηματίζει ἔνα μακρὸν καρφί. Γιατί;

Δὲν παχαίνω. Ἐχω δύμας κρέας νόστιμο. Ἄμα χιονίση πολύ, δὲν βρίσκω τόπο νὰ ζητήσω τὴν τροφή μου. Πηγαίνω τότε ὅπου δὲν ὑπάρχει χιόνι. Στὴν ὁδὸν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς λίμνης, στὸ αὐλάκι, στὴν πηγή. Ἐκεῖ παραμογεύεις μὲ τὸ τουφέκι σου καὶ μὲ σκοτώνεις. Πότε βρίσκετε πολλὲς μπεκάτσες στὴν ἀγορά;

Ἡ πέρδικα



Τοώγω σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, ορόβη, βίκο καὶ ἄλλους μικροὺς σπόρους. Μοῦ ἀρέσουν καὶ τὰ σκουλήκια καὶ οἱ κάμπιες καὶ τὰ σαλιγκάρια. Τὸ χεῶμα μεν μοιάζει μὲ τὸ χῶμα. Γιατί; Ἄμα οἱ σπόροι εἶνε μεγάλοι, τοὺς σπάζω. Γιατὶ τὸ κεφάλι μου εἶνε μεγάλο καὶ διλαμπός μου χοντρός;

Στὸν πλατὺ κάμπο ψάχνω νὰ εῦρω μικροὺς σπόρους δῆλη τὴν ἡμέρα μέσσα στὴν μεγάλη ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἐκεῖ τιμπῶ τρυφερούς καὶ ζουμερούς βλαστούς καὶ ζουμερά φύλλα. Καὶ καταπίνω κομμάτια ἀπ' αὐτά. Γιατί;

Μέσα στὰ ἔηρά χόρτα ἀνοίγω μὲ τὰ νύχια μου ἔνα πλατὺ βαθύοντλωμα. Ρίχνω μέσα καλαμιές καὶ γύρω μερικὰ ἐνλαράκια, ἔνα ἐδῶ καὶ ἄλλο ἔκει. Αὐτὴ εἶναι ἡ φωλιά μου. Καὶ νὰ τὴν ἰδῆς,

δὲν καταλαβαίνεις ὅτι εἶνε φωλιά. Γεννῶ ἔκει 12 αὐγὰ καὶ τὰ κλωσσώ—
“Υστερά ἀπὸ 3 ἑβδομάδες βγαίνουν 12 περδικόπουλα.

Τὰ περδικόπουλά μου περπατοῦν ἀμέσως. Τὰ ὁδηγῶ στὸν ἀγρὸ καὶ τὰ μαθαίνω πῶς νὰ βρίσκουν σπόρους. Τὰ μαθαίνω καὶ πῶς ιὰ προφύλασσονται ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς μου. Παρουσιάζεται ἔξαφνα ἡ ἀλεποῦ. Βγάζω μιὰ δυνατὴ φωνή. Κάθε πουλάκι μου κρύβεται πίσω ἀπὸ μιὰ πέτρα, πίσω ἀπὸ ἔνα σβῶλο χῶμα μέσα στὰ ἔηρά χόρτα.

“Η ἀλεποῦ ἀκούει τὴν φωνή μου, μὲ βλέπει καὶ μὲ κυνηγᾶ. Κάμινω ἔνα μικρὸ φτερούγισμα καὶ πέφτω κάτω. Κάμινω καὶ ἄλλο. ‘Η ἀλεποῦ νομίζει πῶς εἴμαι κτυπημένη καὶ δὲν μπορῶ νὰ πετάξω μακριά. Γι' αὐτὸ τρέχει νὰ μὲ πιάσῃ.' Ἄμα πάμε πολὺ μακριά ἀπὸ τὰ πουλάκια μου, μὲ ἔνα δυνατὸ φτερούγισμα σηκώνομαι ψηλά καὶ χάνομαι. Πετῶ πολὺ μακριά καὶ ὑστερά γυρίζω στὰ μικρά μου.

Μὲ κυνηγῦν, ἡ ἀλεποῦ, ἡ νυφίτσα, τὸ κουνάβι, τὸ γεράκι, δὲν ἀετός, ἡ γάτα καὶ ἄλλα ὄρπατικά ζῷα. Περισσότερο δύμας φοβοῦμαι τὸν κυνηγό. ‘Αφοῦ ἔχω τόσο πολλοὺς ἔχθρους, γιατὶ βρίσκονται ἀκόμη πολλές πέρδικες;

“Ἄμα μεγαλώνουν τὰ πουλάκια μου, πηγαίνομε δῆλες μαζί. ‘Ο κυνηγὸς δύσκολα μᾶς βλέπει. ‘Ἄμα δύμας ἔχει μαζί του σκύλο, αὐτὸς μᾶς βρίσκει μὲ τὴν μυρωδιά. Στέκει τότε ὁ σκύλος καὶ κυττάζει πρός τὸ μέρος μας, γιὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κυνηγό. Μὲ ἔνα δυνατὸ φτερούγισμα φεύγει ἡ μιὰ ἀπὸ μαζί. ‘Ο κυνηγὸς σκοπεύει γιὰ νὰ τὴν τουφεκίσῃ. Πρὸ τοῦ δύμας τουφεκίσῃ, φεύγει ἀλλη. Σκοπεύει τὴν ἀλλη, ποὺ εἶναι πιὸ κοντά. Καὶ πρὸ τοῦ τουφεκίσῃ, πετᾶ τρίτη, ὑστερά ἀλλη καὶ ἀλλη. ‘Ετει δὲ κυνηγὸς τάχανει καὶ ἔμεῖς ἔφερύμοε δῆλες.

Τὸν χειμῶνα μὲ τὰ πολλὰ χιόνια ὑποφέρω πολὺ ἀπὸ τὴν πεῖνα. Μπορεῖ καὶ νὰ ψιφήσω. ‘Υπάρχουν καὶ καλοὶ ἀνθρώποι, ποὺ μὲ λυποῦνται. ‘Ἄμα πετάξω στὸν κῆπο τοὺς τὸν χειμῶνα, μοῦ ωρίχνουν σπόρους καὶ δὲν μὲ σκοτώνουν.

Η κουκουβάγια

Τρώγω ποντικούς πουλάκια, μεγάλες μυῖγες, σκαθάρια, μικρές νυφίτσες. Γιατὶ μὲ βρίσκεις μέσα στὰ χαλάσματα ἢ στὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ σου ἢ μέσα σὲ τρύπες τοῦ τοίχου;

“Ο ποντικὸς καὶ ἡ νυφίτσα βγαίνουν νὰ βροῦν τὴν τροφή τους τὴν νύκτα. Καὶ τὰ πουλάκια τὴν νύκτα μπορῶ νὰ τὰ πιάσω ἐκεῖ, ποὺ κοιμοῦνται. Μπορῶ δῆμος νὰ βλέπω τὰ ζῷα αὐτὰ τὴν νύκτα; Γιὰ κύττα τὸ μάτι μου!

Καὶ ὁ ποντικὸς καὶ ἡ νυφίτσα ἔχουν δέρμα πυκνό. Πῶς λοιπὸν κατορθώνω νὰ σχίζω τὸ ζῷα αὐτά;

Στὰ μεγάλα μάτια πέφτει πολὺ φῶς. Καὶ τὸ πολὺ φῶς θαμπώνει. Πολλὲς φορὲς μὲ τὸν πολὺ ἥλιο κάθομαι σὲ μιὰ πέτρα καὶ λιάζομαι. “Ερχεσαι σὺ σιγὰ σιγὰ καὶ μὲ πιάνεις ζωντανή. Γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ φύγω;

“Ἐχω ἔνα παρόπονο μαξί σου: ὅτι μὲ θεωρεῖς κακὸ πουλί καὶ μὲ διώχνεις ἀπὸ τὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ σου. Φοβᾶσαι τὴν φωνή μου. Τὴν θεωρεῖς ὡς κακὸ σημάδι, ἐνῶ δὲν εἰνε. Ἀλήθεια ἡ φωνή μου μοιάζει σᾶν κλάμα, ἀλλὰ δὲν εἰνε. Εἶναι τὸ κελάδημά μου, τὸ τραγοῦδι μου, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ σὲ βλάψῃ.

Οἱ ἄρχαιοι Ἀθηναῖοι μὲ θεωροῦσαν ἵερὸ πουλί. Μὲ ἐνόμιζαν πουλὶ τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς. Καὶ γι' αὐτὸ τὰ σχολεῖα βάζουν τὴν εἰκόνα μου στὰ γραφεῖα των, στὶς σφραγίδες των καὶ στὰ καπέλλα τῶν μιαθητῶν. Είμαι τὸ σύμβολον τῆς σοφίας. Οἱ ἄρχαιοι Ἀθηναῖοι τίχαν γεμίσει τοὺς δρόμους των μὲ μαρμάρινες κουκουβάγιες μικρές καὶ μεγάλες. Ἀγαπῶ παρὰ πολὺ τὰς Ἀθήνας καὶ τὰ γέρεα μέρη.



•Ο ἀετός



Σοῦ ἀρπάζω τὰ ἀρνιά σου, τὰ κατοίκια σου, τὶς κόττες σου, τὶς χῆνες σου. Καὶ σὺ μὲ κυνηγᾶς μὲ τὸ τουφέκι σου, ὅσπου μὲ βρῆς. Ποῦ πρέπει νὰ φτιάνω τὴν φωλιά μου, γιὰ νὰ μὴ μου σκοτώνῃς τὰ μικρά μου; Καὶ ποῦ πρέπει νὰ ζῶ, γιὰ νὰ μὴ μὲ βρίσκης;

Γιὰ νὰ σηκώσω ἔνα ἀρνί 3 ἔως 4 δικόδες καὶ νὰ τὸ ἀνεβάσω ψηλά στὸν ἀέρα, πρέπει νὰ ἔχω πολὺ μεγάλη δύναμι. Ποῦ βλέπεις τὴν δύναμί μου αὐτή;

Τὸ σῶμα μου ἔχει μάκρος 1 μέτρο καὶ βάρος 10 δικάδες. •Ο θηλυκὸς ἀετός εἶνε βαρύτερος καὶ μακρύτερος ἀπὸ μένα.

Ο κρεοπώλης κρεμᾷ τὸ ἀρνί ἀπὸ τὰ τσιγκέλια; Εγὼ ἔχω τσιγκέλια; Καὶ γιὰ νὰ κόψῃ τὸ κρέας ὁ κρεοπώλης, δέχεται μαχαίρια. Ποῦ εἶνε τὰ δικά

μου μαχαίρια; Κάθομαι πάντοτε στοὺς βράχους τῶν ψηλῶν βουνῶν. Πᾶς δὲν τρίβονται τὰ νύχια μου;

“Ἐχω γοῦσα. Ἐκεῖ ἀποθηκεύω μικρά κομμάτια κρέας καὶ τὰ ἀφήνω ἀρκετὴ ὥρα. Κατόπιν τὰ βγάζω καὶ τὰ δίδω στὰ μικρά μου. Γιατὶ τὸ κάμνω αὐτό;

Τὰ μικρά μου κάθονται στὴ φωλιά 6 μῆνες καὶ ὑστερα πετοῦν. •Ολον αὐτὸν τὸν καιρὸ διγώ φέρνω τὸ κυνῆγι μου διλήκληρο. στὴ φωλιά. Ἐκεῖ μαροστά στὰ μικρά μου τὸ ἀφήνω κάτω, χώνω τὰ νύχια μου καὶ τὴν μύτη μου στὸ σῶμα του καὶ τὸ σχίζω ἀργά ἀργά καὶ τὸ κάμνω κομμάτια καὶ κατόπιν τοὺς τὰ δίνω καὶ τὰ τρώγουν. Γιατὶ κάμνω τὸ κομμάτιασμα αὐτὸ μπροστὰ στὰ μικρά μου;

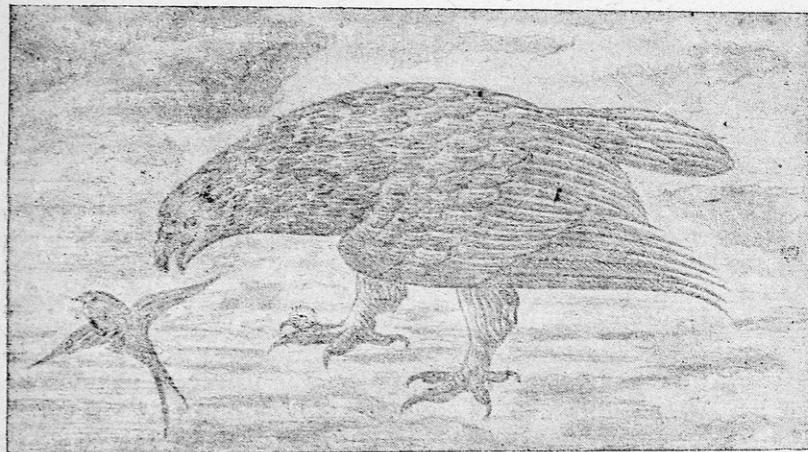
Φτιάνω τὴ φωλιά μου σὲ πολὺ ψηλὸ βράχο. Πρόδει τὰ ἔξω, δηλαδὴ πρόδει τὸ μέρος τοῦ κρημνοῦ, τὴν κάμνω ψηλότερη. Γιατὶ;

Προών πρωΐ πετῶ ψηλὰ στὸν οὐραγὸ καὶ πάνω ἀπὸ τὰ λιβάδια. Κυντάζω μὲ προσοχὴ πρόδει τὰ κάτω, διπού βόσκουν τὰ ποίμνια. •Ενα ἀρνάκι ἦ ἔνα κατσικάκι εξεχώρισε ἀπὸ τὸ κοπάδι. Κλείνω τὰ πτερά μου, τεντώνω τὰ πόδια μου καὶ τὸν λαιμό μου καὶ ἀφήνω νὰ πέσῃ τὸ βαρὺ σῶμα μου. Σὲ ἔνα λεπτὸ νὰ νύχια μου εἶναι χωμένα στὸ σῶμα

τοῦ ἄρνιοῦ καὶ πρὸ τοῦ νὰ τὸ καταλάβῃς βρίσκομαι πάλι στὰ σύν-
νεφα. Γιατὶ κάμνω τόσο γρήγορα;

Ψηλὰ ἀπὸ τὰ σύννεφα κυττάζω κάτω καὶ βλέπω καὶ μιὰ χελώνη
ἀκόμη, καὶ ἔνα φεῖδι. Γιὰ κύττα τὸ μάτι μου!

■Τὸ ἀγριοκάτσικο ζῆται στὰ ψηλὰ βουνά. Στοὺς ψηλοὺς βράχους
καὶ στοὺς κογμούντες. Μοῦ ἀρέσει τὸ ἀγριοκάτσικο. Μπορῶ δύμως νὰ
τὸ σηκώσω; Γι' αὐτὸ δρμᾶ ἔναντίον του, βυθίζω τὰ νύχια μου στὴν

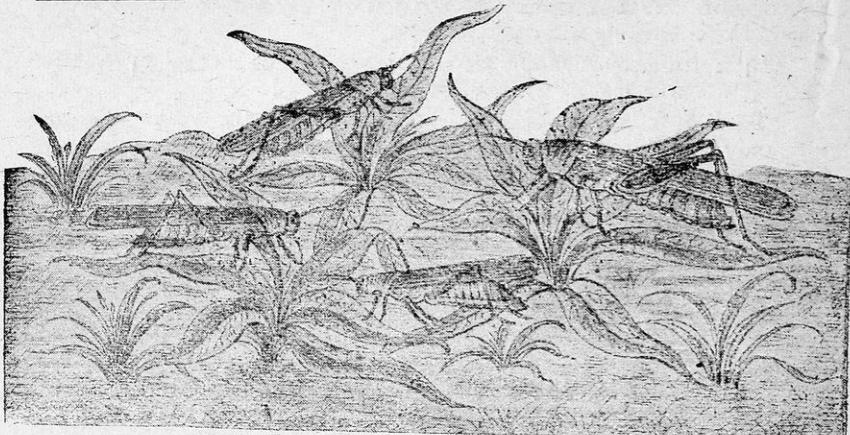


πλάτη του, τὸ σύρω στὸν κρημνὸν καὶ τὸ ἀφήνω. Κρημνίζεται κάτω
καὶ γίνεται κομμάτια. Πετῶ τότε καὶ τὸ τρώγω.

Ζῶ δσα καὶ σύ. Καὶ περισσότερο ἀκόμη. Πολλὲς φορὲς δύμως τὸ
ἐπάνω μέρος τῆς μύτης μου ἀγκιστρώνεται πολὺ καὶ σφίγγει τὸ
κάτιο. Δὲν μπορῶ τότε ν' ἀνοίξω τὸ στόμα μου καὶ πεθαίνω ἀπὸ
τὴν πεῖνα.

Αὐτοκράτορες καὶ βασιλεῖς ἔβαζαν τὴν εἰκόνα μου στὴν σημαία
των, στὸ στέμμα των, στὰ νομίσματά των καὶ ἀλλοῦ. Μὲ είχαν ὡς
σύμβολο. Γιατὶ;

Η ακρίδα



Τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ καλοκαῖρι περνῶ ἀπὸ τὰ σπαρτά σου, λιβάδια σου, τοὺς κήπους σου μὲ πολλές ἄλλες ἀκρίδες καὶ δὲν ἀφήνω φύλλο! Τρῶμε βιαστικά καὶ φεύγομε μὲ πηδήματα. Γιὰ κύττα τὰ πόδια μου! [“]Αμα καταστρέψωμε ἔνα μέθος πετάμε ψηλὰ καὶ μακριὰ σὲ ἄλλο. Γιατὶ τὸ σῶμα μου εἶνε στενὸ καὶ μακρουλό;

Γεννῶ τὸν Αὔγουστο 150—200 αὐγά. Σὲ μέρος ποὺ δὲν εἶνε πολὺ νγρὸ ἢ πολὺ ξηρὸ ἀνοίγω στὸ χῶμα τρύπα βαθειὰ 2—3 πόντους καὶ μέσα βάζω καὶ σκεπάζω τὰ αὐγά μου. Γιατὶ τὸ σῶμα μου στὸ πίσω μέρος εἶνε μυτερό καὶ ἔχει σκληρὰ ἔξογκώματα;

Τὰ αὐγά μου τὴν ἄνοιξι ζεσταίνονται καὶ βγαίνουν ἀπ’ αὐτὰ μικρὸς ἀκρίδες. [“]Οσες ἀπ’ αὐτὲς εἶνε θηλυκὲς γεννοῦν τὸν Αὔγουστο 150—200 ἡ κάθε μιά, ὅπως καὶ ἔγώ. Σὲ 5 χρόνια ἀπὸ κάθες ἀκρίδα θηλυκὴ καὶ τὰ παιδιά της καὶ τὰ ἔγγονα της γεννῶνται 2 δισεκατομμύρια ἀκρίδες. Γιατὶ τότε δὲν ἔχομε σκεπάσει ὅλη τὴν γῆ καὶ δὲν ἔχομε καταστρέψει ὅλα τὰ φυτά;

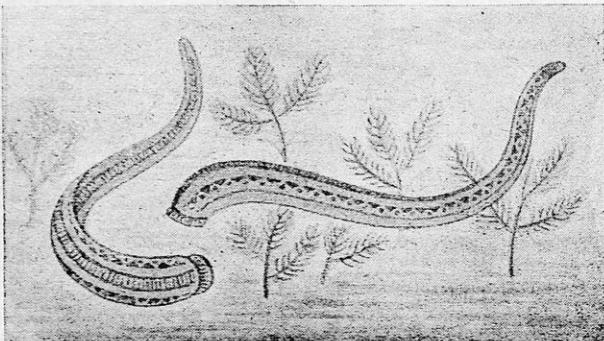
Μὲ κυνηγοῦν τὸ χελιδόνι, ὁ γλάρος, ἢ πέρδικα, τὸ ὄρτυκι καὶ ἄλλα πουλιά καὶ ζῷα. Μὲ κυνηγᾶς καὶ σύ. Μόλις βγοῦν τὰ ἀκριδάκια ἀπὸ τὰ αὐγά μου καὶ δὲν μποροῦν ἀκόμη νὰ πηδήσουν ἢ νὰ πετάξουν, τὰ φαντίζεις μὲ ἀκάθαρτο πετρέλαιο καὶ ψωφοῦν ὅλα. [“]Αν δὲν προλάβῃς, καὶ μεγαλώσουν, φαντίζεις τὰ φυτὰ μὲ σιρόπι καὶ δηλητήριο, τὸ τρῶνε οἱ ἀκρίδες καὶ ψωφοῦν. Τὸ φθινόπωρο σκάβεις τὸ χῶμα καὶ βρίσκεις τὰ αὐγά μου. Τὰ μαζεύεις καὶ τὰ καταστρέφεις.

Οἱ Ἐβραῖοι τῆς Αἰγύπτου ἥθελαν νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα των. Οἱ Αἰγύπτιοι δὲν τοὺς ἀφηναν. [“]Ο Μωϋσῆς παρακάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Αἰγυπτίους. [“]Απειρα σύννεφα ἀκρίδων κατέστρεψαν τὴν Αἴγυπτο. [“]Ητο ἡ ὀγδόη πληγὴ τοῦ Φαραὼ.

Η βδέλλα

Ζῶ στοὺς βάλτους μέσα στὰ νερά. Πτερύγια δὲν ἔχω. Καὶ διὰ νὰ κολυμβῶ, κινῶ τὸ σῶμα μου δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Γιατὶ τὸ σῶμα μου ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλοὺς κρίκους; Πρότερι νὰ σύρωμαι στὴν λάσπη χωρὶς νὰ βυθίζωμαι. Γιὰ κύντα τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματός μου.

Τὸ καλοκαῖρι μέσα στὰ νερά κινοῦμαι καὶ κάτι βρίσκω. Σκουληκάκια ἀπὸ τὰ αὐγὰ τοῦ βάτραχου, μικρὰ ψαράκια καὶ ἄλλα χωνφία τοῦ νεροῦ.



Τὸν χειμῶνα δμως παγώνω καὶ δὲν μπορῶ νὰ κινοῦμαι. Τρυπώνω χαμηλὰ μέσα σὲ μικρὰ φυτὰ καὶ μένω ἀκίνητη ὅλον τὸν χειμῶνα. Γιὰ νὰ τρέφεται δμως τὸ σῶμα μου ὅλον τὸν χειμῶνα, ποὺ δὲν κινοῦμαι, πρότει νὰ ἔχῃ ἀποθηκεύσει πολλὴ τροφὴ ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι.

Στοὺς βάλτους ζοῦν βάτραχοι. Πιάνομαι ἀπὸ τὸ πισινό πόδι ἐνδές βατράχου. Καὶ κολλῶ στὸ σῶμα του. Τὸν δαγκώνω καὶ τοῦ ἀνοίγω πληγή. Αμέσως ἀρχίζω νὰ οφῶ τὸ αἷμα του. Πονεῖ ὁ βάτραχος, τινάσσει τὰ πόδια του, τινάσσει ὅλο του τὸ σῶμα, φεύγει γοήγορα. Τεῦ κάκου! Κολλημένη ἐγὼ σφικτὰ στὸ σῶμα του σᾶν βεντοῦζα τὸν βυζαίνω τὸ αἷμα.

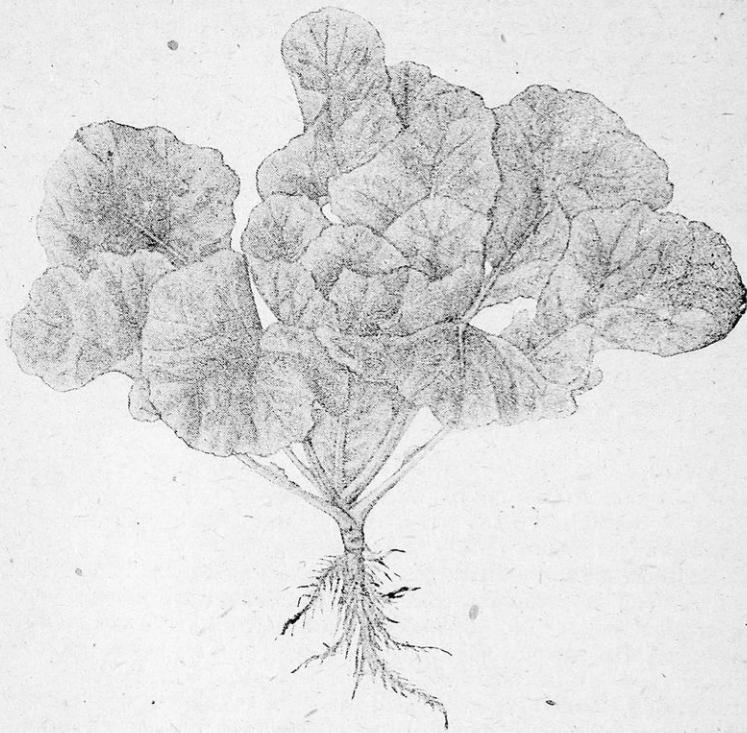
Τὸ στομάχι μου ἔχει πολλοὺς σάκους δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Εἶναι οἱ ἀποθήκες μου. Άμα γεμίσουν αἷμα οἱ ἀποθῆκες μου αὐτές, φουσκώνω καὶ γίνομαι σᾶν βαρελάκι. Τὶ τὸ θέλω τόσο πολὺ αἷμα;

Ζῶ καὶ σὲ καθαρὰ νερά. Στὸ φέμα, στὴν πηγή. Ἔρχεται ἔκει τὸ βῶδι νὰ πιῇ νεφρό. Κολλᾶμε τότε πολλὲς βδέλλες στὴν γλῶσσα του καὶ ἀρχίζομε νὰ βυζαίνωμε αἷμα. Τὸ βῶδι ἀδυνατίζει καὶ ὑποφέρει. Τὸ πολὺ αἷμα, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴν γλῶσσα του, τρέχει καὶ ἔχω ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ σὺ τὸ καταλαβαίνεις ὅτι τὸ βῶδι ἔχει βδέλλες. Παίρνεις τότε ἀρμη καὶ οὔχεις μέσα στὸ στόμα τοῦ βοδιοῦ. Μόλις πέσῃ ἐπάνω μας ἡ ἀρμη, ξεκολλᾶμε καὶ πέφτομε ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ βωδιοῦ.

Πολλὲς φορὲς στὸ κεφάλι σου μαζεύεται πολὺ αἷμα καὶ ὑποφέρεις. Τὸ αἷμα αὐτὸ πρότει νὰ φύγη ἀπὸ τὸ κεφάλι. Ἔγχειρησι δύσκολα γίνεται στὸ κεφάλι. Γιατὶ παίρνετε βδέλλες ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο καὶ κολλᾶτε πίσω ἀπὸ τὰ αὐτιὰ τοῦ ἀρρώστου;

Γιὰ νὰ τραβήξω αἷμα ἀπὸ τὸ κεφάλι σου πρέπει νὰ είμαι δυναμωμένη καὶ πολὺ καθαροή. Άμα μὲ σφίξης ἔλαφρὰ μὲ τὰ δάκτυλά σου καὶ κουλουριαστικά ἀμεσως, αὐτὸ σημαίνει ὅτι είμαι δυναμωμένη.

Τὸ λάχανο



Τὰ φύλλα μου εἶνε μεγάλα, παχειά, ἀφοάτα. "Όλο σάρκα καὶ δόλο νερό. Καὶ τὰ κοτσάνια μου εἶνε πολὺ τρυφερά. Γιατί οἱ οἴζες μου εἶνε πολλές καὶ λεπτές ; Μὲ φυτεύετε πάντοτε στὸν κῆπο σας. Γιατί ;

Κάθε πρωὶ ἔρχεσαι καὶ παρατηθεῖς προσεκτικὰ τὰ φύλλα μου ἀπὸ δόλες τὶς μεριές. Τὰ σαλιγχάρια καὶ τὶς τριχωτὲς κάμπιες, ποὺ περπατοῦν στὰ φύλλα μου, τὶς πιάνεις μιὰ μιά, τὶς πηγαίνεις σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ ἔκει τὶς σκοτώνεις. "Αμα δὲν ἔρθης νὰ μὲ καθαρίσης, βρίσκεις τὰ φύλλα μου γεμάτα τρύπες. Είμαι σᾶν κόσκινο ! Γιατί ;

Τὸν μῆνα Μάρτιο καλλιεργεῖς μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια μιὰ γωνιὰ τοῦ κήπου σου. Σκάβεις βαθειά, σπάζεις τοὺς βώλους καὶ κάμνεις τὸ χῶμα πολὺ ψιλό, τὸ ἀνακατεύεις μὲ λίγη κοποιὰ καὶ σπέρνεις τοὺς σπόρους μου. Τὸν Ἀπρίλη φυτρώνουν ἄπειδα μικρὰ λάχανα, μὲ πολὺ μικρὲς

ειζίτσες καὶ μὲ δυὸ φυλλαράκια. Πῶς νὰ τραφῶ ἔτσι; Γι' αὐτὸ μὲ ποτίζεις καὶ μὲ περιποιεῖσαι 2 μῆνες καὶ περισσότερο ἀκόμη.

Τὸν μῆνα Αὔγουστο ἡ Σεπτέμβριο ἔχω μεγαλώσει. Ἐχω 4 ἔως 6 μικρὰ φύλλα. Σκάβεις τότε βαθειὰ τὸν κῆπο σου, σπάζεις τοὺς

βώλους, κάμνεις τὸ χῶμα ψιλό, τὸ ἀνακατεύεις μὲ κοποφὰ ἀπὸ τὸν στάβλο καὶ φτιάνεις βραγιές. Μὲ ξεφυιζώνεις τότε μὲ προσοχὴ ἀπὸ τὸ σπορεῖδο καὶ μὲ φυτεύεις στὶς βραγιές ὅσο πόντους μακριὰ τὸ ἔνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. "Υστερα ἀπὸ τὴν μεταφύτευσί μου αὐτὴ πρέπει τὰ φρίζιδιά μου νὰ φορθίσουν ἀφθονη τροφή. Πῶς μπορεῖς νὰ τὰ βοηθήσῃς γιὰ νὰ φορθίσουν ἀφθονη τροφή;

σουν ἀφθονη τροφή;

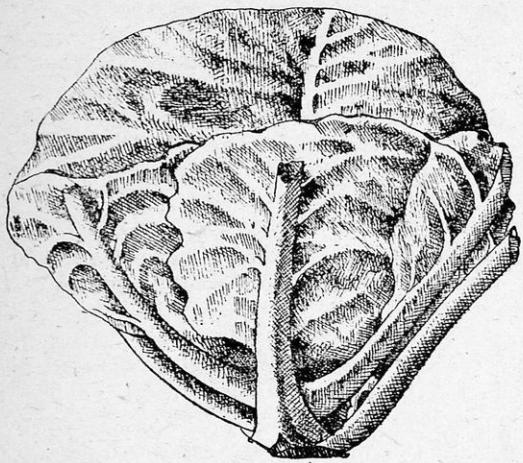
Τὸν Ὁκτώβριο τὰ φύλλα μου εἶνε καὶ μεγάλα καὶ πολλά. Ἀρχίζουν τότε νὰ μαζεύωνται πρὸς τὰ μέσα καὶ νὰ σφίγγωνται τὸ ἔνα ἔξω ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐτσι γίνονται σᾶν τόπι. Τὰ ἀπέξω φύλλα μένουν πράσινα. Τὰ μέσα γίνονται ἀσπρα καὶ εἶνε πιὸ τρυφερά.

Μὲ τῷτε ὁμοῦ. Μὲ κάμνετε σαλάτα. Μὲ μαγειρεύετε μὲ κρέας, μὲ φύζι, μὲ κρεμμύδια (γιαχνί). Ἐφάγατε ὑτολμάδες μὲ λάχυνο;

Δυναμωτικὸ δὲν είμαι. Οὕτε θρεπτικό. Καθαρίζω δμως τὰ ἔντερά σου καὶ κάμνω τὸ φύζι καὶ τὸ κρέας φαγητὰ εὐκολοχώνευτα.

Σὲ 8 μῆνες γίνομαι τέλειο λάχανο. Καὶ τότε με κόβεις. Ἀμα δμως θέλεις νὰ σοῦ κάμω σπόρους, μὲ ἀφήνεις στὴν θέσι μου. Τὴν ἄλλη χρονιὰ ἀνοίγω τὰ φύλλα μου, πετῶ κλωνάρια, κάμνω ἀνθη καὶ ἀπὸ τὰ ἀνθη μου, ἀφθονο καρπό. Πόσα χρόνια μπορῶ νὰ ζήσω;

Τὸ κουνουπίδι, τὸ παραποῦλι, τὸ μπρόκολο, ἡ λαχανίδα καὶ ἄλλα εἶνε συγγενῆ μου λαχανικά.



Τὸ σιτάρι

Στὰ παλὴὰ χρόνια μάζευες στάχυα ἄγρια. "Ενα ἐδῶ καὶ ἔνα ἔκει. Πᾶς νὰ χορτάσῃς σὺ καὶ τὰ παιδιά σου ;" Αγριο, ποὺ ἥμουνα, σοῦ ἔδινα σπόρο λίγο, μικρὸ καὶ σκοῦρο. Καὶ ἔκαμνες ψωμὶ μαῦρο καὶ πικρό. Τώρα βρίσκεις στάχυα πολλὰ καὶ πυκνά, ποὺ ἔχουν σπόρους μεγάλους, φουσκωμένους καὶ ξανθόντος. Καὶ μ' αὐτοὺς κάμνεις ψωμὶ ἀφράτο, ἀσπρὸ καὶ νόστιμο. Τί ἔκαμες, γιὰ νὰ βρίσκης στάχυα πολλὰ καὶ ἐκλεκτά ;

Τὸ χῶμα εἶνε γεμάτο ἀπὸ ζωύφια, σκουλήκια, κάμπιες, μυγες, ποὺ δὲν μ' ἀφήνουν νὰ μεγαλώσω καὶ νὰ δυναμώσω. Τὸν χειμῶνα μὲ τὸ ἀλέτρῳ δογώνεις τὸ χωράφι, ποὺ θὰ μὲ σπείρης. Μὲ τὸ δργωμα αὐτὸ τὰ ζωύφια ἔρχονται κοντὰ στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Τί παθαίνουν τὰ ζωύφια αὐτὰ μὲ τὰ χιόνια καὶ τὸ πολὺ κρύο ;

Στὸ δργωμένο χωράφι τὴν ἄνοιξι φυτρώνουν ἄγρια χόρτα, τὰ ζιζάνια. Αὐτὰ τρῶνε τὴν τροφή μου. Γιατί τὴν ἄνοιξι ὁρώνεις πάλι τὸ χωράφι σου ;

Καὶ μὲ τὰ δυὸ δργώματα ἔμειναν ἀκόμη στὸ χῶμα ζωύφια καὶ φίξες ἀπὸ τὰ ζιζάνια. 'Ο ήλιος τοῦ καλοκαιριοῦ σκοτώνει τὰ ζωύφια καὶ ξεραίνει τὶς φίξες αὐτές. Τί κάμνεις τὸ καλοκαῖρι, γιὰ νὰ βγάλῃς στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς τὰ ζωύφια καὶ τὶς φίξες τῶν ζιζανίων ;

Μὲ τὰ τρία δργώματα τὸ χῶμα καθαρίζεται, λιάζεται, ἀερίζεται, τρίβεται καὶ γίνεται ἀφράτο, σᾶν τὸ στεγνὸ σφυγγάρι. Μὲ τὴν πρώτη βροχὴ τοῦ Ὁκτωβρίου φοφῆ ἀφονο νερὸ καὶ εἶνε ἔτοιμο γιὰ νὰ μὲ σπείρῃς.

Είμαι καὶ ἐγὼ ζωντανό, δπως τὰ ζῷα. Γι' αὐτὸ θέλω ἀέρα, ἥλιο καὶ τροφή. "Αμα μὲ σπείρης πυκνά, γίνομαι ἀδύνατο. Γιατί ;" Αμα μὲ σπείρης ἀφαία, βγάζω πολλὰ βλαστάρια καὶ κάθε βλαστάρι κάμνει στάχυν πεγάλο καὶ βαρόν. "Ετσι σοῦ δίνω πολὺ μεγάλο εἰσόδημα. Σὺ τὸ ξεύρεις αὐτὸ καὶ μὲ σπέρνεις ἀφαία. Καὶ τὴν ἄνοιξι μὲ σκαλίζεις, δπως τὸ καλαμπόκι. "Ετσι σοῦ δίνω ἀφονο καὶ ἐκλεκτὸ εἰσόδημα.

"Αρρωσταίνω, δπως καὶ σύ. Φοβοῦμαι πολὺ δύο μικροσκοπικὰ μανιτάρια, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ ἰδῆς μὲ τὸ μάτι, τὸν δαυλί τη καὶ τὸν ἄνθρακα. Αὐτὰ καταστρέφουν τὰ στάχυα μου καὶ χάνεις τὸ εἰσόδημά σου. Σὺ τὸ ξεύρεις αὐτό. Καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἄνοιξι ψάχνεις μέσα στὸ χωράφι σου καὶ δπου βοῆς στάχυα μαυρισμένα ἢ ἐντελῶς δρθια, τὰ μαζεύεις καὶ τὰ φέγγεις στὴ φωτιά. 'Ο ξεύπνος γεωργὸς κάμνει κάτι καλύτερο : "Αμα ξηραφοῦν καλά τὰ στάχυα, μπαίνει στὸ χωράφι του καὶ μαζεύει τὰ μεγάλα στάχυα, ποὺ εἶνε πολὺ γυριμένα. Τὰ πιὸ βαρεία. Τὰ στάχυα αὐτὰ τὰ τρίβει καὶ κρατεῖ σὲ ίδιαίτερο μέρος τοὺς μεγάλους καὶ φουσκωμένους σπόρους των. Αὐτοὺς τοὺς σπόρους σπέρνει. Γιατί ;

"Αρρωσταίνω καὶ ἀπὸ σιναπίδι. Τὰ φύλλα μου τότε κιτρινίζουν

καὶ οἱ καρποί μου γίνονται μικροί καὶ φουσκωμένοι. Τὸ σιναπίδι γίνεται μὲ τὴν ὑγρασία, μὲ τὴν βροχὴ καὶ μὲ τὴν ζέστη. Σὺ τὸ ἔνυ-
εις αὐτό. Καὶ γι' αὐτὸ μὲ σπέρνεις ἀραιὰ γιὰ νὰ ἀερίζωμαι καὶ νὰ
στεγνώνω. "Αν τὸ χωράφι ἔχῃ νε-
ροῦ, ἀνοίγεις αὐλάκια καὶ φεύγον.

Πολλὲς φορὲς τὸ χωράφι, ποὺ
μὲ σπέρνεις δὲν ἔχει παχὺ χῶμα
καὶ δὲν κρατεῖ ὑγρασία. Ἐγὼ
διμως τὴν ἀνοιξι χρειάζομαι πολλὴ
τροφή. Καὶ γιὰ νὰ οφήσω τὴν
τροφή μου, θέλω ὑγρασία. Γιατί
οἱ οἵζες μου εἶνε πολλὲς καὶ λε-
πτές; Καὶ γιατί πηγαίνουν πρὸς
τὰ κάτω;

Οἱ τροφές μου σώνονται. Καὶ
τότε γίνομαι ἀδύνατο καὶ σοῦ δί-
δω πολὺ λίγο σπόρο καὶ μικρὸ καὶ
σουφρωμένο. "Ετσι πηγαίνουν οἱ
κόποι σου χαμένοι. Γιατί ωχνεις
στὸ χωράφι σου κοπριὰ ἢ χημικὸ
λίπασμα;

Τὸ καλαμπόκι, δὲ βίκος, τὰ κου-
κιά, τὰ οεβίθια, ἢ ρόβη, ἢ φακή,
τὸ βαμβάκι δυναμώνουν τὸ χωρά-
φι. Τὴν μιὰ χρονιὰ σπέρνεις τὸ
χωράφι σου μὲ σιτάρι, τὴν δεύτε-
ρη χρονιὰ τὸ σπέρνεις μὲ βίκο ἢ
μὲ βαμβάκι ἢ μὲ καπνό, τὴν τρί-
τη χρονιὰ τὸ σπέρνεις μὲ βίκο ἢ
μὲ κουκιά ἢ μὲ οεβίθια ἢ μὲ ρόβη
ἢ μὲ φακή καὶ τὴν τετάρτη χρο-
νιὰ πάλι μὲ σιτάρι ἢ κοινάρι.
Γιατί;

Οἱ μικροὶ σπόροι μου εἶνε ξων-
τανοί. "Ας φαίνονται ξηροί. Τοὺς
σπόρους μου αὐτοὺς τοὺς ἀποθη-
κεύεις στὴν ἀποθήκη σου. Καὶ
φροντίζεις ν' ἀνοίγης συχνὰ τὰ
παραθύρα τῆς ἀποθήκης σου αὐ-
τῆς καὶ νὰ ἀνακατεύῃς τοὺς σπό-
ρους μου μὲ τὰ χέρια σου ἢ μὲ
ἔνα ξύλο πολλὴ ὥρα. Γιατί;





Σιτάρι αδελφωμένο

Τεκμιθάρι



Πολλές φορές τὸ ἀλεῦρι μου τὸ ἀνακατεύεις μὲ σταρίσιο ἀλεῦρι. Ἀπὸ τοὺς σπόρους μου κάμνετε μπίρα καὶ σπίρτο.

“ΖΩΑ ΚΑΙ ΦΥΤΑ,, Δ

Εἶμαι συγγενῆς μὲ τὸ σιτάρι. Καὶ τοῦ μοιάζω σὲ πολλά. Στὴν οἰζα, στὰ φύλλα, στὸ στάχυ. Εἶμαι δημος πιὸ δυναμωμένο ἀπ' αὐτό. Τὸ καλάμι μου εἴνε πιὸ χοντρὸ καὶ τὰ φύλλα μου πλατύτερα καὶ οἱ σπόροι μου μέγαλύτεροι.

Τὸ σιτάρι ἔχει τοὺς σπόρους του μέσα σὲ πολὺ λεπτές φλοῦδες. Στὸ ἀλώνισμα οἱ φλοῦδες αὐτές φεύγουν καὶ οἱ σπόροι του γυμνώνονται. Ἐμένα οἱ σπόροι μου εἴνε μέσα σὲ φλοῦδες χοντρές καὶ εἴνε κολλημένοι μὲ τὶς φλοῦδες αὐτές. Στὸ ἀλώνισμα δὲν φεύγουν οἱ φλοῦδες ἀπὸ τοὺς σπόρους μου. Καὶ ἔτοι μὲ πηγαίνετε στὸ μῆλο μὲ τὶς φλοῦδες. Γιατὶ τὸ ἀλεῦρι μου ἔχει πολλὰ πίτυρα;

Μὲ σπέρνετε στοὺς κάμπους, μὲ σπέρνετε καὶ στὰ βουνά. Καὶ στὰ ψηλὰ βουνά. Μὲ σπέρνετε καὶ σὲ μέρη ποὺ δὲ χειμῶνας είνε πολὺ βαρύς. Πῶς ἀντέχω στὸ πολὺ κόρυο;

Πολλὲς φορές μὲ σπέρνετε σὲ χωράφια μὲ παχειὰ χώματα καὶ μὲ κοποιὰ ἢ μὲ λίπασμα. Κάμνω τότε χοντρὸ καλάμι καὶ φύλλα πλατειά. Μόλις βγάλω στάχυ, μὲ θερίζετε, μὲ ἀφήνετε στὸν ἥλιο νὰ ξηραθῶ καὶ μὲ κάμνετε δεμάτια. Εἶμαι δὲ σανός.

Μέ τὸν καρπό μου τρέφεις τὸν χοῖρο, τὴν κόττα, τὸ ἄλιον, τὸ μουλάρι, τὸ γαϊδοῦρι. Εἴνε δυναμωτικὸς δὲ καρπός μου.

Τόκαλαμπόνι



Ἐχω φύλλα πλατειὰ καὶ ἀφράτα. Ἀφράτο εἶνε καὶ τὸ καλάμι μου,

ἀφράτοι καὶ οἵ καρποί μου ὅσο εἶνε χλωροί. Γιατί ἔχω φύξες πολλές; Μέ σπέρνεις σέ χωράφια μέ παχὺ χῶμα. Προτιμῶ τὰ ποτιστικὰ χωράφια. Γιατί; Τὸ καὶ αἱ μου, τὰ φύλλα μου καὶ οἵ καρποί μου ἔχουν πολὺ βάρος. "Ετσι μπορεῖ ἔνας δυνατός ἀνεμος νὰ μέ ξεροῦσση καὶ νὰ χάσῃς τὸ εἰσόδημά σου. Γιατί οἱ φύξες μου πηγαίνουν πρός τὰ κάτω καὶ εἶνε γύρω γύρω ἀπὸ τὸ καλάμι μου;

Μέ τὸ ἀλεῦρο μου κάμνεις ψωμά. Τὴν μπομπότα Δέν εἶνε τὸ ψωμά μου εὐκολοχώνευτο καὶ θρεπτικό ὅσο τὸ σταρίσιο. Σέ ζεσταίνει δύμως περισσότερο, γιατὶ ἔχει μέσα περισσότερο λίπος καὶ πέρισσότερη ζάχαρη. Μπομπότα τρῶνε ὅσοι ζοῦν σέ ψηλά μέρη, ὅπου κάμνει βαρὺ χειμῶνα. Γιατί;

Μέ σπέρνεις τὸν Μάρτιο. Τὸν Αὔγουστο μέ θερίζεις. Πόσους μῆνες ζῶ; Μόλις φυτώσω, μέ σκαλίζεις. "Αν ἔχῃς νερό, μέ ποτίζεις. Καὶ μέ ξαναποτίζεις. Μπορεῖς νὰ μέ σπείρῃς καὶ τὸν Μάρτιο καὶ τὸν Ιούνιο ἀνόμη ἄμα ἔχεις ποτιστικὰ χωράφια.

Μέ σπέρνεις ὀραιὰ 50 πόντους μακριὰ τὸ ἔνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. "Ετσι δυναμώνω πολὺ καὶ σοῦ δίδω περισσότερο καρπό. Πολλές φορές μέ σπέρνεις πολὺ πυκνά, μοῦ φύγεις ἀφθονο λίπασμα καὶ μέ ποτίζεις. "Ετσι καρπὸ δέν μπορῶ νὰ σοῦ δώσω, σοῦ δίδω δύμως ἀφθονα φύλλα, πλατεύναι τρυφερά, καὶ πολὺ τρυφερὰ καλάμια. Μέ αὐτὰ τρέφεις τὶς ἀγελάδες σου καὶ σοῦ δίδουν ἀφθονο καὶ ἐκλεκτὸ γάλα. "Αν δὲν θέλῃς νὰ μέ δώσῃς χλωρὸ στὶς ἀγελάδες, μέ κόβεις, μέ ξηραίνεις στὸν ήλιο, μέ δένεις εἰς δεμάτια καὶ μέ κάμνεις σανὸ γιὰ τὸν ξένι μῶνα.

Είμαι ἐκλεκτὴ τροφὴ γιὰ τὴν κόττα, τὸ βῶδι, τὴν ἀγέλαδα, τὸ ἄλογο. Τί τροφὴ δίδετε στὸν χοῖρο, ἄμα θέλετε νά τὸν παχύνετε;

Σ δὲντιο χωράφι, ποὺ μέ σπέρνετε, σπέρνετε καὶ τὸ μαυρομάτικο φασόλι. "Ετσι ἀπὸ τὸ δέντιο χωράφι ἔχετε δυὸ εἰσοδήματα.

Φασόλι

Είναι η δενδροφασούλιά. "Ο καρπός μου εἶνε μακρός καὶ ἀδύνατος. Γιατί κοντὰ στὴν φύξια μου καρφώνεις μέσα στὸ χῶμα ἔνα ξηρὸ ξύλο μέ ξηρὰ καὶ γυμνὰ κλαδάκια;

Μοῦ ἀρέσει νὰ μεγαλώνω πρὸς τὰ πάνω. Καὶ πρέπει νὰ πιάνωμαι ἀπὸ ἔνα ξύλο, ἀπὸ ἔνα τοῖχο ἀπὸ ἔνα δένδρο. "Αν βρῶ κοντά μου ἔνα κλαρί, τυλίγομαι σ' αὐτὸ καὶ στηρίζομαι πολὺ καλά. Στὸν τοῖχο δύμως πᾶς νὰ στηριχθῶ; "Εχει δι βλαστός μου κάπου κάπου σὰν κλωστές. Είνε οἱ ψαλίδες μου. Τί μοῦ χρειάζονται οἱ ψαλίδες αὐτές;

Ἐχω πολλὰ φύλλα. Τὰ φύλλα εἶνε τὰ πλεμόνια μου. Μὲ αὐτὰ



ἀναπνέω, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα φυτά. Γιὰ νὰ ἀναπνέουν τὰ φύλλα μου,

πρέπει νὰ τὰ βλέπει ὁ ἥλιος. Ἔχω δῆμος πολλὰ φύλλα καὶ τὸ ἔνα ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἄλλο. Πᾶς λοιπὸν θὰ ἰδῃ ὁ ἥλιος ὅλα μου τὰ φύλλα; Σὲ κάθε κοτσάνι φύλλου μου ἔχω τοία μικρὰ φύλλα καὶ ὅχι ἔνα μεγάλο. Γιατί; Μὲ κυνηγοῦν οἱ κάμπιες καὶ τὰ σαλιγκάρια. Γιατί τὰ φύλλα μου ἔχουν μικρές καὶ σκληρές τρίχες;

Πάνω στὴ ρίζα "ου φυτώνουν μανιτάρια. Μὲ τσιμποῦν καὶ πρίσκεται ἡ ρίζα μου. Κάμνει ἔξογκώματα. Κάθε ἔξόγκωμα ἔχει μέσα κλεισμένο· ἔνα μανιτάρι. Τὸ μανιτάρι αὐτὸν παίρνει τροφὴ ἀπὸ τὴν ρίζα μου, παίρνει καὶ ἀπὸ τὸν ἀέρα. Ὁ ἀέρας περνᾷ τὸ χῶμα καὶ φθάνει στὴν ρίζα μου. Ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀέρα τὸ μανιτάρι παίρνει τὸ ἄζωτο, σπουδαία τροφὴ καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ μένα.

Τὰ μανιτάρια πεθαίνουν γόηγορα καὶ τότε ἡ ρίζα μου τρώγει τὰ πεθαμένα μανιτάρια καὶ δυναμώνει πολὺ. Ἐτσι δυναμώνω καὶ εγώ. Μεγαλώνω καὶ καρπίζω μὲ πολὺ λίγη κοπριὰ ἢ καὶ χωρὶς κοπριά. Πᾶς γίνεται αὐτό;

"Αμα ἔρωαθῶ, ἡ ρίζα μου εἶνε γεμάτη μανιτάρια πεθαμένα. Τὰ μανιτάρια αὐτὰ εἶνε πολὺ καλὴ τροφὴ γιὰ τὸ σιτάρι. Γιατί, ὅταν μὲ κόβης, ἀφήνεις τὶς ρίζες μου μέσα στὸ χῶμα; Μανιτάρια ἔχουν στὶς ρίζες τῶν καὶ ὁ βῖκος, ἡ ρόβη, τὸ λαθοῦρι, τὸ μπιζέλι, ἡ φακή, τὸ ωρεβίθι, τὸ κουκί. "Όλα αὐτὰ εἴνε συγγενῆ μου.

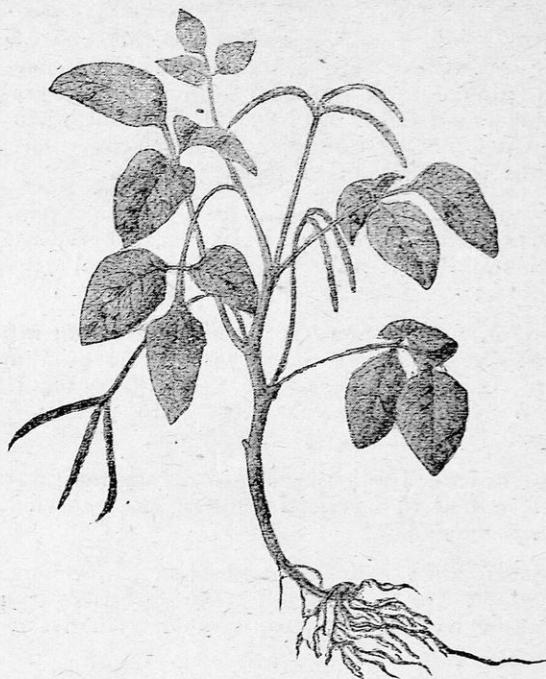
Μὲ κάμνεις σοῦπα. Τὸν χέιμῶνα σοῦ ἀρέσει πολὺ ἡ φασούλαδα. Μὲ μαγειρεύεις καὶ μὲ τὸ κρέας. Μὲ κάμνεις καὶ γιαχνί. Εἶμαι θρεπτικὴ τροφὴ καὶ ὑγιεινή.

Μὲ μαγειρεύεις καὶ χλωρὸ μὲ τὰ φλούδια. Εἶμαι τότε πολὺ τρυφερό. Στάζω νερό! Χλωρὸ δὲν εἶμαι πολὺ θρεπτικό, εἶμαι δῆμος εὐκολοχώνευτο καὶ ὑγιεινό. Τὰ φασόλια μπαρμπούνια εἴνε νοστιμώτατα.

Εἶμαι τὸ ἀμπελοφάσουλο. Μὲ λέτε καὶ μαυρομάτικο καὶ γυφτοφίσουλο. Μὲ σπέρνετε τὸν Μάρτιο μὲ τὸ καλαμπόκι στὸ ἵδιο χωράφι. Μὲ σπέρνετε καὶ σὲ χωριστὸ ἀπὸ τὸ καλαμπόκι. Μὲ σπέρνετε καὶ στὸν κῆπο.

Εἶμαι φυτὸ μικρό, ἀλλὰ πολὺ προκομμένο. Σοῦ δίδω ἀφθονα φασόλια ἀπὸ τὸν Μάριο ἔως τὸν Ὁκτώβριο. Κάθε ἔβδομάδα γέμιζω ἀπὸ φασόλια. "Οσα φασόλια; Θέλης νὰ μαγειρέψῃς τό καλοκαίρι, τὰ κόβεις χλωρά. "Οσα θέλεις νὰ φυλάξῃς γιὰ τὸν χειμῶνα, τὰ ἀφήνεις καὶ ἔρωαίνονται καὶ ὑστερα τὰ μαζεύεις. Δὲν εἶμαι ἐκλέκτο φαγητό, εἶμαι δῆμος φθηνό καὶ θρεπτικό. Εἶμαι τὸ φαγητὸ τῆς φτωχολογιᾶς.

Ο βιλαστός μου, τὰ φύλλα μου καὶ οἱ καρποί μου εἶνε ὅλα τρυπερά. Γιατί ἔχω πολλές καὶ λεπτές ρίζες; Προτιμῶ νὰ μὲ σπέρνετε στὸν κῆπο σας ἢ σὲ χωράφι μὲ παχειά χώματα καὶ ποτιστικό. Γιατί;



Ἐχω φύλλα πλατειά, ποὺ στέκονται ἵσα πέρα. Τὸ πρωὶ ὁ ἥλιος μοῦ εἶνε εὐχάριστος. Καὶ τὸ ἀπόγευμα ἀργὰ μὲ ἐύχαριστεῖ ὁ ἥλιος. Μὲ εὐχαριστήν καὶ μὲ ὧφελεῖ. Βοηθεῖ τὰ φύλλα μου νὰ ἀναπνέουν. Τὸ μεσημέρι ὅμως μὲ καίει. Ἀν ἔλθῃς στὸ χωράφι σου τὸ μεσημέρι καὶ παρατηρήσῃς, θὰ ίδῃς ὅτι τὰ φύλλα μου εἶνε γυρίσμένα πρὸς τὰ κάτω, σὰν νὰ εἶνε κρεμασμένα. Γιατί;

Τὴν νύκτα φένγει ἡ ζέστη ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ ἀνεβαίνει πρὸς τὰ πάνω. Καὶ ἡ ζέστη ἀντὴ βλάπτει πολὺ τὰ φύλλα μου. Ἀν παρατηρήσῃς καὶ τὴν νύκτα, θὰ ίδῃς ὅτι τὰ φύλλα μου εἶνε πάλι κρεμασμένα πρὸς τὰ κάτω. Γιατί;

Τὸ κουκί

Μὲ σπέρνεις στὸν κῆπο σου καὶ στὸ χωράφι σου. Καμιὰ φορά μὲ

φυτεύεις καὶ στὸ ἀμπέλι σου, μέσα στὸν λάκκο, ποὺ φίχνεις τὴν κοποὶα γιὰ τὸ κλῆμα.

“Οπου δὲν κάμνει πολὺ κρύο τὸν χειμῶνα, μὲ σπέρνετε τὸν Ὁκτώβριο ἢ Νοέμβριο. “Οπου κάμνει βαρὺ χειμῶνα, μὲ σπέρνετε τὸν Μάρτιο. Στὸν κῆπο σας μὲ σπέρνετε καὶ τὸν Σεπτέμβριο. Στὰ ποτιστικά σας χωράφια μπορεῖτε νὰ σπείρετε καὶ τὸν Μάιο.

“Ο βλαστός μου εἶνε τουφεοδός. τὰ φύλλα μου πολλὰ καὶ οἱ καρποὶ μου πολλοὶ καὶ μεγάλοι. “Έχω λοιπὸν βάρος πολὺ καί, καθὼς εἴμαι φουντωτό, μπορεῖ δὲν νατὸς ἄνεμος νὰ μὲ ξεροίξωσῃ. Γι’ αὐτὸν οἱ οἰζες μου εἶνε χοντρεῖς καὶ διχαλωτές.

Τὰ πολλὰ νερὰ μὲ βλάπτουν. Μὲ βλάπτει καὶ ἡ ξηρασία. Σὲ χωράφι, ποὺ ἔχει λίγο χῶμα ἢ ἄμμο ἢ χαλίκια, δὲν μπορῶ νὰ προκόψω. Πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ εἶνε τὸ χωράφι, ποὺ θὰ μὲ σπείρη;

Πολὺ μοῦ ἀρέσει ἡ κοποιά. “Αν δὲν ἔχετε κοποιά, μοῦ φίχνετε χημικὸ λίπασμα. “Άμα μεγαλώσω λίγο, μὲ σκαλίζεις. “Αργότερα μὲ ξανασκαλίζεις. Γιατί;

Μοῦ ἀρέσει νὰ γίνωμαι ψηλὸ καὶ νὰ βγάζω πολλὰ φύλλα. Αὐτὸν ὅμως μὲ ἄδυνατίζει καὶ δὲν καρπίζω. “Ετσι μπορεῖς νὰ χάστης τὸ εἰσόδημά σου. Γιατί μὲ κορφολογῆς;

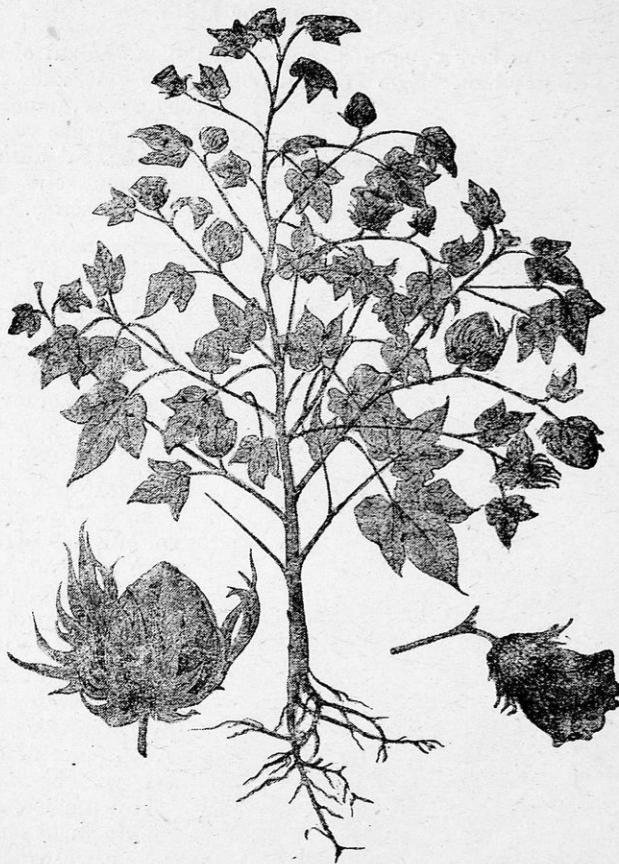
Τὸ φασόλι εἶνε καλύτερη τροφὴ ἀπὸ μένα. Καὶ διμως ἐγὼ εἴμαι νόστιμο καὶ θρεπτικό. Είμαι καὶ φθηνότερο ἀπὸ τὸ φασόλι. Ποιοὶ ἀνθρωποι μὲ προτιμοῦν;

“Η ἀγελάδα, ἡ κατσίκα, ἡ προβατίνα μὲ τρῶνε μὲ πολλὴ ὅρεξι καὶ κάμνουν τότε ἄφθονο γάλα.



Τὸ βαμβάκι

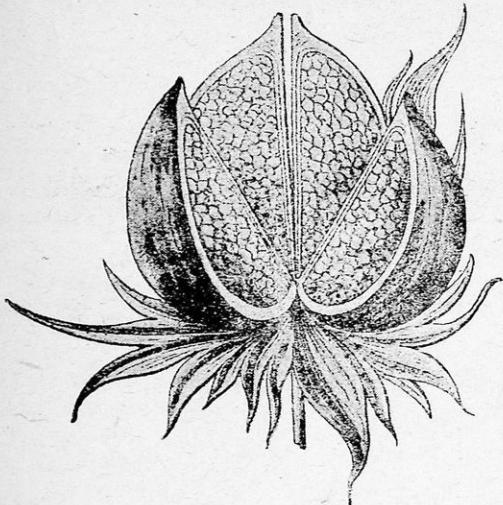
Τὰ περισσότερα ὑφάσματα γίνονται ἀπὸ τὶς κλωστίτσες μου. Εἶνε τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα. Καὶ στὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα βάζεις κλωστὲς βαμβακερές. Καὶ στὰ λινὰ καὶ στὰ μάλλινα. Οἱ περισσότερες κλω-



στές, ποὺ ράβεις εἶνε βαμβακερές. Καὶ τὸ βαμβάκι τοῦ φαρμακέϊου ἔγὼ σοῦ τὸ δίδω. Καὶ τὸ βαμβάκι, ποὺ ἔχεις γημίσει τὸ πάπλωμά σου.

Γίνομαι ψηλὸς ὡς ἔνα μέτρο. Καὶ κάμνω πολλὰ κλαδιά. Καὶ φουντώνω. Ὁ δυνατὸς ὄνεμος μπορεῖ νὰ μὲ ἔερριζώσῃ. Γιατὶ ἔχω χοντρές καὶ διχαλωτὲς φίλες.

Μοῦ ἀρέσουν τὰ πολλὰ ποτίσματ'. Μεγαλώνω καὶ σὲ μερη ἔσοικα.
Ἐκεῖνο δῆμος, ποὺ θέλω πάντοτε, εἶνε χῶμα πολύ, ἀφοᾶτο καὶ κοπρισμένο. Ἄμα φυτρώσω καὶ μεγαλώσω, μὲ ἀραιώνεις καὶ μὲ σκαλίζεις καὶ μὲ κορφολογῆς. Ἄμα βγάλω ἄνθη, μὲ ἔανακορφολογῆς.



Γιατὶ μὲ ὁφελεῖ τὸ κορφολόγημα;

Τὰ ἄνθη μου κάμνουν γαρποὺς σὰν καρδύδια. Μέσα σὲ κάθε καρδύδι εἶνε οἱ σπόροι μου. Κάθε σπόρος μου εἶνε κλεισμένος· ἐσα σὲ ἀπειρες ἀσπρες καὶ λεπτὲς κλωστίτσες. Ἐτσι τὸ καρδύδι μου εἶνε γεμάτο ἀπὸ κλωστίτσες.

Οταν ἦμουν ἀγροί, κανένας δὲν μὲ πρόσεχε. Κανένας δὲν ἔμάζει τοὺς καρπούς μου.

Ἐπεφταν λοιπὸν οἱ σπόροι μου ὅλοι στὸ ίδιο μέρος πολὺ κονιὰ δὲνας μέ τὸν ἄλλο. Πῶς λοιπὸν νὰ ξήσουν

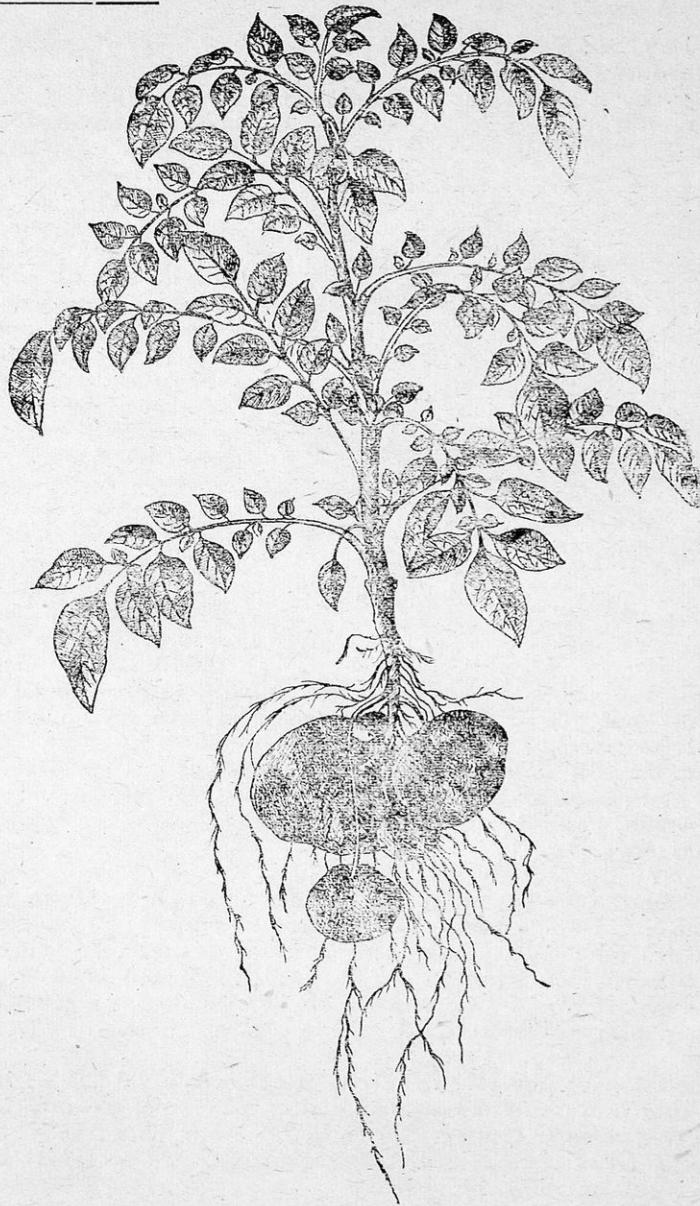
ἔτσι; Τοὺς εἶπα νὰ πηγαίνουν μακριὰν δὲνας ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ ἐκεῖ νὰ φυτρώνουν, γιὰ νὰ ἔχουν πολὺ τροφή. Πῶς νὰ πᾶνε δῆμος μακριά; Εἶχαν φτερά;

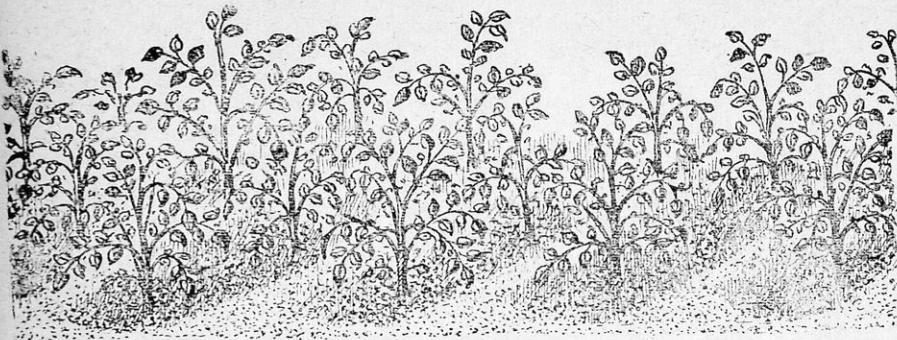
Ἄμα ἔηδαθή τὸ καρδύδι μου, σκάζει. Καὶ ἀμέσως ἔεχωρίζουν οἱ σπόροι μου κλεισμένοι δὲνας μέσα στὶς κλωστίτσες μου. Φυσσά τότε δὲναμεος καὶ τοὺς πηγαίνει μακριά. Ἐτσι μπορεῖς νὰ χάσῃς τὸ εἰσόδημα σου.

Τὰ ἄνθη μου δὲν τὰ βγάζω μονομιᾶς. Καὶ γι' αὐτὸν οἱ καρποί μου δὲν δριμαίζουν μονομιᾶς, ἀλλὰ λίγοι σήμερα, λίγοι αὔριο, ἄλλοι μεθαύριο καὶ ἄλλοι ἀργότερα. Σὺ τὸ ἔειρεις αὐτό. Γιατὶ κάθε πωὶ ἔχεσαι στὸ χωράφι, ποὺ εἶμαι σπαρμένο, καὶ ψάχνεις κιθε βαμβακιά; Ἐχεις μηχανή, ποὺ ἔεχωρίζει τὶς κλωστίτσες ἀπὸ τὸν σπόρους μου. Καὶ τὶς κλωστίτσες μου τὶς στέλλεις στὸ ἐργοστάσιο, ὅπου καθαρίζονται, στρίβονται πολλὲς μαζὶ καὶ γίνονται μακριές κλωστές. Γίνονται νήματα.

Τοὺς σπόρους μου τοὺς πηγαίνεις στὸ πιεστήριο καὶ βγάζεις λάδι. Μέ τὸ λάδι μου φτιάνεις σαπούνια, καίεις τὸ λυχνίδι σου, ἀλείφεις τὶς μηχανές σου. Ὁ, τι μένει ἀπὸ τὸ λάδι, εἶνε ἡ πίττα μου. Ἡ βαμβακόπιττα. Αὐτὴ τὴν τρῶνε τὰ ζῷα καὶ παχαίνουν. Τὴν τρῶνε καὶ οἱ ἀγελάδες καὶ κάμνουν πολὺ γάλα.

Η πατάτα





Μέ τρῶτε ψητή, τηγανητή καὶ μαγειρεύενη. Μέ μαγειρεύετε μέ τὸ κρέας ἡ μέ τὸ κρεμμύδια. Μέ βροζετε μέ τὸ ψάρι, μέ φτιάνετε πουρέ, σαλάτα. Ἀπὸ τὴ σάρκα μου κάμνετε καὶ γλυκά, βγάζετε καὶ σιρόπι καὶ σπίρτο. Βγάζετε καὶ κόλλα. Μέ ξηραίνετε καὶ υστεραὶ μὲ τοῖβετε καὶ κάμνετε τὸ πατατάλευρο. Στὴν ἀγελάδα, στὴν κατσίκα, στὴν προβατίνα δίδω πολὺ γάλα. Παχαίνω τὸν χοῦρο.

Εἶμαι εὑνολογώνευτη, ὑγιεινή, θρεπτική. Ἄμα τρῶτε πολλές πατάτες, χρειάζεσθε λίγο ϕωμί. Ἐγὼ εἶμαι καὶ ϕωμὶ καὶ φαγητό. Καὶ εἶμαι καὶ φτηνή. Εἶμαι ἡ τροφή τῆς φτωχολογιᾶς.

Τὸ σῶμα μου ἔχει μάτια. Διαλέγεις πατάτες μικρὲς σὰν τὸ αὐγό, ἀλλὰ γερὲς καὶ βαρόεις. Αὗτές τὶς πατάτες τὶς φυτεύεις στὸ χωράφι σου 40 πόντους μ κοιά τὴν μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Μερικοὶ γεωγοὶ μὲ κόβουν κομμάτια καὶ φυτεύουν κάθε κομμάτι χωριστά. Αὗτὸ δὲν εἴνε σωστό. Ἄμα μέ χωρίσης σέ κομμάτια, ἀδυνατίζω καὶ δίδω λίγο εἰσόδημα.

Ἀπὸ τὴν πατάτα, ποὺ θὰ φυτέψῃς. πρῶτα βγαίνουν βλαστοί. Αὖτοὶ μεγαλώνουν πρὸς τὰ πάνω καὶ φυτόνουν. Υστεραὶ ἀπὸ λίγες ήμέρες ἡ πατάτα βγάζει φίλιες. Χωρὶς φίλες δύως πῶς ἐμέγαλωσαν οἱ βλαστοί; Ποῦ εύνοισκαν τροφή;

Υστεραὶ ἀπὸ λίγες ήμέρες ἡ πατάτα βγάζει βλαστοὺς καὶ μέσα στὸ χῶμα. Καὶ οἱ βλαστοὶ αὐτοὶ σιγὰ σιγὰ γίνονται νέες πατάες. Τὰ νέα αὐτὰ πατατάκια δέν εἴνε πολὺ βαθειά. Μιὰ δυνατὴ βροχή, μπορεῖ νὰ παρασύρῃ τὸ χῶμα καὶ νὰ ἔσκεπαστοῦν καὶ νὰ χαλάσουν. Σὺ τὸ ξεύρουν αὐτό. Καὶ ἂμα μεγαλώσουν οἱ βλαστοί μου, τοὺς βυθίζεις στὸ χῶμα καὶ τοὺς σκεπάζεις. Ἐκεῖ βγάζουν φίλες καὶ συγκρατοῦν τὸ χῶμα. Ἔτσι τὰ πατατάκια εἴνε πάντοτε σκέπασμένα.

Οἱ βλαστοί μου, τὰ φύλλα μου καὶ τὰ πατατάκια μου εἴνε δῆλα τρυφερά. Ἐχω καὶ πολλά καὶ πυκνὰ φύλλα. Γιατὶ οἱ φίλες μου εἴνε πολλές, λεπτές καὶ πυκνές; Τὰ φύλλα μου πρέπει νὰ τὰ βλέπῃ ὁ ἥλιος. Γιατὶ τὰ κοτσάνια τῶν φύλλων μου γέροντον στὰ πλάγια;

Ἐνα μικροσκοπικὸ μανιτάρι τρυπώνει στὸ φύλλο μου. Είνε δὲ πε-

ρονόσπορος. Μέσα στὸ φύλλο μου κάμνει σπόρους. Οἱ σπόροι βγαίνουν καὶ κολλοῦν στὴν κάτω ἐπιφάνεια τοῦ φύλλου μου. ὜ε εἰ φαινοῦται σὰν χνοῦδι. Ὁ ἀέρας σκορπᾷ τοὺς σπόρους αὐτοὺς σ' ἄλλα φύλλα. Καὶ ἄμα πέσῃ νερὸς στὰ φύλλα αὐτὰ φυτρώνουν νέα μανιτάρια. Ποῦθὰ τρυπώσουν τὰ νέα μανιτάρια; Τὰ μανιτάρια μασαίνουν τὰ φύλλα μου καὶ ἔτσι ξηραίνομαι δόλοκληρη καὶ σὺ χάνεις τὸ εἰσόδημά σου. Σὲ στεγνὰ φύλλα οἱ σπόροι τοῦ μανιταριοῦ καταστρέφονται. Γιατί μὲ φυτεύεις ἀριὰ 40 πόντους τὴν μιὰ πατάτα ἀπὸ τὴν ἄλινη; Καὶ ἄμα φυτρώσουν στὸ χωράφι ζιζάνια, γιατὶ τὰ βγάζεις; Καὶ ἄμα βρέχῃ γιατί ἔρχεσαι καὶ μὲ τινάζεις καλά;

Ζῶ 3 μῆνες. "Υστερα τὰ φύλλα μου ἀρχίζουν νὰ μαραίνονται καὶ νὰ κιτρινίζουν. Τὸ ζουμί τους γυρίζει στὶς οὔζες μου. Στὶς οὔζες μου γυρίζει καὶ τὸ ζουμὶ τῶν βλαστῶν μου. Ἔτσι ξηραίνονται καὶ αὐτοί. Σὲ λίγες ἡμέρες καὶ ἀπὸ τοὺς σκεπασμένους βλαστούς μου τὸ ζουμὶ πηγαίνει στὶς πατάτες καὶ ἔτσι αὐτές γίνονται ἀφράτες καὶ ἐκλεκτές. Ὁ καλὸς γεωργὸς τὸ ξεύρει αὐτὸς καὶ γι' αὐτὸς ἀφήνει νὰ ξηραθῶ καλὸς καὶ ὑστερα ἀπὸ μιὰ ἔβδομαδα σκάβει καὶ μαζεύει τὶς καλογινωμένες πατάτες.

Μέ φυτεύεις τὸν Φεβρουάριο, τὸν Μάρτιο καὶ τὸν Ἀπρίλιο. Καὶ μέ μαζεύεις τὸν Ἰούνιο καὶ τὸν Ἰούλιο. Εἶμαι τότε ἡ πρώιμη πατάτα. Μὲ φυτεύεις καὶ τὸν Ἰούλιο καὶ τὸν Αὔγουστο καὶ μὲ μαζεύεις τὸν Νοέμβριο καὶ τὸν Δεκέμβριο. Εἶμαι ἡ δψιμη πατάτα. Αμα τὸ χωράφι εἶνε ποτιστικό, μπορεῖς νὰ μὲ φυτεύης στὸ ίδιο χωράφι δυὸς φορές τὸν χρόνο. Εἶμαι ἡ δίφορη πατάτα.

Τὸν καιρό, ποὺ μὲ μαζεύεις, πολλὲς πατάτες εἶνε ἀρρωστιάρικες. Αὗτες τὶς δίδεις στὰ ζῷα καὶ τὶς τρῶνε. Ἄλλες πάλι εἶνε κτυπημένες ἀπὸ τὴν ἀξίνην. Αὗτες τὶς στλεις ἀμέσως στὴν ἀγορὰ νὰ πωληθοῦν, γιατί, ἀν μείνουν λίγες ἡμέρες, θὰ σαπίσουν.

Καὶ στὴν ἀποθήκη μπορῶ νὰ σαπίσω. Μὲ πειράζει πολὺ ἡ ὑγρασία, τὸ πολὺ κρύο, ἡ μεγάλη ζέστη. Πῶς πρέπει λοιπόν νὰ εἶνε ἡ ἀποθήκη μου;

"Η σάρκα μου τρέα ει τὸν βλαστό μου χωρίς νὰ ἔχω οἵα. Ἔτσι τὴν ἄνοιξι μπορῶ νὰ βγάλω βλαστούς καὶ μέσα στὴν ἀποθήκη. Γιατί μὲ ἔνα μαχαιράκι μοῦ βγάζεις τὰ μάτια;

Τὸ ρύζι

Μὲ τρῶτε μαγειρεμένο. Μὲ μαγειρεύετε μὲ τὸ κρέας, μὲ σπανάκι, μὲ ορέθυμτια, μὲ ντομάτα. Μὲ κάμνετε σούπα, ντομάτες γεμιστές. Εἶμαι τὸ πιό εύκολοχώνευτο φαγητό σας. Εἶμαι καὶ θρεπτικό καὶ δυναμωτικό.

Μὲ τοὺς σπόρους μου κάμνετε ἀλεύρι, μπίρα, πούντρα ἐκλεκτὴ καὶ σπίρτο. Μὲ τὸ ἀχυρό μου κάμνετε χαρτί. Μὲ τὰ καλάμια μου φτιάνετε ὠραῖα ψάθινα καπέλλα.

‘Ο βλαστός μου εἶνε καλάμι. Πόσους κόμπους ἔχει; Τί οχῆμα
ἔχουν τὰ φύλλα μου; Τό κάθε στάχυ μου πόσους σπόρους νὰ ἔχῃ;



Γεννήθηκα στὴν Κίνα. Ἀγριο, ποὺ ἥμουν, φύτρωνα μέσα στοὺς
βάλτους. Μοῦ ἀρὲσει πολὺ τὸ νερό. Γιατὶ μὲ σπέρνετε σὲ μὲρη χα-
μηλὰ καὶ κοντὰ στὸ ποτάμι, στὸ ὄεμα, στὴν λίμνη, στὴν πηγή;

Καπνός



οεῖο, σπέρνεις τόν σπόρο μου δσο μπορεῖς πιό ἀραιά. Τὸν πατεῖς ἐλαφρὰ καὶ τόν ποτίζεις. Φυτρώνουν τότε πολλὰ μικρά φυτά. Τὴν νύκτα τὰ σκεπάζεις, γιὰ νὰ μὴ τὰ ξηράνῃ τό κρόνο. Τὸν Μάιο τὸ καθένα θὰ ἔχῃ 4 ἔως 5 φύλλα. Τὰ ξέροις ώνεις τότε μὲ προσοχὴ καὶ τὰ φυτεύεις στό δρυγωμένο καὶ κοπρισμένο χωράφι καὶ μακριὰ 30 πόντους τό ἔνα ἀπό τό ἄλλο. Τὰ σκαλίζεις ἀργότερα καὶ τὶ ἔνασκαλίζεις.

Τὰ φύλλα μου μεγαλώνουν τό καλοκαῖοι, μέσα στὴν μεγάλη ζέστη. Σὲ μέρη ξερικά, μέσα στό καμίνι τοῦ καλοκαιριοῦ, ἔνα πρᾶγμα περι-

‘Από τὰ φύλλα μου κάμνετε τὰ τσιγάρα καὶ τὰ πούρα, ποὺ καπνίζετε. Κάμνετε καὶ τόν ταμπάκο, ποὺ ροφοῦν οἱ γέροι μὲ τὴν μύτη τους. ‘Ολος δὲ κόσμος καπνίζει. Πολὺ λίγοι εἶνε ἔκεινοι ποὺ διν καπνίζουν.

Τό κάπνισμά μου σὲ βλάπτει, μὲ καπνίζεις δύμας γιὰ τό ἀρωμά μου. ‘Αμα κάμω πολὺ μεγάλα καὶ πολὺ παχειά φύλλα, χάνω τό ἀρωμά μου. Καὶ κάμνω τὲ τοια φύλλα, ὅμια μὲ φυτέψετε σὲ μέρον πὲ πολλὴ ὑγρασία ἢ μὲ νερά. Σὺ θελεῖς νὰ κάμνω καὶ μεγάλα φύλλα καὶ μὲ ἀρωμα. Αὐτό μπορεῖ νὰ γίνῃ σὲ χωράφι μὲ παχειά χώματα, ποὺ νὰ κρατοῦν ὑγρασία, δῆχι δύμας νὰ ἔχουν νερά. Μοῦ ἀρέσει πολὺ τό κοκκινόχωμα. Πρό πάντων δύμας θέλω χῶμα μὲ πολὺ ἀσβέστη. ‘Αν τό χωράφι ποὺ θὰ μὲ φυτέψης, βλέπεη πρός δύσι, γίνομαι καλύτερος.

Θέλω χῶμα ἀφράτο καὶ ψιλοτριμένο ποὺ νὰ περνᾷ εὔκολα δὲ ἀερας, δὲ ἥλιος καὶ τό νερό. Πῶς μπορεῖς νὰ κάμης ἀφράτο τό χῶμα ποὺ θὰ μὲ φυτέψης;

Τὸν ‘Ιανουάριο σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κήπου σου, στό σπο-

μένω : Πότε θὰ βρέξῃ. Τὰ φύλλα μου πρός τὸ μέσα μέρος γίνονται ταὶ σὰν αὐλάκι, ποὺ πηγαίνει κατὰ τὴ φύσια μου. Γιατί ;

Τὰ φύλλα μου ἔχουν μέσα δηλητήριο, τὴν «νικοτίνη». Καὶ ὁ καρπός μου ἔχει τρίχες σκληρές. Τί μοῦ χρειάζονται αὐτὰ τὰ πράγματα ;

Φοβοῦμαι πολύ τίς κάμπιες, τὰ σαλιγκάρια, τὴν ἀκρίδα, τὴν μέλιγκοα. Νὰ μὲ ωρτίσης μὲ φάρμακα δὲν μπορεῖς, γιατί μὲ τὸ ωάντισμα χάνω τὸ ἀρωμά μου. Σύ, πρό τοῦ μὲ φυτέψης, φροντίζεις νὰ καθαρίζης τὸ χωράφι σου καλά καὶ ἀπό ὅλα τὰ ξωστικά. Γιατί ;

”Αν θέλης νὰ μεγαλώσουν τὰ φύλλα μου καὶ νὰ ἔχουν βαρειὰ μυρωδιά, κορφολογῆς τούς βλαστούς μου. ”Αν ὅμως θέλης νὰ ἔχω λεπτό ἀρωμα, τούς ἀφίνεις καὶ βγάζουν ἄνθη καὶ κάμνουν καιρούνς.

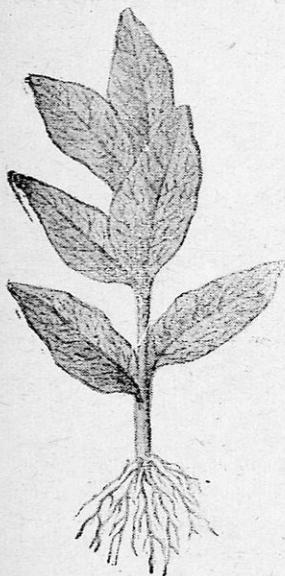
Τόν “Ιούνιο ἦ Ιούλιο στὰ κάτω φύλλα μου παρουσιάζονται κίτρινές βούλες. Γέρονον τότε πρός τὰ κάτω καὶ τὰ κοτσάνια των ξηραίνονται. Γὰ φύλλα αὐτὰ εἶνε ὕδωρα, καὶ ἔρχεσαι σύ καὶ τὰ μαζεύεις. Σὲ λίγες ήμέρες ξανήρχεσαι καὶ μαζεύεις τὰ φύλλα ποὺ εἶνε ψηλότερα. Αὐτό τὸ μάζεμα γίνεται διφόρες. Τό τελευταῖο μάζεμα δίδει τὰ καλύτερα φύλλα. Τὰ πιὸ μακριὰ καὶ τὰ πιὸ ἀρωματισμένα.

”Αια μαζέψης ὅλα τὰ φύλλα, διαλέγεις τὰ καλύτερα καὶ τὰ βάζεις χωριστά. Τὰ περοῦς κατόπιν σὲ κλωστὲς καὶ τὰ κρεμᾶς σὲ σχοινί. Μιά ήμέρα τὰ ἀφίνεις στὴ σκιά, κατόπιν τὰ βγάζεις στὸν ήλιο. ”Αν δὲ ήλιος καίει πολύ, τὰ σκιάζεις.

Τὰ μαζεμένα αὐτά φύλλα κατά τὸ φθινόπωρο ροφοῦν ὑγρασίαν ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ μαλακώνουν. Τά κοιλάτε τότε τὸ ἔνα μὲ τὸ ἄλλο καὶ κάμνετε μινιρά δέματα καὶ τά ἀποθηκεύετε σὲ μέρος ὑγρό. Πάνω σὲ κάθε δέμα βίζετε ἔνα μικρὸ βάρος καὶ τά ἀφήνετε ἐκεῖ διηγήσης ἥ καὶ ἔνα ἔτος. Τά μεταφέρετε στὸ καπνεργοστάσιο, τὰ κόβετε μὲ μηχανὲς καὶ τά κάμνετε τσιγάρα.

•Η συκιά•

”Εχω φύλλα μεγάλα καὶ ἀφράτα. Εἶνε καὶ πυκνά τὰ φύλλα μου. Κάθε φύλλο μου ἔχει καὶ ἔνα τρυπερό κοτσάνι. Τρυφερὴ εἶνε καὶ ἥ φλοιόδα τοῦ βλαστοῦ μου. Οἱ κυρποὶ μου εἶνε δόλο σάρκα. Πολὺ θά κηθελα νά ζούσα στὸν κῆπο σας. Γιατί ;



Στὸν κῆπο σας φυτεύετε λαχανικά. Ὅπως δὲ τὰ φυτά, ἔτσι καὶ τὰ λαχανικά θέλουν πολὺ ήλιο. Γιατί μὲ φυτεύετε στά χωράφια σας καὶ δχι στοὺς κήπους σας;

Ἄμα πέσῃ τὸ φῶς τοῦ ήλιου πάνω στά φύλλα σου, ἀναπνέω, ὅπως ἀναπνέετε καὶ σεῖς μὲ τὸ στόμα σας καὶ μὲ τὰ πλευρόνια σας.



Τὰ φύλλα μου σιρέφων τὴν ἐπάνω ἐπιφάνειά των πρὸς τὸν ήλιο. Γιατί;

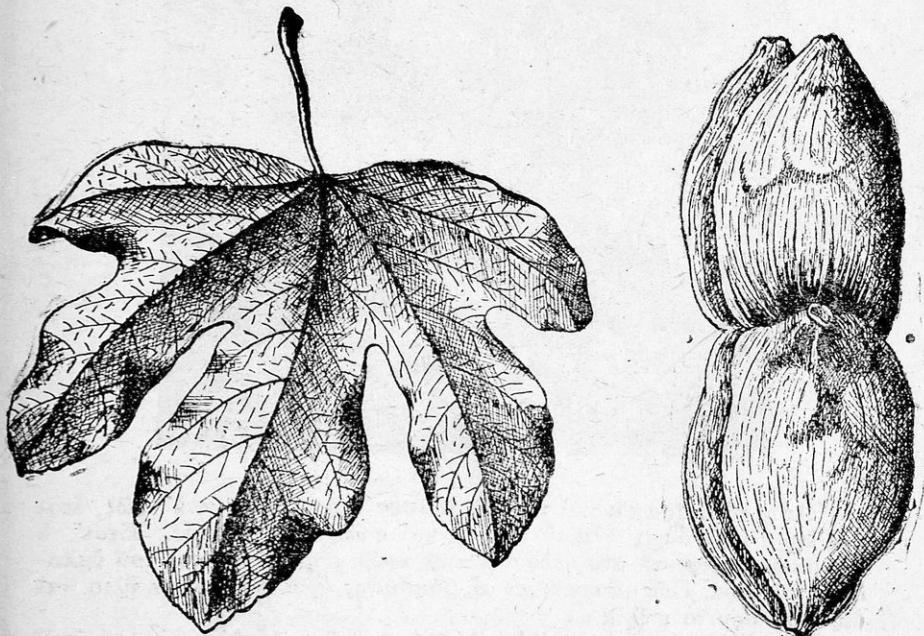
Από τὰ πλατειά, τὰ πυκνά καὶ τὰ ἀφράτα φύλλα μου ἔξατμίζεται πολὺ νερό. Καὶ γιά νά μεγάλώσω τοὺς καρπούς μου, πρέπει νά παίρνω πολλὴ τροφὴ ἀπὸ τὸ χῶμα. Καὶ γιά νά γὴν παίρνω, πρέπει τὸ χῶμα νά είνε τυρός. Πῶς κατορθώνω νά βρίσκω ὑγρασία μέσα στά εξοικά χωράφια;

Τὸν χειμῶνα πέφτουν τὰ φύλλα μου. Κόβεις τότε δσες κορφὲς μοι θέλεις. Διπλέγεις τὶς πιὸ δυναμωμένες μὲ μάκρος 30 πόντους τὴν κάθε μιά. Ἀνοίγεις ἔνα λάκκο στὸ κῆπο σου καὶ τὶς βάζεις ἔλες μέσα μαζὶ καὶ τὶς σκεπάζεις. Τὴν ἄνοιξη τὶς φυτεύεις στὶς βραγὴς τοῦ κήπου σου μακρὸς 80 πόντους τὴν μιά ἀπὸ τὴν ἀλλην. Ὅστε ως ἀπὸ 2 χοένια ἔχεις πολλὲς μικρὲς συκιές. Τὶς ξεροιζώνεις τὴν ἄνοιξη καὶ τὶς φυτεύεις στὰ χωράφια σου μακριά 30 μέτρα τὴν μιά ἀπὸ τὴν ἀλλην.

Γιά νά μεγιλώσουν τὰ σῦκα μου καὶ νὰ ὠριμάσουν, πρέπει νὰ παίρνω τροφὴ ἀπὸ τὸ χῶμα, ποῦ είμαι φυτεμένη. Καὶ ἀν σωθῇ ἡ τροφὴ ἀπὸ τὸ χῶμα αὐτό;

“Αμα είμαι δυναμωμένη, σοῦ δίδω 100 δκάδες χλωρὸς σῦκα. Αν αὐτὰ τὰ λιάσης, ἔχεις 30 δκάδες ξηρά.

Τὰ σῦκα μου εἶνε γλυκὰ καὶ πολὺ ψεπτικά. Στὸ ἐξωτερικὸν ζητοῦν πάντοτε Ἑλληνικὰ σῦκα καὶ τὰ ἀκριβοπληρώνουν. Στὴν Κύμη τὰ σῦκα μου τὰ σχίζουν χλωρὰ καὶ τὰ λιάζουν. Υστερα τὰ κολλοῦν δύο δύο καὶ τὰ τοποθετοῦν μὲ τάξι μέσα σὲ μεγάλα καλάθια. Τὰ σῦκα τῆς Κύμης εἶνε τὰ καλύτερα δῆλον τοῦ κόσμου. Στὴν Ἀθήνα τὰ ἀγορᾶζουν ἀκριβώτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο εἴδος σύκων.



Ξηρὸς σῦκο Κύμης

Η έληξ



“Οπως οἱ ἀνθρωποι καὶ τὰ ζῷα θέλουν ἀέρα, ἥλιο καὶ φῶς, ἔτσι καὶ ἐγώ. Ἐχω δικαία κλαδιά πυκνά καὶ φύλλα πυκνότερα. Ἔτσι τὸ ἔνα μπαίνει μπροστά στὸ ἄλλο καὶ τοῦ κρύβει τὸν ἥλιο καὶ τοῦ ἐμποδίζει τὸν ἀέρα. Πάντας μπορεῖς νὰ μὲ βοηθήσῃς, γιὰ νὰ ἔχουν ἥλιο καὶ ἀέρα δῆλα μου τὰ φύλλα ;

Ζῶ πολλὰ χρόνια. Οὔτε κι' ἐγὼ ἔειρω πόσα. Πολλὰ κλαδιά, ποὺ εἶνε στὴν καρδιά μου, δὲν τὰ βλέπει ὁ ἥλιος καὶ οὔτε ἀερίζονται. Ἔτσι μὲ τὸν καιρὸν ἡραίνονται. Μπορῶ ἐγὼ νὰ εἰμαι γεμάτη ἡρά κλαδιά ;

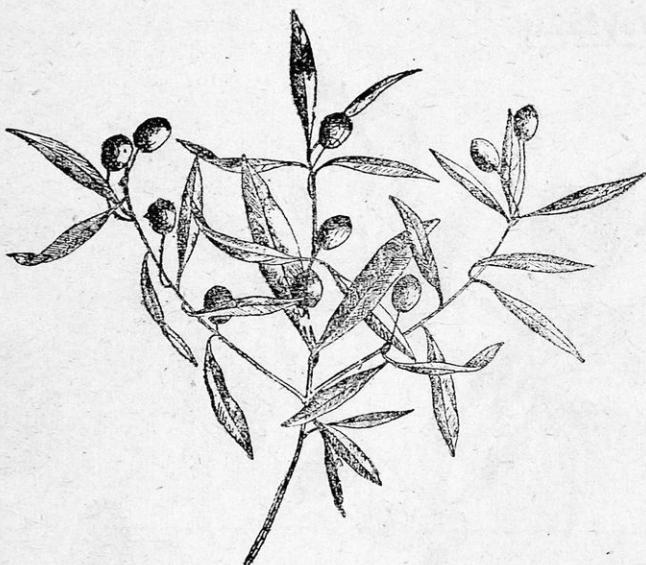
Πολλὲς φορὲς ἀρρωστάνει τὸ φλοιῦδα μου. Γεμίζει τότε ἔξογκθματα. Αὐτά εἶνε κολλητικά. Ἀν τὰ ἀφήσῃς, κολλοῦν δῆλα μου τὰ κλαδιά καὶ ἡραίνομαι. Λοιπόν ;

Τὸν καρπό μου καταστρέφει μιὰ μυῖγα. Ὁ δάκος. Ἡ μυῖγα αὐτὴ ἀγαπᾷ πολὺ καὶ τὸ σιρόπι. Τὸ ροφᾶ μὲ ἀπλησία καὶ ἐσ εἶνε ἀνακυτεμένο μὲ δηλητήριο. Πάντα λοιπὸν καταστρέφετε τὸν δάκο ;

“Οταν ἔχω πολὺ μαχοὶ καὶ λεπτὰ κλαδιά, δὲν μπορεῖς νὰ φθάσῃς μὲ τὰ χέρια σου τοὺς καρποὺς μου. Παίρνεις τότε ἔνα μακρὸν φαβδὶ καὶ κτυπᾶς τοὺς καρποὺς μου καὶ πέφτουν. Μὲ τὰ κτυπήματα δύμως

αὐτὶς καὶ τοὺς καρπούς μου πληγώνεις καὶ τὰ κλαδιά μου. Ἔτσι τὴν ἄλλην χρονιὰ δὲν μπορῶ νὰ κάμω καρπούς. Γι' αὐτὸ τοὺς καρπούς μου πρέπει νὰ μαζεύῃς πάντοτε μὲ τὸ χέρι σου. Νὰ ἀνεβαίνῃς μὲ μιὰ σκάλα καὶ νὰ φθάνῃς καὶ τὶς ψηλότερες κορφές μου. Πῶς θὰ τὸ κατορθώσῃς :

Τὰ φύλλα μου καθόλου δὲν εἶνε ἀφράτα. Η ἐπάνω ἐπιφάνειά των εἶνε πράσινη καὶ ἔχει χοντρὴ ἐπιδερμίδα μὲ πολὺ λίγα στόματα.



Ἡ κάτω σκεπάζεται μὲ χνοῦδι, ποὺ καὶ αὐτὸ σκεπάζει τὰ λίγα στόματα. Μπορῶ νὰ ζήσω καὶ οὐεικὰ μέρη ;

Εἶμαι δένδρο μεγάλο. Κάμνω καὶ πολλοὺς καρπούς. Γι' αὐτὸ θέλω πολλὴ τροφή. Μπορεῖ τὸ χῶμα νὰ μοῦ δίδῃ πάντοτε πολλὴ τροφή ;

Οἱ καρποί μου μεγαλώνουν τὸ καλοκαῖρι, Τότε πρέπει νὰ παίρω τὴν περισσότερη τροφή μου. Τὸ καλοκαῖρι δύμως δὲν βρέχει καὶ οἱ τροφές μου δὲν λειώνουν γιὰ νὰ μπορῶ νὰ τὶς ροφῶ μὲ τὸ νερό. Μπορεῖς τότε νὰ μὲ βοηθήσῃς ;

Τὸ λάδι μου σοῦ ζεσταίνει τὸ σῶμα καὶ λειώνει τὶς βλαβερὲς οὐσίες, ποὺ γίνονται μέσα στὰ σπλάχνα σου. Ἔτσι σὲ προφυλάσσει ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες. Τὸ λάδι μου ἔνε τροφή. Τί ἄλλο εἶνε ;

Νὰ προσέχετε τὸν καρπό μου. Νὰ τὸν μαζεύετε μὲ τὸ χέρι. Νὰ τὸν τοποθετῆτε μὲ προσοχὴ σὲ μέρος στεγνό, ποὺ νὰ ἀερίζεται. Στέλλετε τὸν γρήγορα στὸ ληστρίβι πρὸ τοῦ λειώση καὶ σαπίση. Στὸ ληστρίβι προσέχετε μὴ πέσουν ἀκαθαρσίες μέσα στὸ λάδι.

Στὸ ἔξωτερικὸ ζητοῦν πάντοτέ Ἑλληνικὸ λάδι καὶ τὸ ἀκριβοπληρώνυν. Ποτέ δὲν πέφτει ἡ τιμὴ τοῦ λαδιοῦ μουν.

Ἄπειρες ἀγριληὲς ὑπάρχουν στὰ Ἑλληνικὰ βουνά. Ξεροιζώνεις τὸν χειμῶνα μιὰ ἀγριληὰ καὶ τῆς κόβεις τὰ κλαδιά της. Τὴν φυτεύεις στὸ χωράφι σου καὶ τὴν ποτίζεις. Ἄμα βγάλῃ βλαστούς, τὴν μπολιάζεις ἐληά.

Ἡ ἀμυγδαλιά



Βλέπεις τὰ φύλλα μου; Στένα, μικρά, ὅλο νεῦρα. Καὶ σκληρά. Καὶ τὰ κλαδιά μου εἶνε σᾶν ξηρὰ ξύλα. Καὶ οἱ καρποί μου εἶνε σκληροί.

Μπορεῖτε νὰ μὲ φυτέψετε σὲ Ἑερικὰ χωράφια. Μπορεῖτε καὶ σὲ ψηλὰ μέρη, σὲ λόφους, σὲ οράχες. Καὶ σὲ πετρώδη μέρη μπορῶ νὰ ζήσω καὶ νὰ κάμνω πολλοὺς καρπούς. Πῶς τὸ κατορθώνω;

Τὸ σωστὸ ἔίνε νὰ μὲ φυτεύετε σὲ καλλιεργημένο χωράφι μὲ καλὰ χώματα καὶ τὸ καλοκαῖρι μὲ τὴν πολλὴ ζέστη νὰ μὲ ποτίζετε. Καί, δταν, σώνεται ἡ τροφὴ ἀπὸ τὸ χῶμα μοι, τί πρέπει νὰ κάμνετε; Ἀλλὰ καὶ χωρὶς πολλὲς πέριποιήσεις σᾶς κάμνω καρπούς.

Στὰ ψηλὰ μέρη, ποὺ μὲ φυτεύετε, κάμνει πολὺ κρύο τὸν χειμῶνα. Γιατὶ δὲν ἔηραίνονται τὰ κλαδιά μου ἀπὸ τὶς μεγάλες παγωνιές;

Ἀνθίζω πρώτη ἀπ' ὅλα τὰ δένδρα. Ἀνθίζω τὸν Ἰανουάριο. Στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνος καὶ πρὸ τοῦ βγάλω φύλλα. Ἀσπόδιζον τότε ὅλα τὰ κλαδιά μου καὶ φαίνομαι σᾶν νὰ φορῶ λευκὸ φόρεμα. Εἴμαι ἡ νύφη τοῦ χειμῶνος.

“Αυτα μὲ περιποιεῖσθε καλά, σᾶς δίδω ἔως 10 δικάδες ἀμύγδαλα.
Εἰνε τὰ ἀμύγδαλά μου τροφὴ νόστιμη καὶ θρέπτική. Μέ τὰ ἀμύγδαλά
μου φτιάνετε γλυκίσματα. Εἰνε πολὺ ἀκριβά. ”Εφαγές μπακί αβᾶ
ἀμυγδαλάτο; Σοῦ ἀρέσουν τὰ μπισκότα; Τρώγονται καὶ καρουσδι-
σμένα καὶ ἀλατισμένα ἀλλὰ καὶ ώμα. ”Οσα ἀμύγδαλα καὶ ἂν ἔχετε,
μπορεῖτε νὰ τὰ πωλήσετε μὲ εὐκολία.

Τὴν ἄνοιξι, φυτεύετε πυκνά πυκνά στὸ σπιορεῖο τοῦ κήπου σας
ἀμύγδαλα. Τὴν ἄλλη χρονιὰ ἔρεριζώνετε τὶς ἀμυγδαλίτσες καὶ τὶς φυ-
τεύετε στὶς βραγιές τοῦ κήπου σας τὴν μιὰ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔως
60 πόντους. ”Υστερα ἀπὸ 2 χρόνια τὶς ἔρεριζώνετε καὶ τὶς φυτεύετε
στὰ ἔρεικά σας χωράφια.

Αμα μὲ φυτεύεις σὲ ψηλὰ καὶ ἀνοικτὰ μέρη, δύσκολα ἀρρω-
σταίνω η δὲν ἀρρωσταίνω καθόλου. Γιατί;

Tὸ ἀμπέλι

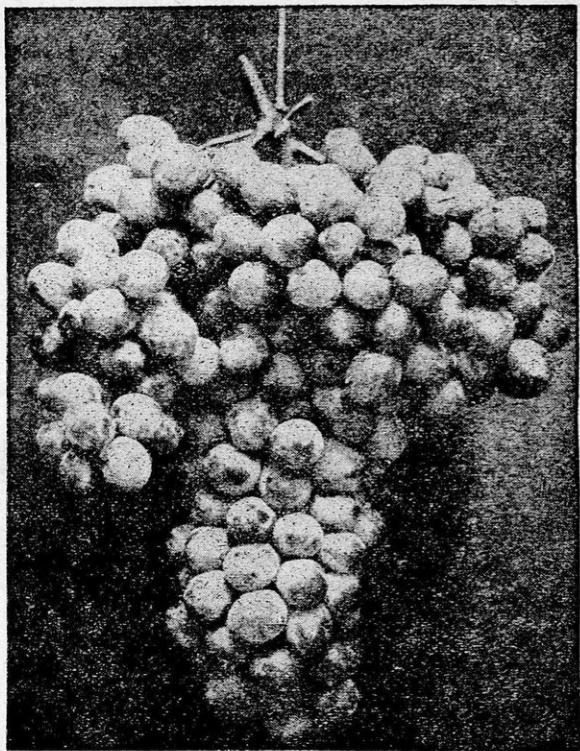


Τὰ φύλλα μου εἶνε πλατειὰ καὶ τρυφέρα. ”Έχουν πολλὰ στόματα,
Τὰ κλαδιά μου εἶνε τρυφεροὶ βλαστοί. Οἱ καρποί μου εἶνε μεγάλοι
καὶ ὅλο ζουμί. Σὲ ποιὰ μέρη πρέπει νὰ μὲ φυτεύετε;

“Αμα μὲ φυτεύετε σὲ ξερικὰ μέρη, πῶς βρίσκω πολλὴ τροφή, γιὰ νὰ γεμίζω τὸ σταφύλι μου μὲ γλυκὸ μοῦστο;

Τὸ σταφύλι μου εἶνε βαρόν. Ο βλαστός μου δὲν σηκώνει βάρος. “Αμα πέσῃ τὸ σταφύλι μου στὴ γῆ πληγώνεται καὶ σαπίζει. ”Αφήνεις σὺγνά σαπίσον τὰ σταφύλια μου;

Είμαι τὸ πιὸ προσομένο φυτό. Καρπίζω κάθε χρόνο. ”Αμα είμαι



Σαββατιανὸ

δυναμωμένο, σοῦ δίδω καὶ 5 ὀκάδες καλὰ σταφύλια. Πῶς μπορεῖς νὰ μένημάνης;

Τὸν χειμῶνα πέφτουν τὰ φύλλα μου. Στὸ τέλος τοῦ χειμῶνος μοῦ κόβετε τὰ κλαδιά μου, τὶς βέρογες μου, καὶ μοῦ ἀφήνετε 4 ἢ 5 μικρές δσον εἶνε ἔνα δάκτυο. Τὴν ἄνοιξι ἀπὸ τὶς μικρές αὐτές βέρογες βγαίνουν οἱ νέοι βλαστοί.

— Ἄμα βγάλω φύλλα, μέρας οαντίζετε μέρας γαλαζόπετρα. Μέρας οαντίζετε καὶ δευτέρα φορὰ καὶ τρίτη καὶ τετάρτη. Γιατί;

— Ἄμα ἀνοίξουν τὰ ἄνθη μου, τὰ θειαφίζετε. Καὶ ἄμα δέσουν οἵ μικρές ράγες, τὰ ξαναθειαφίζετε. Τὰ θειαφίζετε καὶ τρίτη φορά. Γιατί;

Τὸ σταφύλι μου εἶνε τὸ νοστιμώτερο φροῦτο. "Ολοὶ ζουμὶ καὶ ζάχαρη, Γι' αὐτὸ δῆλοι οἵ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὰ σταφύλια μου. Τὰ ἔλληνικὰ σταφύλια εἶνε τὰ καλύτερα δῆλου τοῦ κόσμου. Εἶνε νόστιμα, γλυκὰ καὶ μέρας.

Εἶνε καὶ ὡφέλιμο τὸ σταφύλι μου. Σοῦ καθαρίζει τὰ ἔντερα καὶ δῆλο σου τὸ αἷμα. Εἶνε τὸ ὑγιεινότερο φροῦτο.

Γιατρεύει καὶ ἀρρώστιες τὸ σταφύλι μου. Πολλοὶ ἄνθρωποι, ποὺ εἶνε ἀρρώστοι, τρῶνε πολλὰ σταφύλια καὶ πολὺ λίγο φαγητὸ καὶ ψωμῖ. Καμιὰ φορὰ τρέφονται μόνον μέρα σταφύλια.

Μέ τὰ σταφύλια μου καὶ μνετέ μουσταλευοιά. Κάμνετε καὶ πετιμέζει καὶ κρασί. Πολὺ κρασί. Ἄτὸ τὰ τσίπουρά μου κάμνετε τὸ οὖζο.

— Οσο σέ ὡφελεῖ τὸ σταφύλι μου, τόσο σὲ βλάπτει τὸ κρασί μου. Τὸ πολὺ ὅμως κρασί. Τὸ πολὺ κρασί σέ σκοτώνει. Σέ σκοτώνει ὅμως σιγά σιγά, χωρίς νὰ τὸ καταλαβαίνῃς.

Τὸ κρασί σέ σκοτώνει σιγά σιγα. Τὸ οὖζο σέ σκοτώνει γρήγορα. Τὸ οὖζο σέ καίει. Ἀνοίγει στὸ στομάχι σου καὶ στὰ ἔντερά σου πληγές καὶ σέ κάμνει νὰ πονῆς φοβερὰ καὶ νὰ ὑποφέρῃς, ὕσπειρον νὰ πέθανῃς.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ „ΕΡΜΟΥ“
ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 49 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 53:570

ΕΡΓΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Ζφα καὶ Φυτὰ Γ' τάξεως ἐγκεκριμ.

Ζφα καὶ Φυτὰ Δ' τάξεως »

Νομικὸς σύμβουλος τοῦ δημοδιδασκάλου

Παιδικὴ Ἀτομικότης

Πρός σπουδάζοντα νέον

Ἐλευθερία καὶ ἀνάγκη

Κατὰ πόσον ἡ ἐκπαίδευσις ἡμῶν εἶνε προσηρμοσμένη εἰς τὴν
ἐθνικήν καὶ κοινωνικήν μαζὶ ζωὴν

Δύο κοινωνικὰ ζητήματα

Διατὶ εἴμεθα οἱ θεομότεροι πατριῶται

Φυσιογνωσία Γ' τάξεως Καρνάβου—Κωνσταντινοπούλου

» Δ' » » »

» Ε' » » »

» ΣΤ' » » »

Ἴστορία Ἡρωϊκῆς Ἑλλάδος » »

» Ἀρχαίας » » »

» Βυζαντινῆς » » »

» Νεωτέρας » » »

Φυσικὴ Πειραματικὴ καὶ Χημεία Ε' τάξ. Καρνάβου—Λιώκη

» » » » ΣΤ' » »

Γραμματικὴ Καθ. Ε' καὶ ΣΤ' τάξ. Κωνσταντίου—Μπάρκουλη

Ἀριθμητικὰ προβλήματα Δ' » »

Ἐκκλησιαστικὴ Ἴστορία » »

Πατριδογραφία Β' καὶ Γ' Δ. Στασινοῦ

Τραγούδι τῆς Νιότης Γ. Κρόκου κατάλλ. γιὰ παιδιὰ δημ. σχ.